

Nr. 25 - December 1994
6e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 6,-

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

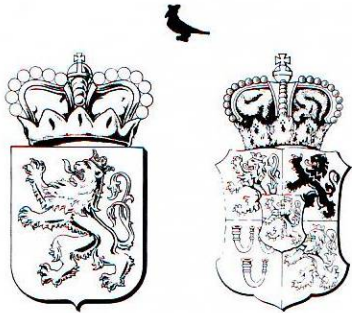
Goed geschoten!

Brand

HET BIER WAAR LIMBURG TROTS OP IS.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres

Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen.

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69, Beegden
Postbus 5033, 6097 ZG Beegden.

Advertentie-acquisitie

Meertens Media
Bieslanderweg 128
6213 AM Maastricht
Tel. 043-250445 of 043-260360.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Mede namens de overige redactieleden wil ik vanaf deze plaats eenieder danken die er toe heeft bijgedragen dat het bestuur van de Maasketen Jan van Eyck tot het besluit kon komen om aan het redactieteam van het Limburgs Schutterstijdschrift de Kanunnik Coenenprijs 1994 toe te kennen.

Wij zijn zeer ingenomen met deze prijs.

De toekenning van deze Interlimburgse prijs heeft voor ons extra waarde omdat de Maasketen Jan van Eyck zich niet specifiek richt op het Limburgse Schutterswezen met de zware buks, maar op het grote vlak van de (volks-) cultuur in de beide Limburgen.

Het is overigens niet de eerste keer dat het Limburgse Schutterswezen de Kanunnik Coenenprijs ten deel valt. Reeds eerder mocht de vice-president van de OLS-Federatie, Meester Pierre Creemers zaliger gedachtenis uit Molenbeersel, deze prijs in ontvangst nemen.

Aangezien wij van mening zijn dat U als abonnee ook een belangrijk aandeel hebt gehad in ons succes, vindt U als bijlage bij dit nummer het jury-rapport en de oorkonde (verkleind) bijgevoegd. Wij hebben de toespraak van voorzitter Jean Knoors en de tekst van het jury-rapport in zijn geheel overgenomen.

Tweede Schuttersdag

De eerste Schuttersdag op 15 januari j.l. voldeed aan de doelen die wij ons als redactie hadden gesteld. Als bijkomend, niet bedoeld, effect werd de Schuttersdag gebruikt als een Nieuwjaarsreceptie van het Limburgse Schutterswezen.

Een dubbele reden dus om ook in 1995 een Schuttersdag te organiseren. Omdat ook de locatie zeer goed beantwoordde aan ons doel, mag ik U hierbij mededelen dat de 2e Schuttersdag gehouden zal worden op zondag 15 januari 1995 in Cultureel Centrum Achterolmen te Maaseik. Elders in dit nummer, op pagina 47, vindt U een uitgebreid programma.

Redacteuren en correspondenten

Zoals U kunt zien op de laatste tekstpagina, heeft de redactie een uitbreiding ondergaan. De redacteuren zullen geen afgebakend gebied meer gaan bestrijken. Elke schuttersbond kan een eigen correspondent voordragen die de berichtgeving verzorgt voor zijn/haar schuttersbond in het Limburgs Schutterstijdschrift.

Het steeds verder uitbreidende scala van onderwerpen in het Limburgs Schutterstijdschrift maakte deze wijziging noodzakelijk.

Limburgse Schuttersagenda 1995

Tot 15 januari 1995 kunt U nog bij het redactie-adres de schuttersactiviteiten van Uw vereniging in het schuttersseizoen 1995 opgeven. De gegevens zullen opgenomen worden in de Limburgse Schuttersagenda 1995.

Namens alle redactieleden en correspondenten wens ik U veel leesplezier, prettige feestdagen en een gezond en succesvol 1995 toe.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in maart 1995 verschijnen. Inzenden van kopij, foto's en advertenties uiterlijk 15 januari 1995 aan het redactie-adres.

Bij de voorpagina: Vaandel uit 1772 van schutterij St. Pieter-Elen. Deze vlag siert ook de voorpagina van het boek "En sal niemant van dit geselschap wijcken" - Maaslands schutterswezen vroeger en nu vanuit Elers perspectief, geschreven door Raymond Driessen (zie ook LS nummer 24, pagina 13). Litho's belangeloos beschikbaar gesteld door de Geschied- en Heemkundige Kring Eelen.

SCHUTTERIJ ST. PIETER-ELEN 400 JAAR

Op 17 september vierden de Geschied- en Heemkunde Kring Eelen samen met de schutterij St. Pieter het 400-jarig bestaan van deze schutterij. In de geest van de oude schutterij-statuten begon de herdenking met een mis voor de afgestorven leden tijdens dewelke de nieuwe vlag werd gewijd. Vervolgens ging de optocht naar de parochiezaal voor een stijlvolle herdenkingsplechtigheid. Hier werden toespraken gehouden door de heer Haldermans (voorzitter van de schutterij), Senator Maurice Didden (voorzitter van de stichting SAS), de heer Raymond Driessen, burgemeester Hubert Ramakers en de heer H. Engelen (Schepen van Cultuur).

De toespraken van burgemeester Ramakers en van Raymond Driessen publiceren we hier.

Toespraak burgemeester

Elen, het kleinste van de vijf kerkdorpen uit onze gemeente, kent drie befaamde geschiedschrijvers. Het zijn kanunnik Hubert Van De Weerd, kanunnik Joseph Coenen en kanunnik ... pardon de heer Raymond Driessen.

De drumband van Schutterij St. Pieter-Elen keert terug van de optocht b.g.v. OLS-1989 in Niel bij As.

In de "Geschiedenis van Eelen: Parochie, Heerlijkheid, Gemeente" van kanunnik Van De Weerd wordt de schutterij behandeld in hoofdstuk V - Maatschappelijke Instellingen en Toestanden.

Ik citeer: "Eene schutterij was oorspronkelijk eene maatschappelijke en tevens godsdienstige instelling; zij had tot doel de verdediging der plaats in oorlogsgevaar; in vredes-tijd bewerkte zij de verbroedering der dorpsgenoten door hare gezellige vergaderingen; in de kerk vormde zij een broederschap onder de bescherming van haar bijzonderen patroon.

Van de schutterij mag men zeggen, dat zij bij uitmuntendheid eene instelling van verbroedering was, een dier bewonderenswaardige vormen van samenwerking die de middel-eeuwen alleen hebben uitgevonden.

Samengesteld uit alle strijdbare mannen van het dorp, armen zoowel als rijken, stond zij in de geleerden voor de verdediging van allen; in hare bijeenkomsten zien wij arm en rijk op elkanders gezondheid klinken, wij zien graaf en pastoor naast den daglooner onder de schietboom staan, en ten laatste vinden wij allen vereenigd in de kerk om te bidden voor de lafenis der zielen van de overledene broeders, want ook deze zijn nog de hunne".

Tot zover kanunnik Van De Weerd.

Nadat, midden 17-de eeuw de eigentijdse militaire rol van de schutterijen als beëindigd mag worden beschouwd, blijven de broederschappen bestaan en spelen zij een belangrijke rol in het maatschappelijke leven van de dorpsgemeenschap.

Een aantal aspecten uit het gildewezen, zoals aangegeven door kanunnik Van De Weerd zijn ook op de dag van vandaag nog duidelijk aanwezig. Ik verwijs naar:

- de verbroedering
- het klinken op elkaars gezondheid
- het hanteren van de wapens onder de schietboom
- het religieus aspect.

Zo rekent de schutterij van Elen het nog steeds tot haar plicht mee op te stappen in de jaarlijkse sacramentsprocessie.

Over de schutterij en over de schutters zijn er heel wat sterke verhalen overgeleverd. Er moet, zoals altijd uiteraard, rekening mee worden gehouden dat hierbij ook heel wat "schutterslatijn" gemoeid is.

Zo vertelt men in Elen dat een bepaald pastoor, op huisbezoek bij een boer en lid van de schutterij, geconfronteerd wordt met een hoeveprobleem, nl. een kalf dat niet wilde drinken. Zoals van een goed parochieherder mag worden verwacht, geeft de brave man raad met de volgende uitspraak: "Zet 'm een sjöttepatsj op, dan kent 'r dat vanzelf".

De betrokken landbouwer, ook niet op zijn mondje gevallen, bedenkt als repliek: "Ich haw al gedach' van 'm de kroen te sjiere".

Of dit verhaal strookt met de werkelijkheid doet er eigenlijk niet toe, het zegt wel iets over de reputatie die de schutters zich als drinkers hebben verworven.

Feit is dat het schutterswezen in het algemeen en dat de schutterij van Elen in het bijzonder, zich door de eeuwen heen heeft weten te handhaven en dat naast de zin voor traditie ook de zin voor verbroedering nog altijd als een belangrijke ingesteldheid van de "sjöt" wordt gerekend.

De Koninklijke Oude Schutterij Sint Pieter Elen heeft, zowel in de Bond Maas en Kempen als in de parochie, steeds haar rol op een voortreffelijke wijze gespeeld.

*Schutterij St. Pieter-Elen;
foto gemaakt omstreeks 1990.*

Het waren niet altijd succesrijke jaren. Een overwinning op het O.L.S. staat bijvoorbeeld nog niet op het palmares. De schutterij van Elen is altijd bescheiden maar trouw en standvastig gebleven en dit is mijns inziens een grote verdienste.

Namens het stadsbestuur wil ik daarom hulde brengen aan allen die vanaf het prille begin tot op de dag van vandaag de schutterij hebben gedragen. Proficiat mijnheer de voorzitter, proficiat bestuursleden en leden bij gelegenheid van dit jubileum.

Vandaag is er reden tot vieren; morgen herneemt het leven van de vereniging weer zijn gewone gang en rust op U allen de taak om de doelstellingen van Uw schutterij, die verzinnebeeld worden in Uw prachtig nieuw vaandel, uit te dragen en te verwezenlijken. Stap er fier achter op, blijf Uw schutterij trouw en tracht in de ware geest van broederschap de traditie in ere te houden.

Ik wens U daarbij veel succes toe!

Hubert Ramakers, burgemeester.

Toespraak Raymond Driessen

Wat is een goede definitie voor een schutterij? Er is daarover reeds heel wat inkt gevloeid, maar ik zou het zeer eenvoudig durven stellen. Als het goed is, is een schutterij gelijk aan de gemeenschap waarin ze functioneert. Dat betekent dus ook, dat ze mee moet kunnen evolueren en zich aanpassen aan de noden van de dag. Zo zien wij tegenwoordig bij het schuttersgebeuren hoe langer hoe meer vrouwen die in velerlei functies "hun man staan" en dat is - sta mij toe dat ik het zeg - voor de bloei van onze vereniging maar goed ook.

Een schutterij is echter niet alleen wat ze is, maar behoort ook draagster en behoedster te zijn van de vele behaarswaardige tradities en erfstukken van voorgaande generaties.

En in Elen is daaraan voorwaar geen gebrek.

Om het tegenwoordig schutterswezen te begrijpen, is het nodig een hele stap terug te doen in de tijd. Daarbij is de periode van de inlijving van onze streken bij Frankrijk (rond 1800) een belangrijk breekpunt.

Enkele decennia geleden bracht kruisheer Wieërs ons de beginnelen bij van trigonometrie, Franse begrippen en basis-Geistingers ("Tel het dich mèr op 'n toebakstoet - Het is just enen èrpel"). Hij leerde ons daarbij dat een melkstoeltje zo stevig staat omdat het drie poten heeft.

En dat was nu precies ook de kracht van een schutterij van vóór de Franse revolutie; zij had namelijk een driedubbele taak. Er werd en wordt veel over getwist welke van de drie functies er het eerst was en welke als de belangrijkste moet aanzien worden. Laat ons daarom maar oecumenisch besluiten dat dat afhankelijk was van de tijd en plaats, maar dat men bij de meeste gilden een drieluik kan vaststellen.

Een schutterij op het platteland in het Ancien Regime kon zo, zeer dikwijls een officiële functie hebben, een beetje te vergelijken met de Garde Civique van vóór de Eerste Wereldoorlog, zoals onze grootouders die nog gekend hebben.

In het graafschap Loon en later in het prinsbisdom Luik, bestond er immers een lange traditie van weerbaarheid, gegroeid vanuit het

Loonse feodale leger en vanuit de stedelijke milities.

Zo waren de Elenaren in 1456 reeds "ondersaet der stadt van Eyck" en daardoor verplicht "lieff ende leyt met der stadt schuldigh te helpen draeghen in graevinghe, waeckinghe, schettinghe en bedegelt ... ende die stadt magh die voorighe hun onderdaenen gebieden met hunnen harnasch der stadt bijstandt ende hulp te doen" en van hen een "heerwagen" eisen "om der borgeren harnasch ende provianden te voeren".

Omdat de prinsbisschoppen van Luik van de Staten geen toelating kregen om een staand leger op te richten, voerden ze in de 16-de en de 17-de eeuw een soort burgermilite in, de "huislieden", met plaatse-lijke afdelingen onder een "kapitein" en daarboven overkoepelende militaire graden per drostambt en per taalregime. Archivaris Lyna noemde deze periode "het heldentijdperk van onze schuttersgilden". Ze werd echter afgesloten met een van de zwartste bladzijden uit de historie van de huislieden. Op Sinterklaasdag 1648 lijdten ze immers op de Donderslagse Heide in Meeuwen een verpletterende nederlaag tegen de zogenaamde "Lorreinen". Van Elen sneuvelden 10 schutters en worden er 9 gewond, samen misschien wel ongeveer één vijfde van de toenmalige volwassen mannelijke bevolking, een enorme en pijnlijke aderlating dus.

Daarna krijgen onze schutters het heel wat rustiger en beperkt hun taak zich hoofdzakelijk tot het bewaken van gevangenen, het deelnemen aan razzia's tegen landlopers of het nachtwacht lopen, dat alles in opdracht van de drossaard van Stokkem.

Onze schutterij was bovendien een godsdienstige broederschap. Dat blijkt uit de naam die ze draagt. St. Pieter is immers de patroon der parochie Elen en tevens van de abdij van Corbie in het huidige departement van de Somme in Frankrijk, een abdij waarvan Elen eeuwenlang afhankelijk is geweest.

Artikel één van de oude statuten uit 1656 onderstreept nog eens duidelijk het belang van de godsdienst, want het eist expliciet dat alle leden "moeten wesen van goeden naem ende faem (,) opgevoeijt inde Roomsche Catholijcke Religie". Daarom ook stappen ze mee op in de jaarlijkse Sacramentsprocessie "met die vaen, flambouwen en lanternen" en dragen "t' taefelken" mee (voor het evangelieboek) en het beeld van St. Pieter. Ook hebben ze de plicht de overleden gildebroeders te helpen begraven en zijn ze ertoe gehouden aanwezig te zijn op de goddelijke diensten die de verschillende feesten van St. Pieter ter nagedachtenis van de overleden medeleden worden opgedragen. De pastoor leest zelf lange tijd een wekelijkse mis tot die-

zelfde intentie en ontvangt daarvoor 24 vaten rogge. Ook voor de andere diensten hebben milde schenkers in vroeger tijden gronden en renten ter beschikking gesteld.

En ten derde was de schutterij een gewone gezelligheidsvereniging die open stond voor alle volwassen mannelijke Elenaren, al kostte hun dat een meer dan doorsnee dagloon "voor eenen willecom".

Voornaamste activiteit was daarbij het koningschieten met Pinksteren. De overwinnaar viel grote eer te beurt en schonk meestal als aandenken een zilveren plaat. De huidige schutterskoning draagt aan de breuk nog steeds o.a. een twintigtal platen mee die meer dan drie eeuwen oud zijn, een patrimonium waarop maar weinig Limburgse schutterijen kunnen bogen.

Vermeld dient nog te worden dat, zoals haast overal elders, de schutters zich voor de meeste activiteiten (deelnemen aan processie, koningsschieten) verdeelden in de Oude Schutters d.w.z. de gehuwde mannen en de Jonge Schutters d.w.z. de vrijgezellen.

Aan dat alles kwam bij de komst van de Fransen een abrupt einde, want daardoor werden ook hier de

Een gedeelte van Schutterij St. Pieter-Elen; foto gemaakt in 1994.

Franse wetten van kracht "door welke alle dusdanige corporatien zijn afgeschafft", zoals de Roermondse arrondissementscommissaris in 1824 mededeelt.

Na de nederlaag van Napoleon wordt het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden gevormd. Zodra de toestand min of meer gestabiliseerd is, in 1816 reeds, probeert men in Elen de oude draad terug op te nemen: het ledenbestand wordt bijgewerkt en een nieuw bestuur wordt aangesteld.

Ook van hogerhand heeft men wel oog voor de mogelijkheden van de schutterijen als officiële militie. Daarom volgen in 1827-1828 een aantal wetten en besluiten betreffende de schutterijen, later "Burgerwacht" geheten en vanaf 1830 "Garde Civique". Dat is echter een officiële instelling die functioneert naast de heropgerichte "Compagnie van Sint-Pieter", als zijn natuurlijk meerdere Elenaren van beide verenigingen tegelijk lid.

De hele 19-de eeuw door, vinden we bewijzen voor het voortbestaan van de schutterij, met als orgelpunt de grote viering van 1894. Naar het jaartal 1594 op de koningsvogel, herdenkt men dan het 300-jarig bestaan, al was de vereniging zeker reeds vroeger actief. "Nooit zag men een feest zo vreugdig, zoo broederlijk, zoo stichtend" lezen we in het verslag door de "Maas- en Kempenbode", woorden om zeker vandaag eveneens in herinnering te houden.

Rond 1900 krijgt het schutterswezen het moeilijk. Waar men tot dan toe, als enige gezelligheidsvereniging van het dorp, geen "concurrentie" te vrezen had, ontstaan er nu allerwege "zangmaatschappijen, fanfaresociëteiten of velo-clubs" en wordt er zelfs reeds hier en daar een voetbalwedstrijd gespeeld.

Toch drukt de "Maas- en Kempenbode" nog steeds advertenties van lokale herbergiers af, waarbij deze, op informele basis, oproepen tot "prijs- of prijsvogelschietingen". Die worden aantrekkelijk gemaakt met allerhande prijzen. Een korte bloemlezing ervan mag ik U zeker niet onthouden:

"- voor eene schoone hesp, - voor een schoon costuum, - voor een dikke kempische mik, - voor een goede inlandsche schonk, - voor een vet schaap, - voor eene schoone horlogie, - voor eene wandelstok, een portemonnaie en wekker".

Als omlijsting is gezorgd "voor goeden bruine" en 's avonds is er hier en daar "souper voor de liefhebbers van varkenskop".

Een andere interessante evolutie die, ondanks alles, getuigt van de vitaliteit van het schutterswezen, is de verbreiding van het fenomeen "Groot Internationaal Schuttersfeest". Het situeert zich voornamelijk ten noorden van Stokkem en dat op de beide oevers van de Maas die geen belemmering blijkt te vormen om aan elkaars festiviteiten deel te nemen. Hieruit ontstaat geleidelijk het Oud-Limburgs Schuttersfeest, benaming voor het eerst in 1906 in Buggenum gebruikt.

De Duitse bezetting van 1914-1918 en de beruchte "elektrische draad", die in theorie de grens met Nederland hermetisch moet afsluiten, maken voor jaren een eind aan optochten en schietwedstrijden.

De vroege jaren twintig zorgen echter voor een heropbloei, waarover jammer genoeg niet al te veel bekend is. In een studie uit 1977 lezen we: "het bijhouden van een archief is nooit de sterkste zijde van de schutters geweest". Toch weten we dat het koningsschieten eerst op de Oostwalt plaats grijpt en dat in de jaren dertig de activiteiten zich verplaatsen naar de herberg van Pol Vandebroek in de Langstraat, waar op de "bölkes" wordt geschoten en het jaarlijks teerfeest wordt gehouden.

Een waardige afsluiting van deze periode is het O.L.S. van 1939 in

Schutterij St. Pieter-Elen bij de binnenkomst van het OLS-1991.

Tegelen, waar Elen bijna voor de sensatie zorgt. Zonder de ene laatste misser van Pol Vandebroek zou men de overwinning hebben behaald, iets waarin een halve eeuw lang geen enkele Belgische schutterij meer was geslaagd.

Na de Tweede Wereldoorlog is het op 29 juni 1947 groot feest bij de Elerse schutters en in de ganse dorpsgemeenschap. Voorzitter Jozef Wolfs - 70 jaar lid - en secretaris Jan Schols - 50 jaar lid - worden dan om hun verdiensten door hun mede-schutters en door het gemeentebestuur op passende wijze gehuldigd.

Eveneens in Elen wordt op 7 maart 1948 de schuttersbond "Maas en Kempen" opgericht met -tot 1950 - Pol Vandebroek als eerste voorzitter. De schutterswei ligt eerst bij Emiel Mariën in de Stationsstraat en verhuist dan, tot in de jaren zestig, naar de weide van Gerard Widderhoven in de huidige Zandstraat.

Onder impuls van een dynamische Eduard Vanderhoven verschijnt in 1955 de Jonge Schutterij St. Pieter ten tonele. Zij beperkt zich niet tot de zuivere schietwedstrijden, maar voert zelfs toneelstukken op en is een van de eerste schutterijen in uniform. Ze vergadert in "De Kroon", aan de kerk, bij haar voorzitter Jan Corstjens-Saelmans. Na een actief bestaan van meer dan twintig jaren is ze echter intussen reeds meer dan een decennium rustend geworden.

Ook de Oude Schutterij St. Pieter blijft intussen niet bij de pakken zitten. Haar eerste uniformen dateren uit 1965 en behalve de normale

schuttersactiviteiten - jaarlijks koningsschieten, bondsschuttersfeesten, O.L.S. - draagt ze haar steentje bij tot het welslagen van eerst de Maasfee-feesten en later de Elerse karnavalvieringen. Het lokaal is lange jaren bij Heymans in de Langstraat.

Steunpilaren zijn de opeenvolgende voorzitters Colla Deckers, Ferdinand Wolfs en Theo Hermans en de secretarissen oud-burgemeester Jaak Rutten en tegenwoordig diens broer Jef Rutten. Te vermelden valt ook nog dat Jan Schols zich in 1953 tot keizer kroont, wat Arnold Vaessen hem nadoet in 1975.

Hoogtepunten uit het jongste verleden zijn: 1976 met de aanschaf van de huidige uniformen en de overwinning op het eerste fusie-feest van de nieuwe gemeente Dilsen-Stokkem en 1989 wanneer samen met de G.H.K. Elen ter gelegenheid van de herdenking van 150 jaar scheiding der beide Limburgen voor het eerst het jaarlijkse "Grenslantreffen der Schutterijen" wordt ingericht, waaraan telkenjare door acht verenigingen - vier van elke Maasoever - wordt deelgenomen.

Zo zijn we dan stilaan bij de huidige viering geraakt. Veel van wat vermeld diende te worden, kon in het korte bestek van deze gelegenheidstoespraak jammer genoeg niet worden aangehaald.

Dat betekent echter niet dat de inbreng van vele harde maar stille werkers wordt vergeten of niet naar waarde wordt geschat.

Wie daarover meer wil vernemen, kan het pas verschenen gedenkboek over de geschiedenis van schutterij St. Pieter en van het Maaslands schutterswezen in het algemeen, erop naslaan (WP: zie LS nr 24 pag 13). Lezing ervan zal het geheim van het jaartal 1441 (te lezen op de vlag van de schutterij) voor U allen oplossen.

Tot slot rest ons nog aan de huidige schutters toe te wensen, wat hun voorgangers zelf in 1829 aan koning Willem I schreven, namelijk dat zij niets onbeproefd zullen laten "ten einde een instelling in stand te houden, waarin reeds hunne voorouders zoo veel belang stelden, en die zij gaarne voor hunne nakomelingen in gelijke bloei en luister zoude(n) overlaten".

Raymond Driessen.

DE VOGELS VAN DE MAESTRICHTSCHE D.D. STADSSCHUTTERIJ

Henri Gozé (52) is inspecteur van politie (Coördinator Recherche Projecten) en sinds zo'n acht jaar lid van de Maestrictsche D.D. Stadsschutterij, waarvan vijf jaar bestuurslid. Als plaatsvervangend vaandeldrager was deze Maastrichtse Schimanski reeds meerdere malen letterlijk een vooraanstaand lid, maar ook achter de schermen doet hij van zich spreken middels de door hem ontworpen en vervaardigde "vogels". Foto Artica.

Vogels bij de Maestrictsche D.D. Stadsschutterij? "Jazeker!", lacht tweede luitenant en oud-schietmeester Ger van Bun, bestuurslid en vice-voorzitter van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond en bestuurslid van de Federatie-Zuid. "Maastrichtse schutters hebben vaak met plezier gekeken naar het vogelschieten van de bestaande schutterijen. Dit fenomeen was bij onze schutterij, die van oorsprong militaristisch is en dus ook geen koning en koningin heeft, niet bekend.

De opwinding, de spanning sprak ons aan. Ook wij gingen vogelschieten op onze schietboom op het plateau van de St. Pietersberg! Onze kogelvanger werd dus een vogelhanger!"

Zodoende kreeg de nog jonge (in 1980 heropgerichte) vereniging op tweede Paasdag 1987 een nieuwe activiteit en... het werd een succes! Adjudant-vaandeldrager Frans Schuyren was de eerste schutter, die een jaar lang het zilveren plaatje met het opschrift "Maestrictsche D.D. Stadsschutterij 1987" op de fiere borst mocht dragen. Na een jaar gaat dat plaatje, vergezeld van een foto, de prijzenkast in.

De titel "schutter van het jaar" heeft bepaald geen ongeluk gebracht: Donné Hermans, winnaar in 1988, werd later gekozen tot eerste luitenant/plaatsvervangend commandant; Jacq Boetskens trok op tweede Paasdag 1989 voor het eerst zijn schutterspak aan en schoot 's middags meteen de vogel af!

Om te accentueren, dat een en ander niet op toeval of geluk berustte, prolongeerde hij in 1990 zijn titel! Was het wel toeval, dat hij later gekozen werd tot sergeant-majoor/fouragemeester? Nadat Stefan Hammeleers in 1991 wist te voorkomen, dat Jacq voor de derde maal met de titel ging strijken, deed eerstgenoemde in 1992 de titel over aan zijn schoonvader Frans Boesten. Die mocht maar liefst anderhalf jaar het zilveren plaatje dragen, omdat vanaf 1993 het vogelschieten werd verschoven van de tweede Paasdag naar het jaarfeest omstreeks eind augustus.

Toen was het de ongeuniformeerde secretaris Emile Keerssemeeckers, die de vogel omlaag haalde en het

plaatje op zijn burgerpak mocht laten bevestigen.

De magie van de vogel is nog lang niet uitgewerkt: op zondag 21 augustus werd de kapitein-commandant van deze ijzersterke vriendenclub, Coen van Thor, met een pontificale hoogmis in de Sint-Servaasbasiliek, officieel bevorderd tot Groot-Majoor.

En alsof een regisseur het in zijn scenario had laten opnemen: Coen schoot dezelfde middag de vogel af en mocht voor de tweede maal die dag een zegetocht door de binnenstad van Maastricht maken, maar nu met de afgeschoten vogel en als schutter van het jaar 1994!

Een dubbel feest voor deze markante commandant!

Terug naar de vogels van Henri. Een van zijn vele liefhebberijen is het amateurschilderen. Hij bewaart dierbare herinneringen aan de onderwijzende Broeders van de Beart, met name aan Broeder Petrus Canisius, die hem als leerling van de Aloysiuschool stimuleerde in het tekenen en schilderen. Nadat Ferry Schiffeleers, de eerste commandant Vaandelwacht, de eerste twee vogels had vervaardigd, nam Henri het penseel over en tekende en schilderde met krijt en olieverf de daaropvolgende vogels op een twee centimeter dikke plaat. Zijn filosofie? "In oude boeken zoeken naar modellen, speuren naar inspiratie of een leuk idee en daar dan zelf invulling aan geven. De meest recente vogel is zelfs een beetje cartoonachtig. Maar hij moet wel agressief zijn, iets aanvallends, uitdagends hebben. Ook felle kleuren dragen hieraan bij! Verder vermeld ik altijd het jaartal en het wapen van Maastricht."

Henri begint met een schets van ongeveer een vierkante decimeter. Deze schets wordt met behulp van de computer vergroot, waarna de contouren op de plaat worden ingekrast. Na het teken- en schilderwerk wordt de vogel uitgezaagd, waarbij zo'n drie maal dertig centimeter blijven vastzitten aan de rand van de plaat. Hierop zullen - heel ruw geschat - zo'n 250 schoten gelost worden. De vogel wordt dan opgehangen in de kogelvanger.

Henri is nog niet uitgepraat. "Leuke bijzonderheid is, dat onze sergeant/kwartiermeester en tevens banketbakker Jo Evers precies dezelfde vogel namaakt in dezelfde kleuren en in hetzelfde formaat, maar dan als "vlaoj". Tijdens het schieten wordt deze vogel dus opgegeten!" Sinds twee jaar wordt er voor vrienden van de schutterij een keer per jaar een bedrijvenschuttersdag georganiseerd. Dan wordt ook door vertegenwoordigers van bedrijven op een vogel van Henri geschoten. Henri kan een glimlach-met-leedvermaak niet onderdrukken: "Vorig jaar hadden we ons moeten haasten. De olieverf was nog niet helemaal droog. De verf zat 's avonds nog op het pak van de winnaar!"

Noël Fabry,
Maastrichtsche DienstDoende
Stadsschutterij.

ST. SEBASTIANUS SCHUTTERSbroEDERSCHAP KERKRADE - Deel II

– door Luc Wolters –

Het Schuttersbroederschap in 1908, bij gelegenheid van het 50-jarig jubileum van Werner Vondenhoff.

In het eerste deel van het artikel werd een tot nog toe vrij onbekend schuttersbroederschap onder het voetlicht gebracht. Het St. Sebastianus Schuttersbroederschap te Kerkrade telt maar een twintigtal leden in frak en met een hoge hoed. Slechts twee maal per jaar trekt deze vereniging door Kerkrade. Dat vindt plaats bij het jaarlijkse koningsvogelschieten, dat in het vorige deel uitvoerig besproken werd. De tweede activiteit betreft het patroonsfeest van St. Sebastianus.

Patroonsfeest

De andere jaarlijkse feestdag is die van de patroonheilige Sebastianus. Ook op deze dag klinkt 's morgens vroeg de reveille aan de huizen van leden en actieve ereleden. Gespeeld wordt: "Freut euch des Lebens". Om tien uur volgt een hoogmis in de dekenale kerk, waar het beeld van de H. Sebastianus staat, dat bezit is van de broederschap. Het beeld van de patroonheilige is een periode uit de kerk geweest, omdat het te naakt was. Toen stond het in het schutterslokaal, terwijl er in de kerk een meer bekleed beeld geplaatst werd.

Na de mis wordt een bezoek gebracht aan het kerkhof, alwaar de overleden broeders herdacht worden in gebed. Bij het hoofdkruis wordt dan door tamboer en pijper gespeeld: "Ik had een wapenbroeder". Terug in het verenigingslokaal wacht de leden een koffietafel en een korte vergadering. Eventuele nieuwe leden kunnen dan worden opgenomen in de vereniging en jubilarissen worden gehuldigd. Contributies en eventuele boetes moeten dan voldaan worden.

De middag wordt beurtelings doorgebracht ten huize van een door het lot aangewezen lid, daarna weer in het schutterslokaal en 's avonds wordt de dag besloten in de koninklijke residentie. De leden en drie ereleden, deken, burgemeester en de rector van Rolduc, worden daar verrast met een koningsdiner.

Lidmaatschap

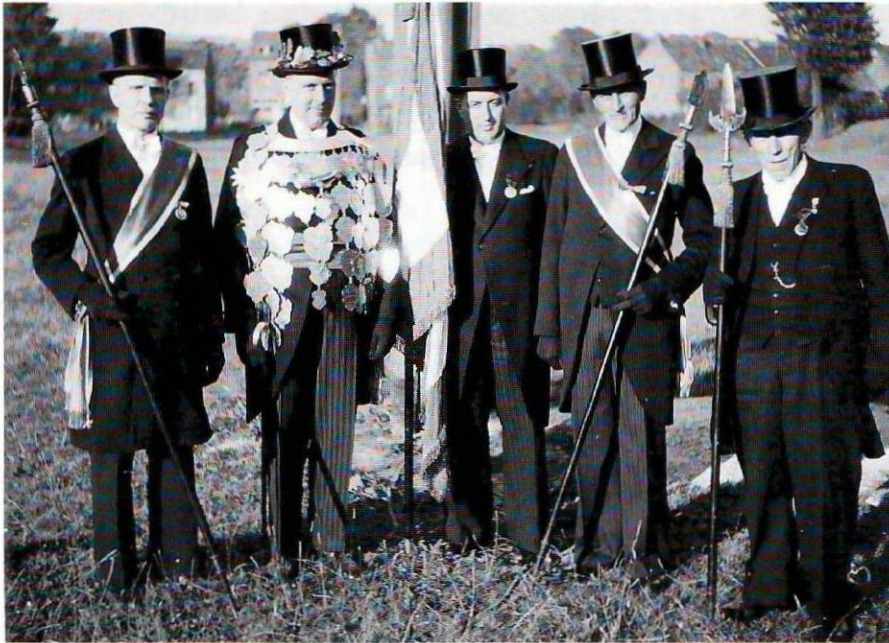
Op een korte vergadering tijdens het patroonsfeest kunnen nieuwe leden opgenomen worden in de broederschap. Dat zijn er zelden veel. St. Sebastianus Kerkrade is er de vereniging niet naar om actieve ledenwerfacties op touw te zet-

ten. Daarvoor is het gilde met haar twintig leden in jacquet te deftig en ook te exclusief. Ook de hoge contributieprijs wijst in die richting. Door die omvangrijke kas is het Kerkradse Schuttersbroederschap in de gelegenheid om bijvoorbeeld de parochiekerk een dure koperen kandelaar te presenteren. Dit gebeurde bij gelegenheid van het 375-jarig bestaansfeest van de broederschap in 1992.

Slechts hij, die de R.K. godsdienst belijdt en tevens zijn vijftiengste levensjaar heeft bereikt, kan lid worden. Als vanouds vanzelfsprekend, maken enkel mannelijke leden deel uit van het gezelschap. Hieraan komt zelfs geen koningin of keizerin te pas.

Opname

Opname in de broederschap geschiedt door middel van ballotage. Alle leden krijgen een groene en een rode knikker (vroeger een witte en een zwarte), doen één van beiden in de doos en telling brengt uitkomst of de gegadigde lid mag worden. Alle leden moeten daarvoor hun toestemming hebben gegeven met de groene knikker.

Een prominent gezelschap in 1946. V.l.n.r. de 1e schuttersmeester, koning 1946 J. Nievelstein, de vaandeldrager, de 2e schuttersmeester en de führer met piek.

Bij het koningsvogelschieten wordt de nieuweling onder de vaan opgenomen. Als het vaandel drie maal over zijn hoofd gestreken is, moet hij naar oude gewoonte een fooi presenteren aan de vaandeldrager, fluitist en tamboer.

Ten teken van zijn lidmaatschap draagt iedere schutter een zilveren penning met strik. Deze penningen zijn in 1798 geïntroduceerd door eenenveertig zilveren koningsplaten om te smelten. Sederdien hebben alle leden een insigne op hun jacquet, dat ze zelf laten vervaardigen. Hierop wordt de naam en het jaar van lid worden vermeld.

Schuttersbegrafenis

Wanneer een lid sterft wordt hij met schutterseer ten grave gedragen. Aan het vaandel hangt een zwart rouwfloers en in plaats van het gewoonlijke witte strikje op dito boord,

Schuttersbroederschap Sint Sebastianus Kerkrade, januari 1992. V.l.n.r. [b=boven]: Tamboer Hub Moonen, führer/leider Wil Vandermühlen, Helmut Buck, 1e schuttersmeester Wil Buck (koning 1989), Karel Claessen (b), Wiel Buck, Jo Kuypers (b), gouden jubilaris c.q. secretaris Til Vandermühlen (+), penningmeester Hub Bischoff, Piet Haemers (b), koning 1990 en 1991 Raimond Schmitz (thans keizer), Pé Diederer, Frans Ploum (b), keizer Bert van de Weijer (thans onttroond), Jan Geeraedts, vaandrig/vaandeldrager Guido Plummen (b), 2e schuttersmeester Theo Ruiters (koning 1988), Hein Eymael, Winand Grouls, fluitist Fer Bloemen. [Nota bene: in januari 1993 is Toine Bisscheroux opgenomen als nieuw lid].

dragen de schuttersbroeders een zwart strikje.

Na het overlijden van een lid valt zijn penning toe aan de familie, tenzij besloten wordt de penning aan de broederschap te doneren.

Exclusiviteit

De broederschap maakt een vrij exclusieve indruk. De leden behoren tot de Kerkraadse upper-class, zowel qua maatschappelijke betrekking, als qua vrijetijdsbesteding. Zo maken twee tandartsen, een notaris een ondernemer in de meubelbranche, een bouwkundige en een verzekeringsagent en enkele middenstanders ervan deel uit.

Ook prestigieuze functies binnen het Kerkraadse verenigingsleven zijn de leden niet vreemd, zoals oud-president van of lid van "Elve"- of "Iere-Road van d'r Kirchröatsjer Vasteloavends Verain", voorzitter en bestuurslid van het Wereld Muziek Concours (WMC) of zelfs het beschermheerschap van een andere kruisboogschutterij (St. Sebastianus Bleijerheide).

De weinige aspirant-leden worden voorgedragen door een actief lid.

Ter vergadering wordt hierover geballoteerd. Er zijn enkele families, die al jarenlang -van generatie op generatie- deel uitmaken van de schuttersbroederschap, zoals de families Buck en Vandermühlen.

Opbouw¹

Wanneer de broederschap over straat trekt loopt vooraan de kleine stoet de leider, ook 'führer' genoemd. Hij is voorzien van een gele sjerp en draagt een kleine puntige hellebaard. Het oudste lid heeft het recht leider te zijn. Wanneer hij hiervan afziet gaat deze functie naar de meest biedende. Het lid, dat als laatste in de schuttersbroederschap is opgenomen, fungeert als vaandeldrager; hij draagt eveneens een gele sjerp rond zijn schouder.

De koning wordt geflankeerd door twee schuttersmeesters. Dit zijn de twee laatste oud-koningen. Zij dragen een stok, waaraan een schild met een gekartelde rand bevestigd is. Zij controleren de zilveren vogel, tellen de koningsplaten en helpen de koning. Vroeger hadden zij de verantwoording voor het schietmateriaal.

Het complete bestuur wordt gevormd door een vaste secretaris en penningmeester, de voorzitter is de regerende koning, de keizer en de twee schuttersmeesters maken er deel van uit².

Het Schuttersbroederschap St. Sebastianus Kerkrade heeft een boeiend verleden. Daarvan getuigen de uitgebreide zilverschat en de oude boeken. Het heden is evenzeer interessant, mede omdat de huidige activiteiten bol staan van de oude tradities.

De manier waarop het kleine broederschap omgaat met de aloude gewoontes en hiermee de aandacht weet vast te houden van een hele gemeenschap, is een handreiking naar de toekomst.

Noten:

1. Wiel Buck, 'St. Sebastianus gaat 375-jarig jubileum tegemoet. Kerkraadse verenigingsleven hoeksteen van de folklore.' in: Jubileumkrant Zuid-Limburger, 8 juli 1991, 43.

2. Het bestuur in 1994 wordt dus gevormd door de koning 1994 als voorzitter, de secretaris en penningmeester en de koningen van 1993 en 1992 (de nieuwe keizer) als 1e en 2e schuttemeester.

Rondtocht na het koningsvogelschieten 1947. De nieuwe koning wordt voorgesteld aan deken en burgemeester en er wordt deelgenomen aan het lof. V.r.n.l.: de führer, de tamboer en de fluitist, de vaandeldragers, de koning geflankeerd door de twee schuttersmeesters en de rest van het schuttersgezelschap in rijen van twee. Führer, vaandeldragers en schuttersmeesters zijn kenbaar aan hun sjerp. Alle leden dragen 'jacquet', tamboer en fluitist enkel 'smoking'.

'WENN DAS SO WEITER GEHT ...' – Drie oma's winnen het 3e LDS –

Schutterijvoorzitter Frans van Eldijk aan het woord.

In koor zongen de aanwezigen dit lied toen Agnes Suylen (55), José Schaefer (48) en Francien Schaefer (50) naar voren moesten komen om hun prijzen in ontvangst te nemen, na afloop van het 3e Limburgse DamesSchuttersfeest (LDS) op zaterdag 24 september.

Maar liefst 21 kavelrondes waren er nodig alvorens het drietal van schutterij Oranje Nassau-Roermond als winnaar uit de strijd kwam. Op de tweede plaats eindigde een drietal van schutterij St. Martinus-Niel bij As; helaas lieten zij een half punt staan.

Niet meer te stuiten succes

Het succes van het Limburgs DamesSchuttersfeest is niet te stuiten; steeds meer damesdrietallen nemen deel aan dit schuttersfeest dat nu al het 'Dames-OLS' wordt genoemd. Namen er aan het 2e LDS al 82 drietallen deel, dit jaar waren het bijna 140 drietallen die acte de présence kwamen geven bij organisator schutterij St. Urbanus-Maasniel. De damesdrietallen waren afkomstig van 47 schutterijen. Maar liefst 25 schutterijen waren compleet opgekomen om hun dames te begeleiden in de optocht.

Ongeveer 10 damesdrietallen konden niet deelnemen aan het 4e LDS in verband met de verplichte deelname aan een bondsschuttersfeest te Waubach en een Dekenaar schuttersfeest te Maasbree.

Helemaal in de trant van dit schuttersfeest had men enkele vrouwelijke burgemeesters uitgenodigd, zoals mevr. C. Botman-Laan van Mook-Middelaar, Elly Coenen-Vaessen van Nuth en Irene Maks-van Veen van Heythuysen.

In zijn openingstoespraak sprak de voorzitter van schutterij St. Urbanus-Maasniel, Frans van Eldijk, over het enorme succes dat het Limburgse Dames Schuttersfeest doormaakt. "Eigenlijk zou er een stichting in het leven moeten worden geroepen die het LDS gaat begeleiden", aldus Frans. Applaus als instemming werd zijn deel.

Ook Burgemeester Herman Kaiser van Roermond oogstte veel applaus met zijn opmerking dat het LDS niets meer met vrouwenemancipatie te maken heeft, maar dat het gewoon een vanzelfsprekendheid binnen de schutterswereld moet zijn. Volgens Kaiser willen de meeste mannelijke schutters er nog niet van horen omdat ze bang zijn dat de dames met betere schietprestaties voor de dag zullen komen.

De vendelgroep van schuttersgilde St. Sebastianus uit Beegden sloot de indrukwekkende openingsplechtigheid af met een demonstratie vendelzwaaien.

Kracht putten uit ...

Aanvankelijk leek het er op dat het 3e LDS zou gaan verregenen. Zo ver kwam het echter niet, want, net voordat de optocht begon, werden de kaarsen die schutterij St. Urbanus-Maasniel had opgestoken in de Kapel in 't Zand, verhoord. Het weer klaarde op en tijdens de optocht en het gehele verdere schieten bleef het droog.

De derde versie van het LDS werd een spannende en zeer sportieve strijd onder de dertien opgestelde schietbomen. Vastberaden schoten de dames het ene punt na het andere van de hark. Wanneer een schutter haar punten niet afschoot en het drietal uitgeschakeld was, volgden de gebruikelijke emoties en de troostende woorden van de andere leden. Doorgewinterde OLS-schutters hadden de dames allerlei tips gegeven hoe ze de beste schietresultaten konden boeken. Zo hadden de dames van het St. Sebastianusgilde-Beegden een stevige bodem meegekregen in de vorm van spek met eieren. De dames van het St. Sebastianusgilde-Sevenum putten kracht uit een geheime lekkernij die zij 'sjöttersspek' noemden.

Een trotse José Cuypers.

Op zaterdag 24 september kwam OLS-president Lei Stals ook even een kijkje nemen bij het LDS. Ofschoon hij niet in de functie van OLS-president aanwezig was, putte men toch kracht uit zijn aanwezigheid en zijn bemoedigende woorden.

Koningin der beide Limburgen

In de strijd tussen de dames die momenteel koning zijn bij een schutterij, werd de kamp gewonnen door José Cuypers van schutterij St. Sebastianus uit Susteren. Vermeldenswaard is dat schutterij St. Sebastianus-Susteren geen lid is van een schuttersbond of van de OLS-Federatie.

De winnaressen van het 3e LDS; V.l.n.r. Francien Schaefer, Agnes Suylen en José Schaefer.

De uitslag:

1. Oranje Nassau-Roermond
2. St. Martinus-Niel bij As
3. Wilhelmina-Horst
4. St. Anna-Voorshoven
5. St. Elisabeth-Stokkem
6. Wilhemina-Hingen Echt
7. St. Jan-Grubbenvorst
8. St. Sebastianus-Sevenum
9. St. Sebastianus-Neer
10. St. Antonius-Nederweert

Nadat de prijsuitreiking had plaatsgevonden, nodigde Frans van Eldijk de voorzitter van schutterij Oranje Nassau-Roermond uit om naar voren te komen.

Frans van Eldijk stelde aan de voorzitter van schutterij Oranje Nassau-Roermond, Jan Heyligers, de retorische vraag: "Wiltj geer 't Limburgs Dames Sjöttersfees volgend jaar organiseren?" Jan Heyligers behoefde niet lang na te denken over het antwoord en gaf de aanwezigen te verstaan dat zijn schutterij in 1995 het 4e LDS zal organiseren.

Uitstraling

Het LDS kreeg dit jaar nog meer uitstraling en een nog stevigere basis. Dit is voor het overgrote deel te danken aan organisator schutterij St. Urbanus-Maasniel. Op bijzonder goede wijze heeft schutterij St. Urbanus het 3e LDS georganiseerd en daardoor verdere vorm gegeven aan een bestaande behoefte.

De Gemeente Roermond stelde een grote bokaal ter beschikking voor de winnaar van dit LDS, terwijl het 'Eregilde van schutterij St. Urbanus' bovendien voor de eerste drie teams speldjes liet vervaardigen in brons, zilver en goud.

De goede aanpak van schutterij St. Urbanus-Maasniel is de allerbeste reclame voor de organisator van het 4e LDS; zij zullen beslist kunnen rekenen op nóg meer damesdrietallen.

Advies

De organisatie van de schietwedstrijden van het 3e LDS was goed geregeld. Alleen zou ik de volgende organisatoren het advies mee willen geven om een bepaalde vorm van persoonscontrole toe te laten passen (door de optekenaars). Het Federatiebewijs biedt daartoe een ideale mogelijkheid en voor dames die niet zijn aangesloten bij de OLS-Federatie zou dit kunnen geschieden d.m.v. een identiteitsbewijs.

Wim Pijpers.

Felle afwijzing

Sprak schutterijvoorzitter Frans van Eldijk in zijn openingstoespraak over een stichting die het LDS zou moeten begeleiden, ruim vóórdat het 3e LDS plaatsvond waren er al geluiden die spraken over een 'OLS-Federatie voor dames' en een 'schuttersfederatie voor dames'. Het LDS mag dan wel in zijn jonge bestaan bewezen hebben dat er een grote behoefte is bij de dames om hun schietkwaliteiten te tonen, maar ik ben van mening dat het oprichten van een overkoepelende organisatie voor alleen vrouwelijke schutters wel eens een negatieve invloed zou kunnen hebben op de eenheid binnen de OLS-Federatie, de schuttersbonden en de schutterijen.

Of zoals de heer Lei Stals het in meer algemene bewoordingen zei tijdens de vergadering van de OLS-Federatie in Sittard op 15 oktober 1994: *"Het bestuur van de OLS-Federatie juicht alle initiatieven toe die meehelpen om het Limburgse Schutterswezen nog meer bekendheid te geven. Het zou te betreuren zijn als door goed bedoelde initiatieven er een afscheuring zou komen binnen het Limburgse Schutterswezen"*.

Een eigen overkoepelende schuttersorganisatie voor dames moet daarom resoluut van de hand gewezen worden, maar wel wil ik de OLS-Federatie nogmaals attenderen op de grote behoefte die er bij de dames is om ook in de voorste gelederen mee te mogen schieten én de uitspraak die oud-OLS-President Leo Jans deed met betrekking tot de vrouw op het OLS: *"Het zal er best wel van komen. We zijn traditioneel ingesteld, maar dat wil niet zeggen dat we alleen maar de goede oude dingen willen bewaren. We moeten namelijk niet blind zijn voor de huidige ontwikkelingen in de maatschappij"*. (De Limburger 5-10-1981).

Voorstellen

Het is jammer dat er sinds de uitspraak van de heer Leo Jans en vragen in de (Nederlandse) Tweede Kamer in december 1981 het 'meeschieten van de vrouw op het OLS' binnen het bestuur van de OLS-Federatie nooit die behandeling heeft gekregen die het verdiende. Inmiddels mogen er wel dames meeschieten in het eerste zestal bij verschillende schuttersbonden.

Doordat de OLS-Federatie het probleem niet bespreekbaar maakt of een duidelijk standpunt inneemt, krijgen initiatieven zoals (in dit geval) het LDS extra kracht om succesvoller te worden dan de meeste bondsschuttersfeesten. Een scheiding binnen de OLS-Federatie zal dan niet lang meer op zich laten wachten. Dit laatste moet ten koste van alles voorkomen worden, vandaar onderstaande voorstellen.

Als gebaar zou de OLS-Federatie op z'n minst de deur voor de dames (voor wat betreft het schieten op het OLS) open kunnen zetten (in navolging van verschillende schuttersbonden). Daartoe zouden in het bestuur van de OLS-Federatie (meer precies in de Schietcommissie) een of meer dames een taak en een plaats kunnen hebben. Een tweede mogelijkheid is om de dames toch een eigen Limburgs Dames Schuttersfeest te gunnen met als overkoepelende organisatie de OLS-Federatie. Dit damesschuttersfeest zou dan gehouden kunnen worden op de zaterdag na het OLS. Op dat moment staan toch nog alle schietbomen opgesteld. Afhankelijk van het aantal drietallen dat moet kavelen voor het OLS, denk ik dat er zeker zo'n 13-15 schietbomen beschikbaar kunnen zijn voor het Limburgs Dames Schuttersfeest.

Deze laatste suggestie lijkt mij bijzonder interessant voor de OLS-organisatoren indien ze op de eerste dag van het OLS pech hadden door bijvoorbeeld tegenvallende weersomstandigheden. Indien de winnaar van het LDS het damesschuttersfeest organiseert samen met de OLS-winnaar, dan trekken beide organisatoren hun toeschouwers en halen ze hun onkosten er uit. Voor de OLS-Federatie is er geen extra werk mee gemoeid, sterker nog deze formule behoudt de eenheid.

Wim Pijpers.

DE ST. MARTINUSSCHUTTERSGILDE(N) VAN DILSEN-HOUTISSEN (9e vervolg)

Zoals overal, heeft de schutterij van Dilsen-Houtissen ook tijdens de Tweede Wereldoorlog haar uitrusting in het geheim moeten verstoppen en bleef ze al die tijd onactief.

Na de vijandelijkheden kwam in Dilsen-Houtissen opnieuw leven in de verenigingen, zo ook in de schutterij, maar de schutterij kwam traag op gang door het gemis aan schietgerief en uitrustingsvoorwerpen.

Wat de ene niet had, had de andere en om beterswil ijverden enkele oude schutters om samenvoeging van de twee gilden. Het lukte.

Volgens de voorschriften van het reglement zou schietdag gehouden worden op Pinkstmaandag 1947. De gebeurtenis zou plaats hebben in Houtissen aan de Witte Kapel.

Om alle gevoeligheden te voorkomen, werd de verzamelplaats gekozen voor het kruispunt op de "Steenweg", de scheidingslimiet tussen Dilsen het dorp en het gehucht Dilsen-Houtissen. De oude "petten" van voor de oorlog werden voor de dag gehaald met vlaggen en trommel werd geposeerd voor de historische foto met in de achtergrond de legendarische afspanning "In den Valk".

Jacobus Op den Akker te midden van de bijdragers Martin Prikken en Filip Ramaekers. De tamboer is Albert Prikken.

Foto onder: Wij herkennen van links naar rechts Mathieu Kees (alias Thieu den Dieper), Jef Westhofs, Filip Haldermans, Jaakske Coolen, Doorke Daelemans, Hendrik Boutsen met vlag, Antoon Jacobs, Polke Peeters, Theodoor Luyten, Albert Laermans (koning), Pierre Dewael, Jan Peeters, Martinus Prikken, Albert Prikken, Jacobus Op den Akker (alias Kuub van Liebeke), Filip Ramaekers en Jean Knevels.

Hier dient terloops gezegd, dat in de tijd daarna Mathieu Kees en Jacobus Op den Akker lange tijd de spilfiguren waren van de schutterij van Houtissen. De eerste als commandant en de tweede als tamboer-majoor. Zij zorgden voor de luimige noot. Zo werd ons verteld dat op een zondag na het lof de schutterij van Rotem voor de kerk op vertrekbevel wachtte van hun commandant. Zonder teken zette de groep zich in beweging en de verbijsterde commandant had goed roepen dat zij op zijn bevel moesten wachten. Naderhand bleek dat heel het voorval gebeurde op de "kwaak" van Thieu den Dieper, die op hetzelfde ogenblik voor de kerk van Dilsen zijn compagnie bevelde om te vertrekken. Zijn stem moet nogal geklonken hebben over het 3 kilometer vlakke veld tussen de twee kerken. Van een stem gesproken!

De broederlijke verstandhouding tussen Dilsen en Houtissen heeft echter niet lang geduurd. In 1949 trok St. Martinus Dilsen-Dorp zich terug (zie LS nr 22, maart 1994, pag. 20) en ging afzonderlijk fungeren.

Leo Brouwers en Helena Boutsen.

In 1953 was St. Martinus Dilsen Houtissen flink op weg. Er werd fel geoefend en evenveel gedronken. In dat jaar schoot Leo Brouwers de vogel af en mocht aan zijn zijde Helena Boutsen als eerste koningin van de schutterij.

Het jaar later (1954) was het de beurt aan Jaak Laermans om met het koningszilver op tocht te gaan. Wij zien hem op de foto in gezelschap van enkele leden op kermisvrijdag van de grote kermis, na het bijwonen van een kerkelijke plechtigheid ter ere van de overleden schuttenbroeders.

Wij herkennen op de foto Frans Thys, bekend als Soi van de Lier, vooropstaak (tamboer-majoor) de enige in uniform, achter hem de koning (Jaak Laermans), Antoon Jacobs (alias Toon van de burgemeester), Mathieu Peeters, Jaakske Bouten, Doorke Scheepers (alias Door de booi), Jean Schurgers en Neer Laermans.

Op bovenstaande foto die bij deze plechtige gelegenheid gemaakt werd, herkennen wij van links naar rechts: J. Wampers, André Schurgers, Godfried Schurgers, Jean Geijzen, Anna Kees, Neel Engelen, Pierre Dewael, Henri Peeters en Willy Raemakers als koning.

In 1957 kwam in Dilsen het bericht toe van het koninklijk paleis te Brussel, dat de schutterij St. Martinus van Dilsen-Houtissen voortaan het predikaat "KONINKLIJKE SCHUTTERIJ" mag voeren.

Bij deze gelegenheid werden de gildeleden voor de eerste keer in een uniforme kledij gestoken, echter met behoud van de oude kepie, werd een trommelkorps opgericht en kreeg de schutterij een nieuw vaandel.

De te stilistische vlag met de beeltenis op van de patroonheilige St. Martinus, steekt schril af tegen de oude vlag. Het stichtingsjaar '1296' links is foutief en moet (zoals wij schreven in LS nr 17, december 1992, pag. 24) '1596' zijn. Er zijn nog geen schutterijen bekend met de gezegende ouderdom van 8 eeuwen oud.

(t Vervolgt).

Joannes Daamen.

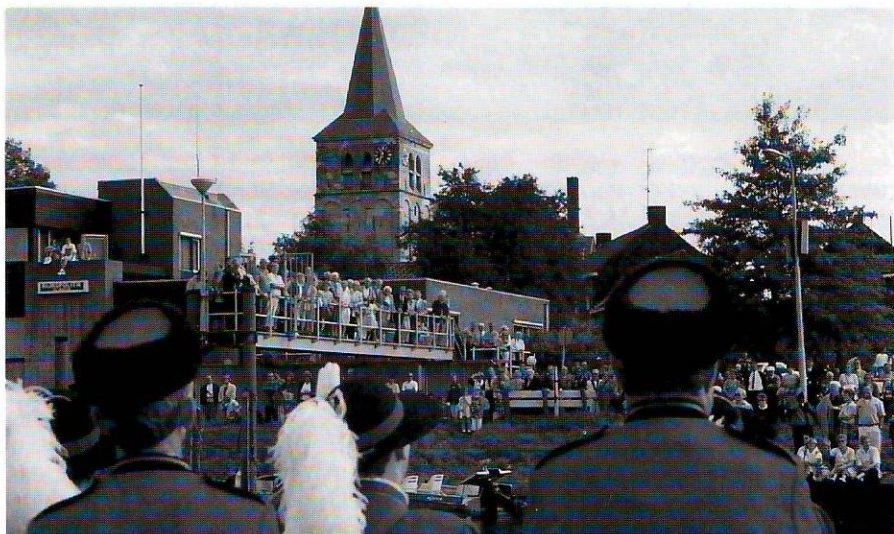

WATERPROCESSIE

Van oudsher heeft de katholieke kerk een sterke band met onze schutterijen. Een processie zonder schutterij is daarom vroeger en nu bijna ondenkbaar.

Vandaar dat bij het weer opnemen van de traditie van de waterprocessie in Maasbracht op zondag 25 september een schutterij niet mocht ontbreken. Schutterij St. Michaël-Brachterbeek speelde een actieve rol in de waterprocessie die enkele dagen later werd uitgezonden in het televisieprogramma 'Van gewest tot gewest'.

Zo'n 2000 jaar geleden werden er al in Rome processies gehouden. Het doel was om God of een heilige te eren, hun dankbaarheid te tonen of om iets af te smeken. In de loop der tijden zijn vele processies ontstaan. Ze werden zelfs onderdeel van de algemene liturgie. We denken aan de palmprocessie op palmzondag en de Sacramentsprocessie, de laatste is in de 13e eeuw ontstaan. Daarnaast zijn er processies die verbonden zijn aan bepaalde tijden, plaatsen en groepen. De zevenjaarlijkse heilighdomsvaart van Maastricht en de waterprocessie zijn hiervan goede voorbeelden.

Geen processie zonder schutterij, zelfs geen waterprocessie.

De waterprocessie werd voor het eerst gehouden in 1948 bij Schipperskerk-Grevenbicht uit dankbaarheid voor het behoud van de schepen en de schippersgezinnen in de Tweede Wereldoorlog.

Spoedig volgden in meerdere plaatsen een waterprocessie, zo ook in Maasbracht.

Zoals het de processies in tal van plaatsen in de provincies Limburg verging, zo verging het ook de waterprocessie; de animo voor het houden van een waterprocessie ging achteruit. De laatste waterpro-

cessie in Maasbracht werd 30 jaar geleden gehouden.

Vanwege de kermis in Maasbracht kon slechts de helft van de 59 personen tellende schutterij St. Michaël de waterprocessie bijwonen. Op maar liefst 8 schepen voeren de ruim 500 processiegangers vanuit de sluis waar het Julianakanaal begint via de haven naar de Maasbrug bij Wessem, onderweg gadeslagen door duizenden toeschouwers en begeleid door vele gepavoiseerde sloopjes.

Wim Pijpers.

SCHUTTERIJEN EN SCHUTTERS-GILDEN VII – Een inventarisatie uit 1900 –

De laatste loodjes wegen het zwaarst. Dit is zeker van toepassing op deze rubriek. Met veel geduld en na lang zoeken heeft Peter Korten eindelijk alle gegevens bijeen weten te vinden. De onderzoeksgegevens die Peter Korten in zijn zeven afleveringen ons heeft aangereikt zijn van groot belang voor de reconstructie van het Limburgse Schutterswezen in het algemeen en voor de afzonderlijke schutterij in het bijzonder.

Voor degene die ook de vorige afleveringen nog eens wil inzien kan terecht in: LS nr 8, LS nr 9, LS nr 10, LS nr 11, LS nr 14 en LS nr 15. Wim Pijpers.

Tegelen: ... dat alhier een schutterij St. Antonius bestaat die in het bezit is van eenige oude zilveren platen en andere oude papieren en registers bestaan die zoo als bewaart worden op de pastorie alhier in bewaring zijn gegeven.

Thorn: ... dat ik bij een ingesteld onderzoek niets heb kunnen ontdekken, dat eenige betrekking heeft op de vroeger hier bestaan hebbende schutterijen. Van verschillende bejaarde inwoners vernam ik dat voorbedoelde zaken of de zilverwerken alleen ? aan het R.K. kerkbestuur zouden zijn overgegaan. Volgens eene Napoleontische wet, welke weet ik niet, zou de kerk hierop recht hebben gehad.

Bedoelde voorwerpen zouden in kerksieraden zijn getransformeerd. Worden op de expositie te Luik ook voorwerpen van jongere dagteekening toegelaten? Wij bezitten hier een prachtig en kunstvol vaandel of drapeau toebehoorende aan de Kon. Harmonie. Dit vaandel door kunstliefhebbers zeer gepresen is reeds eenmaal te Maasbracht bij een muzikfeest bekroond geworden. Gemeld vaandel dateert van 1868. ^{2) + 3)}

Ubach over Worms: ... dat alhier geene oude gilden of schutterijen zijn, noch bestaan hebben.

Ulestraten: ... dat in deze gemeente geene oude gilden of schutterijen bestaan.

Urmond: ... dat alhier geene oude gilden of schutterijen bestaan.

Vaals: ... dat in de gemeente Vaals bestaat de St. Paulus Schutters Vereeniging die in den loop van den aanstaanden zomer haar 300 honderdjarig bestaan viert en wel door een internationalen schutterswedstrijd hebbende voor deze gelegenheid Hare Majesteit de Koningin en Hare Majesteit de Koningin Moeder 2 groote prachtige medailles aan het bestuur der gemelde schuttersvereeniging toegezonden. Van zilverwerk is bij St. Paulus Schuttersvereeniging niet veel voorhanden. Alleenlijk een zilveren plaat van weinig beteekenis uit het jaar 1811 en zilveren platen van weinig beteekenis vanaf het jaar 1830 tot inclus 1899 van ieder jaar. Naar men zegt en wat niet twijfelachtig schijnt is de Schutters-Vereeniging in bezit geweest van eene massa zilveren platen, deze zijn echter voor het grootste gedeelte voor een 50 tal jaren verkocht geworden en heeft de opbrengst er van gediend ter stichting van een eeuwig jaargetijde voor de zielenrust der overleden schutters en tot een geschenk aan de R.K. parochiale kerk van den H. Paulus te Vaals.

Aan archiefstukken zijn slechts voorhanden 2 oude registers van zeer premitieven aard waarin is opgenomen een regelement der vereeniging en waarin voorkomen de bestuursleden der Vereeniging van 1622 tot 1739.

Men kan echter onderstellen dat een dier registers, althans gedeeltelijk is overgeschreven uit een ouder register.

Vaasrade: ¹⁾

Valkenburg: ¹⁾

Venlo: ¹⁾

Venray: ... dat de navolgende gilden en schutterijen in deze gemeente bestaan die zilverwerk en nog oude archieven bezitten; Schutterij "Het Hof" of het gilde van St. Petrus Banden
Schutterij van O.L. Vrouw
Schutterij Het Zandakker
Schutterij St. Anna of het Eind
Gilde van St. Nicolaas
Gilde van Crispinus
Gilde van St. Jozef timmerlieden
Gilde van St. Eligius smede.

Vlodrop: ¹⁾

Voerendaal: ... dat in deze gemeente slechts bestaat de schutterij St. Sebastianus, dateerende uit het laatst der vorige eeuw of begin deze eeuw, deze vereniging bezit een zilveren vogel en verschillende zilveren platen.

Wanssum: ... dat alhier eene gilde (oude) bestaat namelijk "St. Willibrordusgilde" te Geijsteren, gemeente Wanssum. Naar mijne meening bezit deze gilde zilverwerk en eenig archief.

Weert: ... dat ik geen de minste kans meer zie, om respectievelijk de schutterijen over te halen hun zilverwerk af te geven tot opzending naar de Tentoonstelling. Alle mogelijke pogingen van onzer kant aangewend hebben schipbreuk geleden. ³⁾

Wessem: ... dat alhier een zeer oude schutterij bestaat genaamd St. Joris. Zij bezit zilverwerk van zeer oude datum.

Wijlre: ... dat in deze gemeente eene schutterij bestaat voorheen de naam dragende van de gilden van het Heilig Sacrament des Altaars, en van af 1884 Koninklijk erkend als St. Maternus Schutters van Wijlre, bezit een vaandel uit de tijden van de Vrijheerlijkheid Wijlre geschonken door de voormalige eigenaar van kasteel Wijlre, verder een breuk uit het jaar 1612, een zilveren vogel zonder jaartal en een zilveren medaille uit het jaar 1794.

Wijnandsrade: ... dat in deze gemeente geene oude gilden of schutterijen bestaan. In vroeger jaren moet wel eene bestaan hebben maar van zilverwerk of archieven is niets meer te zien.

Wittem: ... dat in deze gemeente bestaan drie schutterijen;

1. St. Sebastiaan schutterij te Mechelen-Wittem in bezit van zilverwerk
2. St. Sebastiaan schutterij te Eys-Wittem in bezit van zilverwerk
3. St. Paulus schutterij te Epen-Wittem in bezit van zilverwerk.

Van oude archieven is mij niets bekend.

Peter Korten.

Bron: Correspondentie Rijksarchivaris Flament uit 1900, Rijks Archief Limburg.

Noten:

- 1) De burgemeesters van deze gemeenten reageerden niet op het verzoek van Rijksarchivaris Flament (zie ook LS nr 8, pagina 13)
- 2) De ik-vorm wordt in de brief van Thorn gehanteerd door burgemeester Nouwen. Dat hij over het vaandel van de Koninklijke Harmonie begint, is niet zo vreemd aldus zijn kleinzoon Laurent J.M. Nouwen in het boek "Zicht op Thorn" (1988); "Toen mijn grootvader, een notoire bok, in 1896 tot burgemeester werd benoemd ... (pagina 30).
- 3) Met de tentoonstelling wordt bedoeld de tentoonstelling 'Anciennes Gildes et Corporations' te Luik in 1900.

**• KRANTEKOPPEN •
KOPPEN • KRANTEKO
• KRANTEKOPPEN •**

21 mei Grote belangstelling 'Dames-OLS' • 30 mei Schuttersseizoen in Nieuwenhagen van start • Vrouw met geweer dat is geen porrem • 4 aug Schutters • 9 aug Schutterij Haelen houdt bondsfeest • St. Antonius uit Nederweert winnaar bondsfeest • Schutterij uit Nattenhoven kampioen van bond Eendracht • Beker voor St. Oda Boshoven • Schutters treffen het in Ospeldijk • 10 aug Schuttersleven ondanks tradities zeer populair • 16 aug Schuttersfeest Haelen onbeslist • Drie winnars op schuttersfest MLSB in Haelen • 17 aug Vandalen slopen verenigingslokaal schutterij Heel • 18 aug Schutterij wil steun gemeente • Record aantal deelnemers aan LDS '94 • Stiekeme boycot voor dames onder schietboom • 19 aug Winnaar OLS Prijs 1994 Geiteclub Iris 2 St. Joost bekend • 23 aug Schutters Sint Martinus jagen op koningstitel • Schieten voor zestallen in Posterholt • Reuverse schutter bezwijkt onder schietboom • Feest voor schutterij Oranje Nassau • 24 aug Finale Roerstreekbeker bij Oranje Nassau • Jubileum en bondsfeest bij schutterij Oranje Nassau • 25 aug Koningsvogelschieten in Houthem • Kopstukken van AOV bij schuttersfeest • 26 aug Schietwedstrijd om Roerstreekbeker op terrein jubilerende Oranje Nassau • 29 aug Goud en zilver bij jubileum Oranje Nassau • Oranje Nassau winnaar van Roerstreekbeker • 30 aug Neer en Thorn winnaars schuttersfeest in Roermond • St. Cornelius uit Swartbroek bondskampioen EMM • Schutters sluiten seizoen af

in Roermond en Ell • Dagbikers bij bondsfeesten naar Beegden en Stramproy • 31 aug Ik heb nog tien heiligenbeelden met het schieten gewonnen • Lei Koelen (84), al zeventig jaar lid van de schutterij • Eremedailles voor schutters • Schuttersfeest in M-Gladbach • 4 sep Schietwedstrijd bij St. Christoffel • 6 sep Heythuysenaar schutterskampioen • Harry Schuergers weer St. Martinus-koning • Schutters uit Reuver succesvol • Harry Schurgers weer St. Martinus-koning • 8 sep Haelense dames oefenen voor LDS • 12 sep Schuttersstrijd nog onbeslist • 13 sep Charmante geslacht op schot in Maasniel • 14 sep Zondag derde Limburgs Dames Schuttersfeest • Vrouwen massaal onder schietbomen in Maasniel • 14 sep Bloemenactie schutterij Haelen • Budel gastheer voor koningen EMM • 15 sep Derde 'dames-OLS' in Maasniel • 423 vrouwen zondag onder de schietboom • 19 sep Jo Peters beste schutter van het jaar • Nog 25 drietallen in strijd om titel • Dameschuttersfeest: 25 drietallen gaan zaterdag verder • Peters beste schutter MLSB • 24 sep Terugblik op OLS'94 • 26 sep Drietal Oranje-Nassau uit Roermond wint LDS • St. Petrus Roggel wint concours • Oranje Nassau wint dames schuttersfeest • 9 okt Weer een marketentster in Kampse straatbeeld • 14 okt Doctoraalscriptie St. Sebastianus-schutter Luc Wolters 'Schutterijen voerden vroeger ook politionele acties uit' • 15 okt Schutterijmuseum mogelijk naar Venlo • Buksen van Janssen voor schutters met talent • De schuttersbuxsen van Mathijs Janssen leiden tot ongekend succes • 17 okt OLS Stokkem blijkt financieel fiasco • Schutters promoten vendelen in Neer • 18 okt Belgen willen meer eigen juryleden • Geen geld uit waarborgfondsfonds OLS-federatie voor Stokkem • Schutterijen krijgen oude wapens leger • LDS volgend jaar in Roermond • Dames Oranje Nassau recipiëren • 21 okt Winnaressen LDS houden receptie • Tijdschrift voor schutters wint cultuurprijs • 22 okt Coenen-prijs voor Limburgs schutterstijdschrift • Huldiging schietende vrouwen • 24 okt Kanunnik Coenen-prijs voor Limburgs Schutterstijdschrift • 26 okt Clublokaal van St. Urbanus voor vijftigste keer vernield • Vandalen terroriseren Maasnielse schutterij • 31 okt Schutterslood makkelijk uit milieu te halen • TNO test ook kogelvanger •

**UIT HET
MARKETENTSTER-
MANDJE**

Pikant varkensgehakt

U heeft nodig:
400 gram varkensgehakt
1 ei
1 teentje knoflook
gemalen witte peper
gemalen foelie
geraspte nootmuskaat
zout
Worcestershiresaus
1/2 deciliter room

Neem goed fijngemalen mager varkensvlees. Maak dat aan met een ei en room en knijp er een teentje knoflook in uit. Breng het gehakt op smaak met gemalen witte peper, foelie, nootmuskaat, zout en enkele druppels Worcestershiresaus. Goed door elkaar kneden. U kunt dit recept, om het nog pittiger te maken, eventueel met knoflook en saus eten.

Recept knoflooksaus:
1/2 liter mayonaise
1/2 kopje water
± 20 druppels Worcestershiresaus
3 eetlepels azijn
3 eetlepels koffiemelk
1 bosje peterselie (fijn hakken)
5 tot 6 teentjes knoflook (fijn knijpen in knoflookpers)

Alles goed door elkaar roeren en koel bewaren.

LAAT HET U SMAKEN

Bep Louwen, Marketentster.

ADRESWIJZIGINGEN

0352 Secretariaat St. Willibrordus-Meijel wijzigen in: Leemkuilen 6 5768 EN Meijel (Mevrouw Hennie van der Asdonk). Tel. 04766-3176.
0420 Adres secretaris HH. Marcellinus en Petrus-Geleen wijzigen in Gansbeek 45 6166 JE Geleen. Tel. 046-757697.
0542 Adres secretaris Wilhelmina-Horst wijzigen in: van Blitterswijkstraat 2 5961 ST Horst.
0834 Adres secretaris Oranje Nassau-Roermond wijzigen in Bernhardlaan 29 6042 HP Roermond-Maasniel.

KOPSTUKKEN UIT DE SCHUTTERSWERELD IN HEDEN EN VERLEDEN II

Interview met Leo Jans Erepresident van de O.L.S.-Federatie en Erepresident van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden.

De Heer Leo Jans werd op 5 mei 1918 geboren te Venlo, als derde kind in het gezin van Generaal-Majoor J.R.L. Jans (1874-1963), Commandant van de toenmalige Ve Infanterie Brigade, later van het Landstormcorps "Limburgsche Jagers", waarvan de naam is overgenomen door het Regiment Limburgse Jagers.

Na de Lagere school en de Gymnasium-A opleiding aan het St. Thomascollege van de Paters Augustijnen te Venlo, kwam hij in 1938 als dienstplichtige onder de wapenen. Werd reserve-officier. Opleiding aan de S.R.O.I. (School Reserve Officieren Infanterie) te Kampen. Vaandrig op 15 april 1940, enkele weken vóór de inval van de Duitsers op 10 mei. Poging naar Engeland uit te wijken niet doorgegaan. Grote rol in het verzet. Koerier, verbindingsofficier tussen de zeven districten van het verzet in de provincie Limburg. Na de oorlog beoeps-officier. Verliet in 1965 de militaire dienst als majoor om benoemd te worden tot Provinciaal Commandant van de Bescherming Burgerbevolking in Limburg.

Heeft als President alle functies op bestuurlijk terrein binnen de schutterswereld, tot en met Europees niveau bekleed. Erepresident van de OLS-Federatie en Erepresident van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden.

Eerste kennismaking

Hoe bent U eigenlijk in de schutterswereld terecht gekomen?

De hoofdoorzaak is eigenlijk dat ik zo moeilijk "nee" kan zeggen.

In de vijftiger jaren diende ik als kapitein-adjutant bij de Limburgse Jagers in Venlo. Het was gebruik dat officieren -voornamelijk uit Venlo en ook wel van het Provinciaal Commando Hasselt- gevraagd werden als jury-lid op te treden bij het O.L.S. De grote promotor daarvan was Luitenant-kolonel Frans van de Ven. Hij wierf officieren binnen het garnizoen Venlo aan om de militaire kwaliteiten van het Limburgse schutterswezen professioneel te beoordelen. Officiële normen waren er toen nog niet. Men keek naar de beste houding in de optocht -we waren allemaal als infanterist daarin opgeleid- naar de gerichtheid, naar perfecte formaties, het richten van de geweren, de lijnen van de rotten enzovoorts. Zo is het eigenlijk gekomen. Ik ben toen een paar keren meegeweest als jurylid, Margraten, Beesel. Allemaal eind jaren '50. Daaraan is een eind gekomen toen ik enkele malen werd overgeplaatst, o.a. naar Assen.

In 1965 ben ik de militaire dienst uitgegaan om Provinciaal Commandant Bescherming Bevolking (de BB) te worden. mijn directe chef in deze functie, gouverneur Charles van Rooy, zag duidelijk in, dat er toch een relatie was tussen de historie van de schutterijen, die in het verleden zeker de beschermers van de geborgenheid van de bevolking waren en de toenmalige Bescherming Bevolking. Ik ben toen niet direct jury-lid geweest, maar ik kreeg wel uitnodigingen voor het O.L.S., o.a. te Tegelen.

Voorzitter OLS- jury

U werd al snel voorzitter van de O.L.S.-Jury.

In 1967, bij het OLS te Tegelen, ben ik op de massale aanval van de Heer en Mevrouw van de Ven, door de knieën gegaan, om het jury-voorzitterschap over te nemen, waaraan destijds op een gegeven moment ook het voorzitterschap de stichting S.A.S. gekoppeld was.

Overste van de Ven vond dat hij te oud werd voor de functie van voorzitter van de jury. Vanwege de continuïteit vroeg hij mij toen. Dat heb ik dus een aantal jaren gedaan, mede onder de hoede van de toenmalige joyeuse voorzitter van de OLS-Federatie, notaris Mr. Frans Haffmans uit Helden.

Hebt U als voorzitter vernieuwingen aangebracht in het totaal van de jury?

Tijdens mijn voorzitterschap hebben we ook de jury zo militair mogelijk ingericht. Er werden bijvoorbeeld kaartjes verstrekt van de terreinen, wat vroeger helemaal niet bestond. We maakten in die tijd een soort instructie in de vorm van het officiële militaire operatiebevel. Dat is gewoon een denk-kapstok, waarbij je niets vergeet, want alle aspecten van logistiek tot Rode Kruis etc. komen er in voor.

Voorzitter OLS-Federatie

En toen werd U voorzitter van de OLS-Federatie.

Mr. Frans Haffmans was toen Federatievoorzitter. Hij deed dat op uitstekende wijze. Helaas overleed hij plotseling op 49-jarige leeftijd.

Ik had al zeer nauwe relaties met de vice-voorzitter Meester Pierre Creemers uit Molenbeersel. Deze heeft één keer gefungeerd als opvolger van de heer Haffmans. Toen vroeg hij mij het voorzitterschap van de Federatie op me te nemen. Zelf bleef hij liever vice-voorzitter, een rol die hem op het lijf geschreven was.

Terzijde: even na het aftreden van de Heer Roppe als gouverneur, werd deze tot Erepresident van de OLS-Federatie benoemd. De term "Voorzitter" veranderde daardoor logischerwijs in "President".

1973: Opening van het Limburgs Schutterijen Museum in Kasteel Hoensbroek; hoogtepunt in het Limburgse Schutterswezen.

Het verzoek om voorzitter van de OLS-Federatie te worden kwam U als oud-militair niet ongelegen, denk ik.

Integendeel! Of U mij gelooft of niet: ik heb nooit zin in die functie gehad, dat mag iedereen best weten. Ik weet dat ik de schijn tegen heb, maar het is zo.

Het jury-voorzitterschap, éénmaal per jaar, met daaraan gekoppeld het voorzitterschap van de S.A.S. heb ik heel graag bekleed.

Hoe is dat dan in zijn werk gegaan? U had kunnen weigeren.

Op een gegeven ogenblik, dat zal rond 1971/72 geweest zijn, vroegen gouverneur Roppe en gouverneur van Rooy mij gezamenlijk, de vacante functie te gaan bekleden.

Ik zei U al dat ik heel moeilijk "nee" kan zeggen. Bovendien was Gouverneur van Rooy mijn directe chef, dus ik kon moeilijk anders, eerlijk gezegd. Nogmaals, er zijn misschien mensen die verschrikkelijk graag Federatie-President worden. Maar ik heb nooit tot die categorie behoord. Om het te worden, bedoel ik dus. Maar toen ik het eenmaal wàs, heb ik ook geprobeerd het zo goed mogelijk te doen.

Hetgeen zich weer manifesteerde in de invoering van nieuwe dingen?

Inderdaad. Ik heb de Openingsparade bij het OLS-feest ingevoerd. We wilden een buitengebeuren creëren. Tot dan toe was de opening van het O.L.S. altijd alleen een binnengebeuren geweest in de grote feesttent. Het grote publiek zag daar niets van.

We wilden een soort show-element opvoeren met alle franje die men in die tijd van de krijgsmacht wilde afknippen. (Streven van hogerhand naar o.a. minder parades etc., J.W.) De eerste keer was in Wylré en dat is toen gecontinueerd. We wilden ook een Europese dimensie aan die parade geven.

De Europese gedachte heeft mij altijd geïnspireerd: in de vijftiger jaren ben ik lid geweest van het Hoofdbestuur van de Europese Beweging.

Om het grensoverschrijdend, Europees karakter van Groot-Limburg te onderstrepen, moest een Europese vlag naar boven.

Verliep alles van af het begin zoals het moest?

Nee hoor! In ons enthousiasme hebben we in het begin enkele fouten gemaakt: we hebben toen de vlag van de Europese Beweging, met de grote groene letter E op een wit veld, gebruikt. Dat is naderhand gecorrigeerd door de echte Europese vlag.

Ook de openingsmelodie was verkeerd de eerste keer: we gebruikten de melodie die op de T.V. te horen was bij Europese gebeurtenissen. We hebben ze rap vervangen door de correcte Europa-melodie: de "Ode an die Freude", van Ludwig van Beethoven.

Maar er zijn méér vlaggen.

Er zijn méér vlaggen inderdaad. Gouverneur Roppe van Belgisch Limburg was een bevlogen Vlaming. Hij vond dat het goed zou zijn, als het Vlaamse karakter van "zijn" provincie Limburg mede tot uiting zou komen bij die openingssparade, door het hijsen van de Vlaamse Leeuw en dat tijdens het hijsen van deze vlag ook "De Vlaamse Leeuw" gespeeld zou worden. Daardoor kreeg het geheel dus een wat militanter karakter. Weet U overigens dat het Limburgse Volkslied voor de beide Limburgen geldt?

Dat is mij volslagen onbekend. Dus je kunt over de grens?

Heel veel mensen weten dat niet. Wordt ook daar altijd gespeeld. Dan gingen de beide Rode Leeuwen van de beide Limburgse vlaggen naar boven. De echte vlaggen. De Rode Leeuw van het Hertogdom Limburg op het zilveren -lees witte- veld en dezelfde Nederlandse Rode Leeuw met de blauw-gel (=gouden) banen van Opper-Gelre.

Bokrijk 1976: Koning Boudewijn en Koningin Fabiola brengen een bezoek aan het Limburgse Schutterswezen.

Tot zover de vlaggen. En de vlaggenparade?

Dat werd dus de vlaggenparade. Hierbij staat de hele OLS-Federatie per delegatie van één schutterij per schuttersbond opgesteld. De hele Federatie in ingekorte staat dus. De parade begint met het afnemen van de Ceremoniële Inspectie door de vertegenwoordigers van Hunne Majesteiten.

In Nederland wordt dan de Nederlandse Inspectiemarsch geblazen: "De Jonge Prins van Friesland" (dat was Johan Willem Friso). Een gedragen, langzame marsch uit de tijd van de langzame oorlogvoering in de 18e Eeuw.

In België zou men eigenlijk een andere, Belgische Inspectiemarsch moeten blazen, maar daar vergist men zich wel eens mee en wordt de Johan Willem Friso gespeeld waar de Belgen nooit iets mee te maken hebben gehad. Het is een mooie melodie, net zoals "Fredericus Rex".

Na die inspectie heeft de vlaggenparade plaats. Dat is het formele begin. De troep komt eerst "in Orde van Linie", vervolgens "in Orde van Parade", daarna "in Orde van Inspectie". Dan weer terug "in Orde van Parade" en tenslotte weer "in Orde van Linie", waarna wordt afgemarcheerd. Dat is nu het vaste programma geworden. En dan begint het binnengebeuren.

U sprak daarnet over "de vertegenwoordigers van Hunne Majesteiten". Ik kan me niet herinneren dat die vertegenwoordiging op zo'n hoog niveau er altijd geweest is.

Zeker niet. In het begin van de zeventiger jaren is, naar ik meen, gouverneur van Rooy in samenspraak met gouverneur Roppe op de gedachte gekomen, het Oud-Limburgs Schuttersfeest, dat toch zo langzamerhand een nogal bekend Limburgs visitekaartje was geworden, onder de bescherming te plaatsen van de beide Vorsten.

Van Belgische kant heeft dus Gouverneur Roppe er het zijne toe bijgedragen. Hij stond bijzonder goed aangeschreven bij Koning Boudewijn en hij had in België de reputatie een van de beste gouverneurs van het land te zijn. Wat Nederland betreft, heb ik begrepen dat gouverneur van Rooy bijzonder in de gunst stond bij Koningin Juliana. Dat zat dus in beide gevallen heel goed. En het lukte.

Vanaf dat moment staat het Oud-Limburgs Schuttersfeest onder de Hoge Bescherming van de beide Vorsten. Daarbij dus de eenheid van Limburg accentuerend.

President van de EGS

En toen werd U op een gegeven ogenblik benoemd tot President van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden, de EGS. Kunt U daar iets meer over vertellen?

Nogmaals geloof U mij, dat ben ik óók weer zéér tegen mijn zin geworden. Dat kwam ook door het plotseling overlijden van de eerste voorzitter van deze Europese Gemeenschap van Schuttersgilden, Jhr. Jan Smits van Ooyen, burgemeester van Nuenen bij Eindhoven. Hij was Federatievoorzitter van de Brabantse Gilden. In 1977 overleed hij geheel onverwacht tijdens de voorbereidingen voor het tweede Europese SchuttersTreffen (EST) in Nijmegen. Het eerste EST had in 1975 plaats gehad in Aken.

Leo Jans als president van de EGS. Hier tijdens het 8e Europese SchuttersTreffen op 24 september 1989 in Valkenburg.

De "Edele Eed-Broederschap van de soevereine orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus"

U bent ook de initiatiefnemer van wat ik voor mezelf, voor het gemak, "De Orde met die lange naam" noem. Onder het briefhoofd staat verder vermeld: "Verbonden met l'Ordre de Saint Sébastien de France et de Navarre de l'an 825". Kunt U iets over de ontstaansgeschiedenis en over de naam ervan vertellen?

Graag. Eerst de ontstaansgeschiedenis. Ik ben, zoals gezegd, tien jaar President van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden geweest. Ik had nogal veel contact daarbij met de Duitsers die vonden dat ik mee moest gaan bij alle mogelijke gelegenheden, zoals op audiëntie bij Paus Johannes Paulus II in 1979.

Tijdens dat verblijf in Rome hebben we ook een bezoek gebracht aan de kerk van de H. Sebastiaan, de grote schutterspatroon aan de Via Appia, de Chiesa San Sebastiano. Onder de Mis die daar werd opgedragen, omstreeks Allerheiligen geloof ik, kwam ik op het idee dat het toch wel goed zou zijn - gezien het feit dat de Duitsers alle mogelijke zware decoraties hebben - dat er in Limburg een waarderings-decoratie kwam, een top-decoratie die bovendien de verbondenheid tot uitdrukking zou brengen met de Limburgse Kerk. De Limburgse Kerk, dat zijn de Bisdommen Hasselt en Roermond. Dat zou moeten gebeuren in de vorm van een investituur: er is altijd een inkledingsplechtigheid, of het nu ridderorden of andere orden zijn.

Leo Jans en Pater Sangers.

Er bleek belangstelling voor te bestaan. Bij de OLS-Federatie zeker. De Orde moest een Prior hebben. Die vonden we in de persoon van Kruisheer Pater Willem Sangers uit Maaseik. De Kapel van de Kruisheerenkerk in Maaseik werd onze kerk. Maar vóór alles moest het fiat van de beide Bisschoppen verkregen worden.

Toen is er een gesprek geweest met Mgr. Meertens z.g., de toenmalige Vicaris die een heel goede verstandhouding had met Mgr. Dr. J. Gijsen. Dè grote voorwaarde was dat we een document moesten kunnen overleggen, waaruit bleek dat deze orde gebaseerd was op een BESTAANDE orde.

Dus die nieuwe orde mocht niet echt "nieuw" zijn?

Nee. Je kunt alleen maar geënt worden als Broederschap -het was dus een Broederschap- op een bestaande orde. Er worden géén nieuwe Broederschappen meer opgericht.

Hoe bent U aan die bestaande orde gekomen, om het zo maar eens te zeggen?

Ik had in Europese zin connecties met de Orde van de H. Sebastiaan uit Soissons in Frankrijk. In de vroege Middeleeuwen werden relikwieën van heiligen door de Paus als een soort geldhandel verdeeld naar bedevaartplaatsen, naar koningen e.d. En ook naar de abdij van St. Médard te Soissons. De abt van die abdij zou de beheerder worden van een groot gedeelte van de overblijfselen van St. Sebastiaan. In de abdijkerk van Soissons. In het jaar 825 werd er een soort schut-broederschap opgericht, een orde die bestond uit mensen van enig aanzien destijds die de pelgrimages naar Soissons moesten beschermen tegen de gebruikelijke rovers en dergelijke onverlaten. Die orde was formeel nooit opgeheven. Ze is niet altijd actief gebleven maar ze had nog niet zo lang geleden, een herleving meegemaakt met als Connétable (Maarschalk) de Franse Graaf Cartier de la Gaulière.

Elk jaar wordt er een investituur gehouden in een kerk van Parijs, waar dan nieuwe ridders, want zij hebben ridders, in de orde worden opgenomen.

Ik zelf heb bij onze orde met opzet niet over ridders gesproken. De bisschop zou "ja" zeggen tegen de oprichting van "onze" orde, als

In gesprek met Mgr. A. Castermans na afloop van een investituur.

we erkenning zouden kunnen krijgen van de officieel nooit opgeheven Franse Orde. Een Orde in Limburg zou dan n.l. worden beschouwd als de projectie van die Franse Orde in Belgisch en Nederlands-Limburg. Die -zeer belangrijke- verklaring hebben we gekregen in de vorm van een prachtige bul, getekend door André Gillet. En ondertekend door Graaf Cartier de la Gaulière als Connétable van de Orde.

Bij overhandiging ervan aan de Bisschop van Roermond, ging deze onmiddellijk accoord met onze plannen. En toen Mgr. Gijsen zijn toestemming had verleend, volgde de bisschop van Hasselt, Mgr. Heuschen, diens voorbeeld.

De erkenning liet toen dus niet lang meer op zich wachten.

Dat betekende inderdaad, dat de orde toen officieel erkend kon worden. We hadden toen al een jaar gedraaid in Maaseik. Die kerkelijke erkenning werd in de kerk in Maaseik voorgelezen door de beide Vicarissen-Generaal.

Wat is de status van de orde?

Vanaf dat moment waren wij een Kerkelijke Broederschap, met de functie het schutterswezen in de beide Limburgen gebonden te houden aan de Kerk, waar ze voor een groot deel uit voortkwam. Toen moesten we alleen nog een investituurprocedure en onderscheidingen ontwerpen.

Toch nog een vraag: Hoe bent U aan die lange naam gekomen?

Na de ontstaansgeschiedenis nu dus de naam. Nog eens: voluit heet onze orde "De Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en Sint Sebastianus".

Zoudt U alle termen daarvan eens apart willen toelichten?

Met alle plezier.

EDELE: het is dus wel een nobele orde. Men zal een zekere adeldom van geest moeten hebben om er in opgenomen te kunnen worden, althans naar het oordeel van het Kapittel.

BROEDERSCHAP: het is, zoals ik al zei, een kerkelijke broederschap, erkend door de bisschoppen uit de beide Limburgen. Niemand pretendeert dat het een Ridderorde is. Dat is het niet en dat wil het ook helemaal niet zijn. We hebben wél de rangorde daarvan. De schutterijen kennen officieren. Dus we hebben schutbroeders -bij de andere orden zijn dat de ridders- we hebben officieren en we hebben Commandeurs. Enkele mensen zoals Pierre Creemers en Lei Stals zijn meteen Commandeur geworden.

EED-BROEDERSCHAP: er is een gelofte aan gebonden bij de investituur.

Zelfs een OLS-President kan een borreltje niet afslaan van zo'n charmante marketentster.

SOEVEREINE ORDE: de orde is autonoom, d.w.z. onder geen enkel wereldlijk gezag gesteld. Wel onder het kerkelijk gezag van de beide Bisschoppen.

DE RODE LEEUW VAN LIMBURG: deze term is bedoeld om de betekenis van Groot-Limburg tot uitdrukking te brengen en de verbondenheid van de Limburgers met dat Groot-Limburg.

DE H. SEBASTIANUS: omdat hij de schutspatroom is.

Los hiervan: er is overigens ook nog een "Orde van de H. Sebastianus in Europa", die ik als President van de Europese Gemeenschap van Schuttersgilden samen met de overige bestuursleden gelanceerd heb. Dat is geen kerkelijke orde.

Aartshertog Dr. Otto von Habsburg, de Grootmeester van de Orde van het Gulden Vlies, is daar ook Grootmeester van. Zelf ben ik Maarschalk van die orde.

Erewacht van schutterijen

Ik wil nu graag overstappen op een heel ander onderwerp: de Erewacht van schutterijen in Den Haag in 1973 ter gelegenheid van het zilveren regeringsjubileum van Koningin Juliana. U hebt daar een prominente rol in gespeeld.

Laat ik vooraf dit zeggen. Ik ben van deze gebeurtenis echt niet de initiatiefnemer geweest, dat is een misverstand dat bij veel mensen leeft. Bij mij persoonlijk ook, als ik eerlijk moet zijn...

In die tijd, begin zeventiger jaren dus, werd de krijgsmacht en het krijgsmachtelijk vertoon als een noodzakelijk kwaad gezien. Parades en défilé's waren uit den boze of moesten zo weinig mogelijk gehouden en afgenomen worden. Terwijl de krijgsmacht door haar koninklijk predicaat altijd zeer verbonden is geweest met het Koninklijk Huis.

Er waren een paar mensen die mij kwamen opzoeken: er moest toch iets gebeuren, enzovoorts. En niet alleen vanuit mijn eigen, militaire hoek. Men wilde dus een demonstratie van militaire en andere afhankelijkheid houden in Den Haag ter gelegenheid van dat regeringsjubileum. Dat zou gebeuren met grote steun van de Gouverneur van de Residentie. De politie ter plaatse zou eveneens haar medewerking verlenen.

Wie heeft eigenlijk voorgesteld dat de schutterijen naar Den Haag zouden gaan?

Dat herinner ik mij werkelijk niet meer. Op een gegeven ogenblik hebben we het wél georganiseerd, in samenspraak met de Brabantse Federatie van Schuttersgilden.

Kijk, als het leger niet mag defileren, dan zullen dus de vrijwillige weerbaarheidskorpsen van Brabant en Limburg daar gaan defileren. De Federaties dus.

En er was daar nogal wat steun voor.

We moesten met onze gecharterde bussen al vroeg in Den Haag zijn om daar te staan als Hare Majesteit van Huis Ten Bosch langs de Bezuidenhout naar de stad zou rijden. De Brabantse Gilden deden, zoals gezegd, ook mee, onder Jhr. Smits van Ooyen en Baron de Weichs de Wenne. Daar stonden we dan, met grote steun van het publiek.

Hing daar niet ook een sfeer van vijandigheid bij bepaalde politieke groeperingen die zeiden: "We zullen die schutters wel eens even wegslaan", d.m.v. knockploegen of iets dergelijks?

Nee, nee. Het is wèl zo geweest dat men het Limburgse Schutterswezen als een duidelijk kenmerk van de Limburgse bevolking is gaan zien. Dat men die goedmoedige, maar toch wel militante cultuur van Limburg zeer au sérieux moest nemen. Omdat het Limburgse en Brabantse schutterswezen door alle standen heen gaat. Ook mensen van een andere politieke signatuur zijn lid van de schutterijen. Het ging veel meer om een mentaliteit van de zuidelijke bevolking. Die dus op een gegeven ogenblik de volkswil uitdrukte.

Is er een teken van waardering van de kant van de Koningin geweest?
Jazeker. Koningin Juliana heeft erin toegestemd dat er een waarderingsoorkonde werd uitgereikt -die de gouverneur mee gesteund heeft- aan diegenen die vrijwillig aan die erewacht hadden deelgenomen. Een officieel erkentelijkheidsbewijs dus. Veel deelnemers zullen U dat met trots tonen.

(Ontstaans)geschiedenis van enkele onderscheidingen in het schutterswezen

Door het hele interview heen kwam meerdere malen het onderwerp "Onderscheidingen" te sprake. Omdat spreker enkele nu zeer bekende en niet meer weg te denken decoraties zèlf heeft ingevoerd en, wat meer zegt, zèlf heeft ontworpen, lijkt het me voor onze lezers interessant, de veelal onbekende achtergronden daarvan apart nader te laten toelichten door de Heer Jans zelf en zo voor de geschiedenis vast te leggen. Daartoe zijn de verschillende fragmenten die op onderscheidingen betrekking hebben, uit het eigenlijke interview gelicht en hieronder apart, thematisch, weergegeven.

De zilveren erkentelijkheidspenning van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (SAS)

De Heer Jans: Er kwam in het begin van de jaren 70, ik weet niet meer wie het suggereerde, de wens op om, vanwege de S.A.S., de dankbaarheid voor wat Overste van de Ven, Overste Jef Beaumont en niet te vergeten George Goossens en anderen in het verleden voor het schutterswezen in de beide Limburgen hadden gedaan, op enigerlei wijze tot uitdrukking te brengen. Toen zijn we op het idee gekomen, een zilveren erkentelijkheidspenning te gaan uitreiken. Die penning moest een bepaalde vorm hebben.

Voor- en achterzijde van een erkentelijkheidspenning van de Stichting S.A.S.

En toen werd een beroep op U gedaan?

Ja. Vanuit mijn artistieke verleden heb ik toen een ontwerp gemaakt en dat voorgelegd aan Gouverneur van Rooy tijdens een van onze periodieke dienstbesprekingen in mijn functie van Provinciaal Commandant B.B.

Had U daarbij een bestaand voorbeeld voor ogen?

Ik wilde enigszins uitgaan van de vroegere waarderingsspenning van de Republiek der Verenigde Nederlanden. Dat was een gouden erkentelijkheidspenning aan een grote gouden ketting. Hij werd o.a. uitgereikt aan M. Hz Tromp en aan Michiel de Ruyter. Het ontwerp moest een flinke penning worden van massief zilver. Met aan de ene kant de wapens van de beide Limburgen. Op de waarderingsspenning van de Republiek stonden nl. alle wapens van de aangesloten gewesten.

Tussen haakjes: als ik hem opnieuw zou moeten ontwerpen, zou ik hem mooier gemaakt hebben, dat moet ik erbij zeggen.

De wapens van de beide Limburgen worden gedekt door de Hertogshoed of -kroon, als herinnering aan het oude Hertogdom Limburg en het latere Hertogdom Limburg van de 19e eeuw. Aan de andere kant een schuttersschildje, omgeven door bronsgroen eikenhout met een nachtegaaltje erboven. In dat schildje kon de naam van de laureaat gegraveerd worden. Het rand-schrift rond de wapens moest luiden: "Stichting Steun aan het Schutters-en Gildewezen in de beide Limburgen".

Mijn ontwerp is inderdaad gerealiseerd en door "Koninklijke Begeer" geslagen.

Hij werd voor het eerst uitgereikt aan Overste Frans van de Ven, en posthuum aan de oud-federatievoorzitter Mr. Frans Haffmans. Later viel hij ten deel aan oud-federatie-secretaris Hendrix, jury-secretaris Frans Wolff, en niet te vergeten, aan U zelf als initiatiefnemer van het Limburgs Schuttersmuseum. Een teken dus van oprechte erkentelijkheid voor het vele werk dat de laureaten voor het Limburgse Schutterswezen hadden gedaan. Overigens, zoals ik al zei, deze penning is van massief zilver, dus niet verzilverd. Hij is zeer kostbaar, niet alleen om zijn historische waarde, maar ook om zijn hoge zilverwaarde. U weet uit eigen ervaring dat hij vrij zwaar is.

De zilveren en gouden medailles van de OLS-Federatie

Toen kwamen er ook andere onderscheidingen. Als oud-militair vond ik de revers-speldjes die als waardering aan schutters gegeven werden bij hun zilveren en gouden trouwe diensttijd, niet helemaal passen bij hun uniform. Mijn voorstel was een medaille van verdienste te ontwerpen, met als model de zojuist genoemde erkentelijkheidspenning, maar uiteraard met een ander randschrift rond de beide provinciewapens: "Oud-Limburgse Schuttersfederatie". Bovendien van kleiner formaat en uitgevoerd in zilver en goud, d.w.z. verguld zilver.

Voor- en achterzijde van de medaille van de OLS-Federatie. Let op de grote overeenkomst met de erkentelijkheidspenning van de Stichting S.A.S.

Ze worden nog steeds regelmatig uitgereikt. Ze komen voor in drie vormen: de zilveren voor 25-jaar trouwe dienst, de gouden voor langere trouwe dienst (40 jaar en meer) en de gouden met een kroontje erop als de verdiensten daar nog boven uit gaan. Die kroon werd vroeger op het lint van o.a. de medaille voor belangrijke krijgsbedrijven aangebracht als eervolle vermelding. Dat was zeer hoge onderscheiding.

De decoraties van de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus

Over het ontstaan van deze orde heb ik daarnet al uitgeweid. Er moest natuurlijk ook een decoratie bij bedacht worden. Ik heb eigenlijk een enigszins ongebruikelijke vorm, een Byzantijns kruis gekozen. Dat is een kruis met ronde kanten. Het kwam vroeger nogal veel op kazuels voor. Dat kruis drukt bovendien de duidelijke binding met de Kerk uit. Aan de achterkant ervan is plaats voor het graveren van de naam van diegene aan wie hij wordt toegekend en de datum van uitreiking. Wat het lint betreft, waren aanvankelijk de kleuren wit, blauw en geel gekozen. Later ben ik daar op teruggekomen en werd het bloed-rood, het martelaarsbloed van St. Sebastianus. Boven dat kruis staat de vuurslag die ook in de Orde van het Gulden Vlies voorkomt. Dat is een Bourgondische Orde, die in 1430 door Philips de Goede van Bourgondië gesticht werd. De vuurslag lijkt op een kroon, zoals bij een koninklijke onderscheiding het geval is. De Orde van het Gulden Vlies kende echter geen kroon. Die vuurslag heeft een gothische uitvoering. Er werd vuur geslagen op een vuursteen, met een bosje stro. Net zoals later bij de sigarettenaansteker. Ook een vuursteentje. Die vuursteen is ovaal van vorm, gitzwart, en omgeven door vlammen. In mijn ontwerp heb ik die vuurslag praktisch integraal overgenomen tot en met de vuursteen met de vlammetjes. Op dit in rood emaille en zilver of goud uitgevoerde Byzantijnse kruis is een

Leo Jans heeft zojuist de eerste medailles van de OLS-Federatie opgespeld bij twee schutters. Dit gebeurde in Brunssum.

medaillon aangebracht, waarop de Rode Leeuw van Limburg, op een wit veld, klimmend naar rechts, dubbelstaartig en gevat in een zilveren of gouden eikenkrans.

Op het Commandeurskruis bevinden zich tussen de benen van het kruis de St. Sebastianuspijlen. Die pijlen worden bij de Officiers- en Broederkruisen op de rozet of op het lint aangebracht. Die zijn ook van zilver of goud, alnaargelang de rang. Die vuurslag is een oud weerbaarheidssteken. Het werd vroeger ook door Belgische Weerbaarheidsverenigingen op decoraties gevoerd.

De ereteken van de president van de OLS-Federatie

Bij het zilveren regeringsjubileum van Koning Boudewijn in 1976 wilde Gouverneur Roppe de vorst laten zien hoe de Limburgers aan weerszijden van de Maas hun waardering voor de Beschermheer van het O.L.S wilden uitdrukken. We hebben toen een gemasseerd défilé georganiseerd in Bokrijk van schutterijen uit de beide Limburgen. Een toch wel interessante bijkomstigheid was, dat gouverneur Roppe toen vond dat aan de Koning iets bijzonders als herinnering moest worden aangeboden. In overleg met de andere Belgische gouverneurs echter mocht de ene provincie niet meer doen dan de andere. Een extra-geschenk kon dus niet.

Inmiddels had ik daartoe een keten ontworpen, ook bestaande uit vuurslagen als schakels. Aan die keten hangt dat bekende schuttersschildje van ons, met daarboven de nachtegaal. Eveneens erop gemonteerd, de medaille van de OLS-Federatie tussen twee eikentakken. Boven die medaille een koninklijke kroon, die kan worden vervangen door een gilde-hoed.

Die keten mocht de koning dus duidelijk niet in eigendom gegeven worden. En toch wilde men een gebaar maken in zijn richting. Hoe heeft men dat protocollair opgelost?

We hebben toen afgesproken dat de koning hem tijdens het défilé zou dragen en hem daarna zou teruggeven en overdragen aan de OLS-Federatie. En aan de Federatiepresident, die hem dan verder zou dragen. Waarbij de kroon dus vervangen werd door de genoemde gilde-hoed.

Het is interessant te lezen dat op de achterzijde van het schild staat: "Voor de eerste maal gedragen door Z.M. Koning Boudewijn". Deze keten, in brons uitgevoerd met op iedere schakel twee robijtjes, is momenteel uiteraard bij de huidige Federatiepresident, Lei Stals.

Terugblikkend kan men zeggen, dat U zich in organisatorisch en vernieuwend opzicht op alle bestuursniveaus hebt ingezet voor de schutterswereld, regionaal, nationaal en internationaal. Meer tastbaar zijn de door U ingevoerde en ontworpen decoraties en de ereketen een blijvend teken van Uw inzet. De combinatie van bedenken en ontwerpen is toch wel enigszins uniek te noemen.

Dat komt door mijn artistieke aanleg. Ik ben "ein musischer Mensch". De gymnasium-A opleiding lag geheel in de lijn van mijn zijn en denken. Al vroeg kon ik goed tekenen.

Bovenstaande foto werd gemaakt op 25 oktober 1994 na afloop van een vergadering van de Stichting S.A.S.

Op het St. Thomascollege illustreerde ik het schoolblad "Tolle, Lege". Heel graag had ik portretschilder willen worden. De mens interesseert mij bijzonder. Ik ben een individualist, hetgeen steeds mijn aarzeling verklaart als ik voor een openbare functie gevraagd werd. Je moet dan steeds iets in jezelf overwinnen, innerlijk over een drempel heen stappen.

Dat neemt niet weg, dat ik met heel veel genoegen terugkijk op mijn actieve periode binnen de schutterswereld. Dat ik ook mijn tekentalent in dienst van dat schutterswezen heb mogen stellen, verheugt mij daarbij bijzonder.

Ik dank U.

Leeuwen-Roermond, 14-10-1994
Drs. Jean Walraven.

SCHUTTERIJ ST. JORIS TE WESSEM 400 JAAR

In 1995 gaat de schutterij St. Joris uit Wessem haar 400-jarig bestaansfeest vieren.

Zij zet de tradities voort van de broederschappen St. Medardus en St. Joris, die in vorige eeuwen te Wessem bestonden. Het stichtingsjaar 1595 komt voor in een aantekenboek van de broederschap St. Medardus. Naast een reglement bevat dit aantekenboek een ledenregister, dat begint met de naam van pastoor Boetzelaer, die de broederschap in 1595 heroprichtte. Na een korte onderbreking in de vorige eeuw werd in 1898 opnieuw gestart met het verenigingsleven onder de naam "Schutterijen van Sint Joris en Sint Medardus". Thans is de naam van St. Medardus, de patroon van de parochie Wessem in de titel van de schutterij weggevalven.

Als onderdeel van de komende feestviering wordt een boek uitgegeven, waarin de vroegere en huidige vereniging wordt belicht. Van een gedeelte van de geschiedenis van de schutterij St. Joris is onderstaande een bewerkte voorpublicatie.

Reglement van de broederschap St. Medardus uit 1652¹⁾

Joannes Wassenberg, koster en schoolmeester te Wessem zette zich in het jaar 1652 aan het werk om een nieuw register te vervaardigen voor de broederschap van St. Medardus. Toen hij klaar was met het keurig overschrijven van het reglement en het inschrijven van 63 namen van de leden, schreef hij daaronder:

"Tot hier hebbe onders. alles van woorde tot woorde uyt de oude lijst gecopieert de welcke nu geheel geduystert was geworden van out-heyte".

Alles dus van woord tot woord gecopieerd uit een oud register, dat van oudheid vrijwel onleesbaar geworden was.

In het ledenregister schreef Joannes Wassenberg ook het jaar van de heroprichting: 1598.

Door het bewaard blijven van het ledenregister, door schoolmeester Wassenberg en later door zijn zoon Jan Baptist bijgehouden, kunnen we ook nu nog kennis nemen van het reglement der Broederschap.

Onder een nauwkeurig getekend Christusmonogram begint meester Wassenberg met de tekst:

"Item dit naervolgende is de ordonantie der Broederschap van Sinte Medardus, wie deselve bij onse voorelderen onderhouden is geworden. Ende wij de selve nu teghenwoordigh begeeren te onderhouden."

Het reglement is dus ouder dan 1652. Wassenberg neemt het over zoals de voorouders het onderhielden en de huidige leden het proberen en behoren na te leven. De originele tekst van de tien artikelen nemen we, om de sfeer van de tijd te proeven volledig over.

Koningsvogel 16e-17e eeuw.
Foto: Ton Driessens.

Het eerste en derde artikel handelen over de begrafenis van een medelid, terwijl het tweede de sancties bevat bij eventueel niet nakomen van de broederschapsplichten op dat terrein. Men hechtte zeer veel waarde aan de wijze waarop men begraven werd. In testamenten vindt men steeds wensen over de eigen begrafenis. Men gaf de plaats aan, waar men begraven wilde worden, bestemde een som geld voor het branden van een omschreven aantal kaarsen, die tijdens de dienst moesten branden op bepaalde altaren en rond de katefalk. En zeker werd er geld gelegateerd voor een jaargetijde of zielemissen.

Ook nu bestaan er nog broederschappen, die verplichtingen bij begrafeningen van medebroeders kennen, zoals ook "St. Medardus" die kende.

In de tekst van het reglement vinden we uitdrukkingen, die we nu nog kennen en soms nog gebruiken: "mitter lijck gaen", ter lijk gaan, deelnemen aan de begrafenis. Andere termen kennen wij niet meer: "den pastor opt cleyt leggen", het stipendium geven voor het opdragen van de H.Mis. Of ook: "totten gelucht geven", het geven van (bijen-)was voor het maken van kaarsen.

De tekst van de eerste drie artikelen luidt:

I
Item wanneer eynige persoonen te sterven koomen die onder dese broederschap gehooren t'sij mans oft vrouwe de selve worden gehaelt mit processie, daer moeten allen de genen, die onder de broederschap gehooren mitter lijck gaen ende die de Lijcke moeten die van der Broederschap oock draeghen en warden sij oock van der pest gestorven ende voer dat begraeffenisse wordt den pastor opt cleyt gelacht 5 st b.b.

Als een lid van de broederschap kwam te sterven, moesten dus alle leden ter begrafenis gaan. Medeleden moesten de afgestorvene dragen, ook al was de overledene aan de pest gestorven. De pastoor diende 5 stuivers brabantse geld te ontvangen.

II
Item soo eenige van de voorss: broederschap te huys blijft ende niet metter Lijck en gaet soo wanneer jemant vande selve Broederschap gestorven is, die sall als dan totten gelucht geven een halff pondt was aenstondt te betaelen of hij sal gepant worden.

Als iemand niet ter begrafenis van een medebroeder ging, maar thuis bleef, diende hij terstond een half pond was als boete te betalen. Als hij niet betaalde, werd beslag gelegd op iets van zijn bezit.

III
Item der pastoor sall des iaers viermalen iaergetijdt mit vigilie halden voor de afgestorvene broeders en hun lieder familie ende dat inde Quatertempers ende als dan sullen alle de gene die in de broederschap gehooren inden Dienst der

H. Misse ter kercken coomen ende wie alsdan te huys blyft ofte niet ter kercken en compt der sall alle reysen geven tot den geluchte een halff pondt was ende pastoor ende custer sullen hebben voer hunnen dienst achtthien st ende aenstondt betaelt woorden naer den dienst jeder reyse.

Op een der Quateremperdagen moest dus een jaargetijde voor de overledenen en hun familieleden gehouden worden.

Viermaal in het jaar, bij het begin der jaargetijden werden de Quateremperdagen, (vasten- en onthoudingsdagen) gehouden en wel op de woensdag, de vrijdag en de zaterdag volgend op een bepaalde dag als b.v. de eerste zondag van de advent. De gelovigen moesten zich die dag dus onthouden van vlees en wie onder de vastenwetten viel, diende ook te vasten. Minder te eten dus en zich te beperken tot één volle maaltijd daags.

Daags vóór de te vieren H.Mis voor de overleden medebroeders moest volgens het reglement ook nog een vigilie, een avonddienst gehouden worden. Ook hier werd weer de boete vastgesteld, die onwillige medebroeders opgelegd kon worden.

Het volgende, vierde artikel regelde de inschrijving als lid van de broederschap. Het geeft aan, dat een noviet een pond was moest geven, weer "totten geluchte" en een "kintgen bier". Wie niet betaalde werd geroyeerd.

Het is ook hier niet duidelijk of de bijenwas bestemd is voor de kerk, hoewel dat zeer aannemelijk is. Dat is dan een indicatie dat de Broederschap méér een geestelijke broederschap dan een schutterij is, zoals ook in een der latere artikelen eigenlijk woordelijk staat.

Een "kintgen" is een nu verdwenen inhoudsmaat, de helft van een vat, ongeveer 391/2 liter. Artikel IV luidde:

IV
Item soo yemandts inde Broederschap wilt sich laten in schrijven der sall geven totten geluchte een pondt was ende voor de geselschap een kintgen biers en dit aen stonts te betaelen off hij sal uyt diesen boeck gedaen woorden.

De volgende artikelen handelden over het gedrag der broeders.

Vloeken, ongepast gedrag, overvloed van eten en drinken, onderlinge kijf en ruzie zullen worden bestraft. Het vijfde artikel luidde:

Deze koningsplaat bevindt zich thans in het Rijksmuseum voor Volkkunde te Arnhem.

V

Item wanneer die Broederschap op hunne feestdagen bij malkanderen sijn soo salmen sich rustich ende manierlijck halden sonder overvloedt van eten ende drincken off storten van bier.

Oock sal men sich niet laeten gelusten te spreecken onnuttelicke woorden daer den naem des Almachtigen Gotts gelasterd mede mocht worden, oft mit vloecken ende sweeren.

Wer sulx doet sullen deken en raet der broederschap aenstondt doen panden tot den geluchte een pondt was ende voor de geselschap een halve aem biers ende aenstondt ge.... ende gedeleerd worden.

Het vijfde artikel correspondeert in het tweede deel, dat handelt over het spreken van "onnuttelicke woorden" met het antwoord op de catechismusvraag "Wat verbiedt God in het tweede gebod?" uit een oude catechismus. Dit antwoord luidt: Alle oneer, die den goddelijken naam wordt aangedaan, door blasphemeren of godslasteren, ligtvaardig zweeren en breken van geloften; een formule, die in andere termen ook nu nog in de catechismus staat. En ook hier weer een sanctie bestaande uit het geven van was en bier. Een aem is een in onbruik geraakte inhoudsmaat, plaatselijk van grootte verschillend, ongeveer 150 liter.

In het volgende artikel wordt ook over het gedrag der leden van de Broederschap gesproken. Voor het eerst worden hier twee patroonheiligen genoemd: de H. Sebastianus en de M. Medardus. Op de dagen van beide heiligen vierde de broederschap feest. Deze twee heiligen kunnen duiden op het duaal karakter der broederschap: Sebastianus was een krijgsman en martelaar in de vroeg-christelijke oudheid en daarom patroonheilige van vele schutterijen. Hij is zo het symbool van het schuttersaspect der broederschap; Medardus is de patroon van de parochie en zo symbool van het godsdienstige aspect van de vereniging. Een aardig detail is, dat de leden van schutterij St. Joris ook heden ten dage hun Sebastianusfeest vieren. Dit samenzijn, "bij den anderen zijn" werd ook al vier eeuwen geleden gedaan, want in artikel VI staat:

VI

Item wanneer die Broederschap op hunne feestdagen bij den anderen zijn het sij op S. Sebastianus of S. Medardus daegh ende dat yemand onder deselvige Broederschappe woorde, dat wijr niet en verhoopen, de welke enige twist off.... ofte kijfflich waere der selvigen sal men aenstondt doen panden voor een half pondt was totten geluchte ende voor die geselschap een half aem bier ende mit raedt ende dekens en de mannen van de outste ge..... ende geroeyeert te worden.

Op deze bladzijde en in dit artikel van het reglement is meester Joannes Wassenbergs boekje wel erg "geduysterd" geworden. Diverse woorden zijn niet meer te ontcijferen, maar de strekking van dit artikel VI is duidelijk: ruzie en twist mochten tijdens de bijeenkomsten van de broederschap niet voorkomen. Niet alleen zou men bij ruzie boete moeten betalen, ook liep men het gevaar door de vergadering van deken, raad en oudsten geroeyeert te worden! Dat men de reglementen serieus nam, blijkt uit een aantekening elders in het schuttersboekje. Daar staat opgetekend, dat bezittingen van een ruziemaker, Peter Haex genaamd, door de leiding van de broederschap werden verkocht.

Het nu volgende artikel komt nog eens terug op de toelating van een nieuw lid, zoals dat al in artikel 4 beschreven werd:

VII

Ende alle de geene die in geschreeven begeeren te worden moeten deze voorss: articulen deughdelijck en manierlijck soecken t'onderhouden ende all eer sij geadmitteert worden tot dese geestelijke broederschap ende schutterrije wie van onsen h. Patroon St Medardus soo sullen sij hebben te betaelen aenstonds all eer sij ingeschreven worden gelijk hier voor in de 4en artickel van het was verhaelt staet ende daer benefens geven een snelleken van een halve kan t'welcke bij den gaffelknecht well bewaert sal moeten worden. Dus naast het "inschrijfgeld" van artikel 4 diende het aspirant-lid een snelleken te geven, dat de gaffelknecht goed moest bewaren. Een snelleke is een taps toelopende hoge kan. Hier dus een drinkkan, welke door de gaffelknecht, de lokaalhouder van het gilde in het schutterslokaal moest bewaard worden.

130 Bernard Steuens - - + 1682
 131 Jan Gooenen - - + 1682
 132 Piet Nelisen - - + 1683
 133 Libert kernen - - + 1683
 134 Luunert Vogels - + 1683
 135 H. Gerard Scherpevinder + 1684
 136 Johannis Bap: van der borgh + 1684
 137 Engel Kellers - + 1684
 138 Jan heuvelmans + 1686
 139 Jan Abinckbergh + 1687
 140 Jan Voegels - + 1687
 141 Jan Smeets - + 1688
 142 Engell op t Ven - + 1689

Fragment uit het ledenregister.

Tenslotte volgden nog een drietal artikelen die handelen over het deelname aan processies op de feestdag van St. Medardus en op het feest van de kerkwijding. Van dit laatste feest, of kermis, waarop ook jaarmarkten gehouden werden, zou onze kermis stammen. Over een processie rond Sacramentsdag, op welke tijd in onze dagen een processie werd gehouden wordt niet gesproken. De laatste artikelen:

VIII

Soo wanneer mit processie gaet t'sij op St. Medardi oft onse kerckwijdinghe dagh dan sulle die twee jongste broeders die t' laest ingescreven sijn t' beelde van onsen (patroon dragen).. off tot hunner costen seker yemandts daer toe krijgen die sulcx doet op dat alles ter eeren Godts mit goede orden gedaen mach worden.

IX

Soo sullen die broederen gehalten sijn op onsen patroon ofte kerckwijdinge daegh altemael present te sijn enden Dienst der H. Missen ende oordentlijck ten offer gaen als dat altaer geweest is en mede alle te gaeder om trecken in de processie mit ordonnantie in het gelid blijven en daer niet uytgaen ten waer bij noot die daer toe vereys den en aldijen alls sij sullen coomen ter plaetsen alwaer dat het h. evangelie sal woorden gesongen soo sullen sij haeren hoet aff doen met behoorlijke reverentie als een doende waer dat godts woort sal woorden vercondight.

X

Als wanneer dat het H. Evangelie gesongen ende benedictie gegeven woort soo sullen daer de broeders op haer knijen vallende met ongedekte hoofde haer geweer lossen op dat daer niet en ontbreecken aen de eere Godts bij soo ver diese artyckelen als te weten dese 9 ende 10 artyckel onnut pareert die sal verbeuren een half pont was en een half aem bier aen de broeders.

In de processies moesten alle leden van de schutterij dus present zijn, "ordentelijk" de H. Mis bijwonen en in de erna volgende processie keurig in het gelid blijven, tenzij er dus hoge nood in het spel was. Als men dan in de plechtige stoet op de plaats kwam, waar het H. Evangelie gezongen werd, moest uit eerbied voor Gods woord de hoed afgenomen worden en bij de zegen met het Allerheiligste moesten de schutters geknield een eresaluut lossen. Hier blijkt weer dat de schutterij niet uitsluitend een geestelijke broederschap was: de schutters waren gewapend met geweren. Het evangelie, dat gezongen werd, was het begin van het evangelie van St. Jan. In principio erat Verbum.... in den beginne was het Woord. Deze aanhef van het evangelie werd vroeger na elke H. Mis

gelezen en ook werd het thuis gelezen bij "angst, hongersnood en oorlog", zoals de litanie zegt. Men bad het bij noodweer, in tijden van gevaar, soms geregeld bij het avondgebed, maar ook bij processies na de zegen.

De grote stadsprocessie in Roermond, die vertrok vanuit de kathedrale kerk (de kleine processie ging vanuit de Munsterkerk), werd nog na de tweede wereldoorlog traditioneel beëindigd met het luide verkondigen van de bijna magische woorden van dit evangelie.

In Wessem kende men dit gebruik dus honderden jaren geleden ook. De processie, die een vastgestelde, traditionele route nam, kende een rustplaats bij de kapel van het toentertijd bestaande gasthuis, een verblijfplaats voor pelgrims en armen. Bij dit gasthuis, gelegen op de hoek Havermansstraat-Markt hoorde een kapel, waaraan ook een geestelijke was verbonden. Nabij deze kapel rustte de stoet, werd gebeden en gezongen, waarna de zegen werd gegeven en men weer verder trok, terug naar de kerk.

Thans weet men in Wessem nog te vertellen, dat men in de Havermansstraat in een openstaande schuur een rustaltaar opstelde als de jaarlijkse sacramentsprocessie uittrok. De schuur was de eerdere kapel van het pelgrims- of armen-gasthuis, toegewijd aan St.Jacob van Compostela. Op het einde van de 18e eeuw werd het gasthuis door het bestuur van het Godshuis te Roermond verkocht aan de familie van de Sande en in de twintiger jaren van deze eeuw werden de laatste resten ervan, de laatgotische kapel, die tot dan dus dienst deed als schuur, jammer genoeg gesloopt.

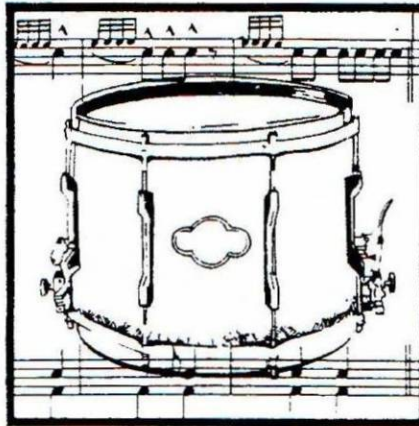
1) Bovenstaand artikel is eerder gepubliceerd in "De Kroetwès", het mededelingenblad van de Geschied- en Heemkundige kring "Het Land van Thorn".

Gehoord van een instructeur:

"Ik heb 't jullie al duizend keer gezegd: rechtsomkeert is precies hetzelfde als linksomkeert; alleen is het andersom."

LIMBURGSE SCHUTTERIJEN SUCCESVOL OP BONDSCONCOURSEN

De stroomversnellingen waarin de marswedstrijden zijn geraakt, deden zich ten volle merken in Venray en Heythuysen op de Federatieve Bondsconcoursen voor marswedstrijden van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen (LBT).

De korpsen

Alle korpsen zien er fantastisch uit. De uniformen zijn vlekkeloos en de besturen c.q. uniformencommissies van de verenigingen verdienen een groot compliment. De muziek die zij brengen is verfrissend en wordt met veel enthousiasme en speelgenot gebracht. Het talrijke publiek was laaiend enthousiast en de jury liet de puntenkraan lang stromen.

Nieuw puntensysteem

Voor het eerst werd tijdens deze bondsconcoursen het nieuwe (landelijk ingevoerde) puntensysteem toegepast. Het was even wennen, ook voor de jury. Men was nog te veel gewend aan het vertrouwde beeld van de maximaal 360 punten, zijnde het maximale totaal van 2 werken bij 3 juryleden.

Bovendien werd in het verleden het resultaat van het stilstaande en marcherende werk apart bekend gemaakt.

Thans echter in het nieuwe - 100 puntensysteem - wordt slechts het eindresultaat bekend gemaakt, ofschoon er een wereld van verschil ligt tussen het stilstaande en marcherende werk. Bij stilstaande werken worden ouvertures en suites ten gehore gebracht met een keur van effectinstrumenten.

Toch blijkt het niet mogelijk om bij de uitslag de resultaten van het stilstaande werk en het marcherend werk afzonderlijk te geven.

Nu wordt een gemiddelde van beide onderdelen gegeven tot in tienenden van nauwkeurigheid. De betreffende vereniging kan dit in de juryrapporten nakijken, maar de aandachtige luisteraar blijft onkundig wat betreft de manier waarop de jury deze Gordiaanse knoop heeft doorgehakt.

De uitslagen

Op het eerste bondsconcours te Venray dd. 17 september 1994 werden de volgende resultaten behaald.

Klaroenkorps Schutterij St. Lucie-Nederweert: 3e divisie B 70,1 pnt 2e prijs

Drumband Schutterij St. Lambertus-Broeksittard: 2e divisie A-b 90,1 pnt 1e prijs met promotie en lof.

Drumband Schutterij St. Jan-Nieuwstadt: 2e divisie E-a 85 pnt 1e prijs met promotie.

Op het tweede bondsconcours te Heythuysen dd. 25 september 1994 werden de volgende resultaten behaald.

Drumband Schutterij St. Hubertus-Nattenhoven: 2e divisie A-a 86 pnt 1e prijs met promotie.

Drumband Schutterij St. Antonius-Stramproy: 2e divisie A-b 75,2 pnt 2e prijs

Klaroenkorps Schutterij Wilhelmina-Horst: 2e divisie B-a 77,3 pnt 2e prijs

Drumfanfare Animato-Heel: 2e divisie D 90 pnt 1e prijs met promotie en lof.

Drumband Schutterij St. Petrus-Roggel: 1e divisie A-b 87,7 pnt 1e prijs met promotie.

Drumband Schutterij St. Johannes & Clemens-Merkelbeek: Ere-divisie A-a 80 pnt 1e prijs.

Drumband Schutterij St. Paulus-Roggel: Ere-divisie A-b 93,4 pnt 1e prijs met lof der jury.

Fluit en Tamboerkorps St. Petrus en Paulus-Susteren: Ere-divisie E-a 88,2 pnt 1e prijs.

In Heythuysen behaalde de drumband van Schutterij St. Paulus-Roggel het hoogste aantal punten van het bondsconcours en ontving de dagbeker, beschikbaar gesteld door het gemeentebestuur van Heythuysen.

Mathieu Kessels.

ONDER DE SCHIETBOOM

St. Sebastiaan- St. Huibrechtslille

In 1993 schoot Bart Ras zich voor de vierde maal (1986, 1988, 1990 en 1993) tot koning van schuttersgilde St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille. Dat was meteen de goede gelegenheid om voor koningin Anita een prachtig nieuw koningin-kleed te laten vervaardigen. Wie kon men daarvoor beter aanspreken dan Thil Verhaegen van schutterij St. Trudo-Opitter die daarbij zeker niet aan haar proefstuk toe was.

Overigens ging men daarbij niet over één nacht ijs. Om een kleed te vinden, passend bij de Lilse, "Poorters van Antwerpen", werden musea bezocht en gespecialiseerde boekwerken erop nageslagen. Tijd noch moeite werden gespaard en na een ganse winter werken, was het pronkstuk klaar.

Dat Thil inderdaad eer haalt van haar werk en dat de Lilse schutters nu nog mooier voor de dag zullen komen, moge blijken uit bijgaande foto van koningin Anita in vol ornaat.

St. Joseph-Stein

Iedereen raakt gecharmeerd als men het koningspaar van schutterij St. Joseph-Stein ziet. Ter verduidelijking: Het zijn opa Driessen en kleindochter Angelique Soeteman en eigenlijk lopen er twee koningen naast elkaar.

Wat is namelijk het geval.

Op Tweede Pinksterdag werd de heer Driessen na 276 schoten voor de 3e keer koning van schutterij St. Joseph-Stein (eerder was hij dit in 1980 en 1985).

Dit jaar was het eigenlijk een kwestie van geluk hebben, want opa

Driessen was al onder de buks weg en liep terug naar zijn plaats, toen de vogel viel. En aangezien er toen nog niemand onder de buks stond Natuurlijk werd er eentje gedronken op de overwinning en ik denk dat er nog lang zal worden nagepraat over de bijzondere manier waarop deze overwinning werd verkregen.

Op dezelfde dag hield schutterij St. Joseph-Stein ook het 'Burger koningschieten' en U raadt het al. De 17-jarige Angelique werd hier de gelukkige. Opa Driessen wilde het aanvankelijk niet geloven, maar één ding wist hij wél zeker namelijk wie het komende jaar aan zijn zijde zou lopen als koningin.

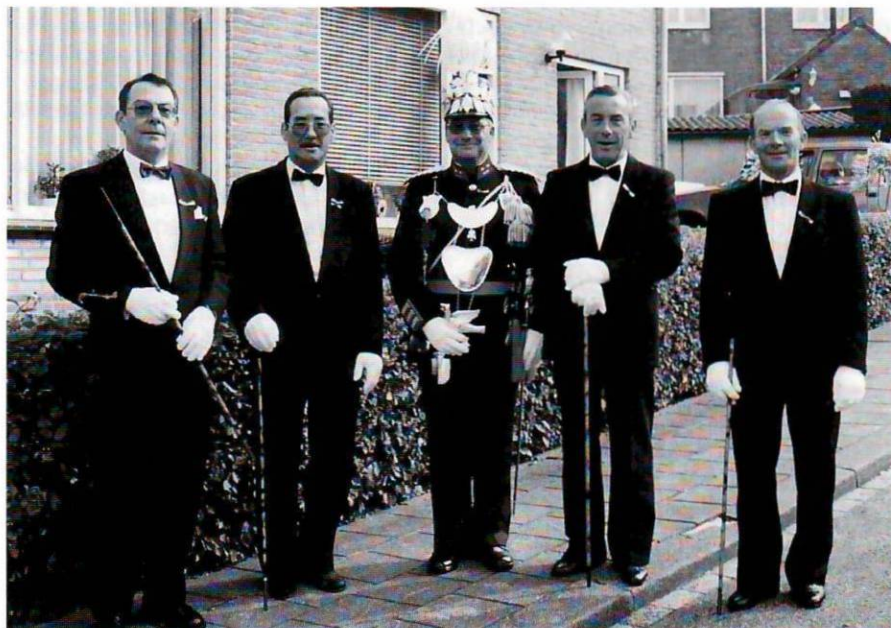
In de families Driessen en Soeteman stroomt het echte schuttersbloed, want een broer van Angelique's overgrootvader was de eerste koning van schutterij St. Joseph-Stein.

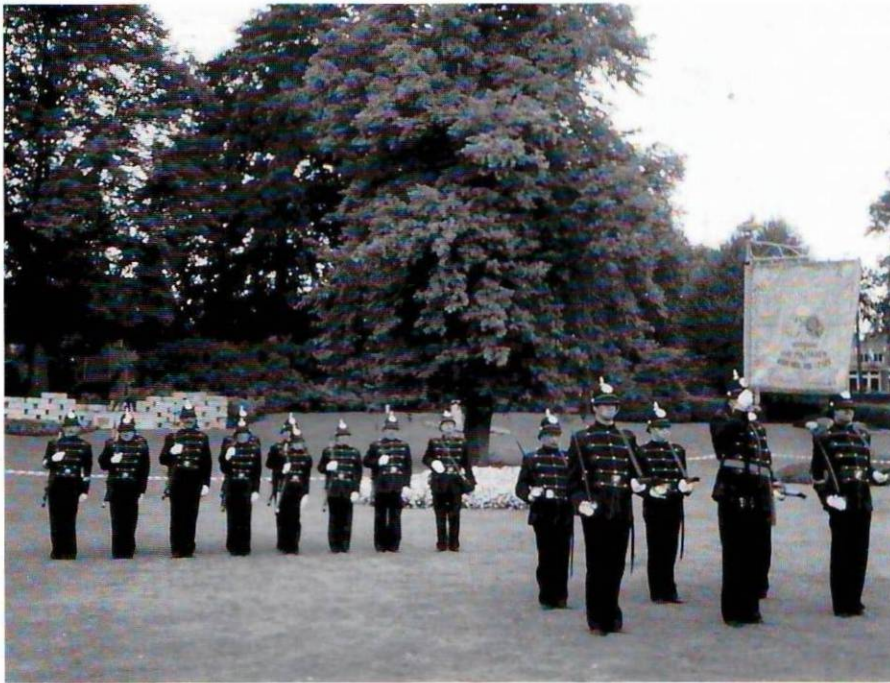
Yvonne Van de Wall.

St. Sebastianus-Mechelen

Bij schutterij St. Sebastianus uit Mechelen heeft hun koning Ton Vluggen een oude traditie doen herleven op zondag 26 juni tijdens de jaarlijkse processie.

Traditiegetrouw liep de schutterij mee in de processie met in hun midden de koning geflankeerd door zijn koningsknechten. Dit keer waren de koningsknechten echter de vier broers van de koning. De vier broers zijn allen oud-leden van de schutterij. Een unieke gebeurtenis voor schutterij St. Sebastianus en de familie Vluggen.

St. Hubertus-Schaesberg

Op zaterdag 20 augustus was onze schutterij St. Hubertus-Schaesberg te gast op het Koninklijk Tehuis voor oud-militairen "Bronbeek" te Arnhem. Dit geschiedde op uitnodiging van de stichting 'Vrienden van Bronbeek'. Bij deze gelegenheid heeft onze schutterij ook haar nieuwe uniformen gepresenteerd en Bronbeek bedankt voor de hulp die de schutterij mocht ervaren bij het historische onderzoek om het nieuwe uniform zo authentiek mogelijk te kunnen samenstellen. Het nieuwe uniform van onze schutterij is namelijk van de artillerie van het voormalige KNIL (Koninklijk Nederlands-Indisch Leger) uit de periode 1896-1912.

Bij aankomst werden we getraceerd op de specialiteit van Bronbeek, namelijk nasi rames. Onze schutterij liet zich ook niet onbetuigd. De drumband, het exercitiepeloton en de gehele vereniging gaven enkele shows ten beste. Vooral de demonstraties oude exercitie en het uitvoeren van de vaandelwacht van het KNIL (waarbij we gebruik mochten maken van het Vaandel van "Madjoe"; de vereniging van oud-KNIL militairen) viel bij de vele aangetreden oud-KNILLERS en de overigen in zeer goede aarde.

Aan het einde van de dag werd door de commandant van "Bron-

beek", Kolonel Ger Pastoor, een defilé afgenomen waarbij de schutterij veel applaus oogstte.

Tijdens de traditionele St. Hubertusdag (op 5 november) hield onze schutterij een receptie t.b.v. de nieuwe uniformen en werden maar liefst 7 jubilarissen in het zonnetje gezet.

Chris Hissel.

St. Martinus-Houthem

Het jaarlijks koningsvogelschieten vond plaats op 28 augustus j.l. Het werd een spannende schietmiddag waarbij Harry Schurgers uiteindelijk

met het 234e schot de laatste resten van de koningsvogel naar beneden wist te halen en daarmee de nieuwe koning werd. Helemaal nieuw was het niet voor Harry; reeds drie keer eerder had hij de koningstitel van onze schutterij weten te veroveren. Dit jaar wist hij zelfs ook nog de vogel van de Centurio's (sponsors van ons uniformfonds) af te schieten. Wellicht zit er voor Harry in de toekomst nog een keizerschap in!

Bij de burgers werd ook fanatiek geschoten. Daar wist mevrouw Tony Haagmans-Jansen met het 238e schot de titel van Burgerkoning 1994 te veroveren. In 1989 wist ook al de overwinning bij het Burgerschieten te behalen.

Arno Roeloffzen, secretaris.

OLS-1994

Voor het eerst in de geschiedenis van het Oud-Limburgs Schuttersfeest werden de eremedailles van Koningin Beatrix en Koning Albert II niet uitgereikt op de dag en de plaats van de overwinning van het OLS, maar enige tijd later. Door de uitreiking te laten geschieden door de vertegenwoordigers van beide staatshoofden in de provincies Limburg, de gouverneurs, kregen en krijgen de eremedailles ook weer die waarde en aandacht die ze verdienen. Per slot van rekening zijn Koningin Beatrix en Koning Albert II beschermvrouwe en beschermheer van het Oud-Limburgs Schuttersfeest.

Aangezien de winnaar van het OLS-1994 een Nederlands-Limburgse schutterij was, werden de medailles uitgereikt in het (daartoe bijzonder geschikte) Provinciehuis te Maastricht. Op maandag 29 augustus waren daartoe veel belangstellenden naar het Provinciehuis gekomen om de huldiging bij te wonen.

Na toespraken van de gouverneurs H. Vandermeulen en mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst kreeg de winnaar van het OLS-1994 ook nog eens de gouverneurspenningen van Nederlands en Belgisch-Limburg uitgereikt. Na een korte toespraak van OLS-president Lei Stals, dankte de voorzitter van de Koninklijke Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal (Jacob Gorissen) voor de grandioze ontvangst en gaf aan dat zijn schutterij al drukdoende is met de voorbereidingen van het OLS-1995.

St. Joseph-Waubach

Tijdens het onlangs gehouden DreiländereckSchützentreffen te Mützenich (D) op zondag 11 september werd de ambterende schutterskoning van onze schutterij, de heer Jo Ernst, Internationaal Schutterskoning 1994-1995.

Na een enerverende strijd tussen 50 koningen (afkomstig uit Duitsland, België en Nederland), werd bij het 118e schot het lot bezegeld van de houten Koningsvogel.

Waubachs koning Jo Ernst ging op de schouders en werd vervolgens uitbundig gefêteerd door het aanwezige internationale gezelschap. In de overvolle 'Festzelt' werd de nieuwe koning 'traditionell inthronisiert', zoals Präsident Gerd Riemann der Schützengemeinschaft Dreiländereck in 'hiesig' vakjargon Jo Ernst inaugureerde, compleet met sabel, ketting, orde en standaard.

Na deze plechtige inauguratie werd er nog enkele uurtjes gezellig 'geëvalueerd aggun teek', waarna men voldaan huiswaarts keerde. Met deze eclatante prestatie van Jo Ernst kon voor het eerst in de 106-jarige historie der Waubachse schutterij nu óók een internationaal koningschap worden bijgeschreven in de 'Vereinsannalen' van schutterij St. Joseph.

De Waubachse schutterij is inmiddels een honkvaste gast gewor-

den op het Dreiländerecktreffen in de grensregio Oost-Limburg, Oost-België en Aachen-Eifel. De organisatie van het Dreiländerecktreffen vindt bij tourbeurt plaats door een schutterij uit een der hiervoren genoemde grensregio. In 1999 is schutterij St. Joseph-Waubach aan de beurt om het Dreiländerecktreffen te organiseren. Met dit perspectief voor ogen, kijkt men dan ook reikhalzend uit naar het jaar 1999.

Aan het Dreiländerecktreffen nemen zo'n 60 schutterijen deel in een mooie en vooral 'gemütliche' sfeer. De intentie van dit schuttersfeest is vooral een verbroedering tussen de drie landen in deze Dreiländereck-regio waarbij prestatie niet primair is. Dit is in het Europa zonder grenzen anno 1994 een essentieel aspect, waarbij uiteraard de diverse schutterijen cultureel en historisch ieder hun eigen stijl behouden en waardig zijn.

Martin Evertz, Waubach.

St. Anna-Maasbree

Het dekenale schuttersfeest van het dekenaat Helden op 18 september in Baarlo is een daverend succes geworden. Schutterij St. Anna-Maasbree heeft zich als gastheer van zijn beste zijde laten zien. Na het openingswoord door locoburgemeester Hay Haenen van de gemeente Maasbree, het openingsgebed door deken van der Horst, de aansluitende woorden van dekenaal bondsvoorzitter Dré Timmermans en het spelen van het Limburgs volkslied door brass- en drumband Voorwaarts-Baarlo toog een fraaie optocht door buurtschap de Bong in Baarlo.

De weergoden waren ook onder de indruk. Ze hielden de hemelsluizen gesloten en trakteerden de rondtrekkende schutterijen op een mild herfstzonnetje.

Na de optocht vonden diverse terreinwedstrijden plaats. De openingsschoten kwamen o.a. voor rekening van locoburgemeester Haenen, dekenaal bondsvoorzitter Timmermans, erevoorzitter Graad Linssen van schutterij St. Anna en deken van der Horst. De missers waren op de vingers van één hand te tellen. Vervolgens konden de diverse zestallen van de tien schutterijen onder redelijke weersomstandigheden gaan schieten.

Na een spannende strijd werd schutterij St. Martinus-Maasbree winnaar van de schietwedstrijden. Dat betekent dat schutterij St. Martinus ook het dekenaal schuttersfeest had gewonnen. Volgend jaar wordt het dekenaal schuttersfeest in Maasbree gehouden. De ereprijs werd gewonnen door schutterij St. Willibrordus-Meijel.

De leden van schutterij St. Anna hadden in de feesttent en bij de barbecue hun zaakjes goed in orde. Bijna alle leden hebben de handen uit de mouwen gestoken, zodat alle schutters voldoende drank en spijs kregen. De feeststemming in de tent werd extra verhoogd door het muzikale optreden van joekskapel de Habbekratsers uit Maasbree. Deze Maasbreesse kapel bewees andermaal, dat zij met hun optreden voor stemming kunnen zorgen. Hun optreden was "baeregood". Iedereen die hen gehoord heeft, zal begrijpen waarom Omroep Limburg en andere omroepen "nummer 5" van CD Baeregood oftewel "Schön war die Zeit" als herkenningmelodie hebben gekozen!

Schutterij St. Anna uit Maasbree heeft een schitterend dekenaal bondsschuttersfeest in Baarlo georganiseerd. Een goede generale repetitie voor schutterij St. Anna, de schutterij die in 1996 400 bestaat!

Mat Nellen.

St. Stephanus-Dieteren

Volgens traditie hield onze schutterij op kermismaandag, 19 september, haar jaarlijks koningsvogelschieten. Voorafgaand aan het vogelschieten haalde de schutterij de scheidende koning Danny Schepers aan huis af, waarna het vervolgens naar het schietterrein ging. De openingsschoten werden verricht door Keizer Mat Slangen, Prominentkoning Leo Huizinga, de Dieterse gemeenteraadsleden Bocken en Montforts, Burgemeester Van Mierlo en de wethouders Van de Bergh en Janssen en de heer Aben namens de schuttersbond Eendracht Born-Echt.

Het werd een spannende strijd die uiteindelijk beslist werd door Theo Heylighen die met het 131e schot de vogel naar beneden haalde.

Theo Heylighen is dit jaar 25 jaar lid van onze schutterij en in 1995, het jaar van zijn koningschap, viert

hij tevens zijn 25-jarig huwelijk. Na 1972 is dit het tweede koningschap van Theo Heylighen. Uniek is wel dat de heer Heylighen het volgend jaar als bieleman met het koningszilver om de diverse schuttersfeesten zal meemarcheren. Zijn echtgenote zal hem als koningin vergezellen.

Na afloop van het koningsvogelschieten en de rondgang door Dieteren vond 's avonds het Koningsbal plaats, waar velen de nieuwe

koning kwamen feliciteren. Onder hen was ook het nieuwe koningspaar van schutterij St. Petrus en Paulus-Susteren (de heer en mevrouw Schmitz) en de vrouwelijke koning van schutterij St. Sebastianus-Susteren (mevrouw José Cuijpers).

Theo Hoorens.

Bieleman en Sappeurtrefte 1994

Op zaterdag 24 september organiseerde schutterij St. Salvius-Limbricht het jaarlijkse Bieleman en Sappeurtrefte. Ondanks de regen, die tijdens de spellen de vreugde temperde, kijken we terug op een geslaagde en plezierige dag.

Nadat de deelnemers de welkomstdronk van onze marketentsters gebruikt hadden, moesten de Limbrichtse bielemannen een barricade verwijderen om de korte optocht doorgang te verlenen. Natuurlijk ging ook dit met een beloning uit de kruik van de marketentsters gepaard.

Na de optocht volgde een schoonheidswedstrijd voor mooiste en middelste bieleman en sappeur. Dit gebeurde door twee bekende juryleden.

Tijdens het beoordelen gaven de juryleden een toelichting bij de punten waarop een jurylid zoal moet letten. Dit was voor de deelnemers en de belangstellenden zeer verhelderend en werd als bijzonder leerzaam ervaren.

Hierna volgde een serie behendigheidsspelletjes. Jammer dat er door de regen hier niet meer toeschouwers van konden genieten. Er werd gestreden om de hoogste eer, hetgeen soms lachwekkende taferelen opleverde.

Na de bekendmaking van de prijzen werd er door de aanwezigen gezellig samen getafeld. Het menu was aangepast; boerenstampot met spek en worst.

De uitslag was als volgt:

1.	St. Hubertus-Ubachsberg	58 pt
2.	St. Antonius-Slek Echt	55 pt
3.	St. Jan-Grubbenvorst	53 pt
4.	St. Gregorius de Grote-Brunssum	50 pt
5/6.	St. Stephanus-Dieteren	45 pt
	St. Anna-Maasbree	45 pt
7.	St. Sebastianus-Heerlen	42 pt

Wij wensen schutterij St. Hubertus-Ubachsberg veel succes met de organisatie van het Bieleman en Sappeurtrefte 1995.

Peter Camps,
schutterij St. Salvius-Limbricht.

Afscheid burgemeester

Op vrijdag 21 oktober nam Drs. R.M.G. Vermaaten (penningmeester van de stichting SAS) afscheid als burgemeester van Grubbenvorst, Broekhuizen, Broekhuizervorst en Lottum. Dit gebeurde o.a. tijdens een officiële raadsvergadering met veel genodigden.

Voorafgaande aan de raadsvergadering kregen de aanwezigen een kopje koffie aangeboden, dat werd geserveerd door de marketentsters van schutterij St. Jan-Grubbenvorst.

Tijdens de (lange) raadsvergadering werd het podium 'bewaakt' door 2 bielemannen van dezelfde schutterij. De beide bielemannen hebben gedurende de gehele raadsvergadering stram in de houding gestaan en dwongen daardoor veel respect af bij de toeschouwers.

Onder begeleiding van ruiters, schutterij en de harmonie werden de Heer en Mevrouw Vermaaten in een koets, na afloop van de raadsvergadering, naar en van de kerk gebracht.

Foutje, bedankt!

In het Limburgs Schutterijdschrift nummer 24 staat op pagina 3 een fout in het bijschrift over de twee marketentsters. Het betreft hier geen marketentstergroep uit Gelderland maar wel een van het St. Antoniusgilde uit Mierlo-Hout (behorende tot de Kring Peelland). De vergissing ontstond doordat de marketentsters vóór het vaandel lopen van een Gelderse schutterij.

Toen het St. Antoniusgilde in 1988 marketentsters toeliet binnen haar gilde, heeft men de marketentsters de plaats gegeven die ze ook vroeger hadden, namelijk achter de groep aan. Overigens zijn de marketentsters ook in Noord-Brabant in opmars want in de Kring Land van Cuyk zijn reeds meerdere schuttersgilden die marketentsters in hun gelederen hebben.

AGENDA

Zaterdag 11 maart 1995: Voorjaarsvergadering OLS-Federatie in de Stadsschouwburg te Sittard.

Te koop

Schutterij St. Servatius-Raam biedt te koop aan twee zware buksen cal. 16 met een 200-tal hulzen per buks. Prijs overeen te komen. Inlichtingen bij: Janssen Herman, Weertersteenweg 22 - 3640 Kinrooi, tel. 089-701856.

St. Joseph-Vijlen

Zaterdag 29 oktober werden tijdens de jaarlijkse feestavond van de schutterij drie jubilarissen in het zonnetje gezet. John Claessen vanwege 10 jaar beschermheer, Leo Niks vanwege 25 jaar lid/instructeur en Frans Baumans vanwege 25 jaar keizer.

John Claessen is woonachtig te Welten-Heerlen en is altijd nauw betrokken bij alle activiteiten waaraan de schutterij deelneemt. Het liefste wordt hij dan ook als 'gewoon lid' beschouwd en mogen jong en oud hem aanspreken bij zijn voornaam. Tevens is hij de huidige koning, een titel die hij ook reeds in 1987 voor zich opeiste. Schutterij St. Joseph is hem in deze 10 jaar veel dank verschuldigd en we hopen nog vele jaren nauw met hem samen te kunnen werken. Tijdens de interne hulding kreeg hij uit handen van de keizerin en de koningin een wandbord met inscriptie aangeboden.

Leo Niks, oud-Vijlenaar en nu woonachtig in Bocholtz, werd in 1965 lid van schutterij St. Joseph als instructeur van de klaroenblazers. Voorzitter Ger Houben legde tijdens de interne hulding uit waarom Leo Niks nu pas gehuldigd werd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Dit komt door het feit dat het huidige bestuur van schutterij St. Joseph pas sinds enkele jaren bezig is om het juiste jaartal van lidmaatschap van de leden aan het opzoeken is aan de hand van oude foto's en dergelijke. Leo Niks is thans 'lid van verdienste' en schutterij St. Joseph kan nog altijd een beroep op hem doen bij tal van activiteiten. Ook hij kreeg een wandbord met inscriptie aangeboden. Tevens was er voor hem nog een aangename verrassing, want uit handen van OLS-afgevaardigde Wim Hoenen, ontving hij de zilveren OLS-onderscheiding met oorkonde.

Frans Baumans, reeds vanaf 1946 lid, wist in 1967, 1968 en 1969 de koningstitel in de wacht te slepen. En zoals de statuten van schutterij St. Joseph voroschrijven werd hiermee de keizertitel behaald. Al 25 jaar vertegenwoordigt hij de schutterij op waardige wijze op tal van schuttersfeesten en bij tal van andere activiteiten. Frans Baumans kreeg een geheel nieuwe keizersketting aangeboden waar de koningsplaten van 1967, 1968 en 1969 in verwerkt zijn.

Na afloop van de huldigingen werd de feestavond ingezet met tal van optredens van eigen leden. Schutterij St. Joseph kan ook dit jaar weer terugzien op een zeer geslaagde feestavond.

OLS-Federatie

De heer Gabriël Corten is de opvolger van de Heer Charles Brassée in het bestuur van de OLS-Federatie. De heer Corten is de vertegenwoordiger van de Schuttersbond Berg en Dal en is lid van het Nachtwachtgilde-Berg en Terblijt.

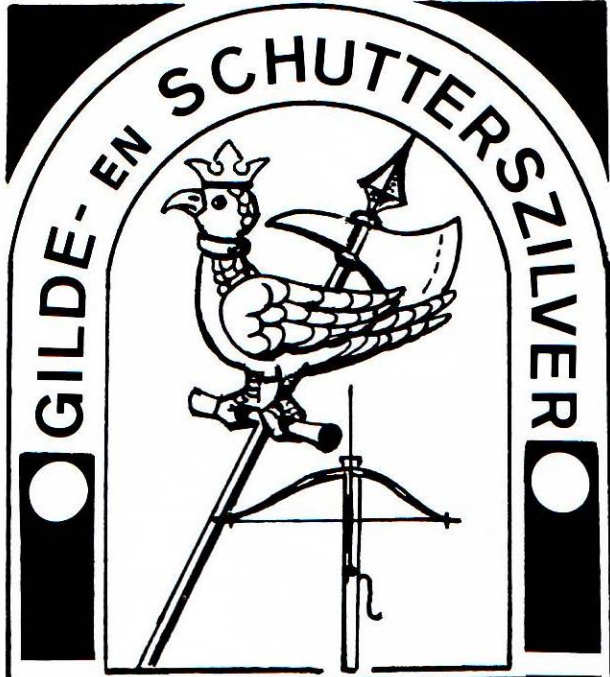
Limburgs Schutterijen Museum

Wilt U een zinvolle besteding voor U zelf, Uw gezin of Uw vereniging? Breng dan eens een bezoek aan het Limburgs Schutterijen Museum in Stramproy. Het Limburgs Schutterijen Museum ligt aan de Frans Strouxstraat (doorgaande weg Stramproy-Molenbeersel) en is gedurende de wintermaanden elke zaterdag geopend van 14.00-17.00 uur, m.u.v. de zaterdagen 25 december, 1 januari, 25 februari en 15 april.

Wilt U met een grotere groep komen en deskundige leiding, dat kan ook. Bel dan vóóraf met (NL) 077-732204 (Harrie Thissen).

Te koop

In verband met aanschaf van nieuw instrumentarium e.d. aangeboden:
trommateriaal (marchtrommen, pauken en overslagtrom) alsmede sabels.
Voor inlichtingen Kon. Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal, tel. 045-754234.

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
 DORPSSTRAAT 54
 5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
 TEL. 04920 - 50792
 FAX 04920 - 22269

Nog steeds fabriceren wij de alom bekende Drummen Buksen voor zeer aantrekkelijke prijzen in de calibers 12 en 16.

Ook verkrijgbaar toebehoren zoals:

- * Slaghoedjes van diverse merken zoals: Hirtenberger, Fiocchii, CCI, Federal, etc.
- * Kruitsoorten: TP 103, Vectan BA 10, tegen zeer scherpe prijzen.
- * Hulzen in calibers 12 en 16 precisie gegarandeerd op 0.01.
- * Scherpe aanbiedingen betreffende weegschalen;

Dillon mechanische weegschaal	f 125,00
Dillon digitale weegschaal	f 575,00
- * Tril- en Draaitrommels voor het schoonmaken van de hulzen v.a. f 325,00
 Granulaat hiervoor - per zak f 39,50

* **VOOR DE WINTERMAANDEN:**

Nieuw of tweede-hands luchtbuksen

- * Luchtbuksen te koop van de merken: Walther, Anschuts, Diana, Feinwerk bouw en Hammerli tegen zeer scherpe prijzen. Eventuele inruil mogelijk.

dz

Fa. Maurice Drummen & Zn.

Valkenburgerweg 49
 6361 EB NUTH - NEDERLAND
 Tel. 045-241220, Fax 045-245330

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.
 Vraag vrijblijvend offerte.
 Maak een afspraak.

**uniformen-
 petten-
 uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
 6211 PH MAASTRICHT
 TELEFOON 043-217712

LAARZEN LAARZEN L
 PLUIMEN PLUIMEN PL
 BATONS BATONS
 POMPONS POMP
 UNIFORMSCHOENEN
 LEERWERK LEERWER
 TWIRLSCHOENEN
 INSTEPSCHOENE
 OVERSCHOENEN OVE
 HANDSCHOENEN HA
 BATON-TASSEN B

VAN BEERS B.V.
 SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NI
 Tel.: 04167-72254, b.g.g. 76548-77072
 België, BRD, 00-31 4167-72254

SHAKO'S SHAKO'S SH

NEDERLANDS-LIMBURGSE VENDELIERS HIJSEN NOODVLAG

Op zondag 16 oktober j.l. werd in het verenigingslokaal van de Bussenschutten te Neer door vendeliers uit de vier Midden- en Noord-Limburgse schuttersbonden een noodvlag gehesen. Enthousiasme om in de beide Limburgen het vendelen te beoefenen, ebt weg. Het animo om vendelier te worden, is rechtevenredig laag. Reden voor Ger Geelen en Wim Peulen van de Neerse schutterij om deskundige Piet van de Schans uit Kaulille uit te nodigen en om mét de vendeliers de koppen bij elkaar te steken. Vertegenwoordigers van de OLS-Federatie en de stichting SAS waren eveneens present.

Limburgse schutters schieten en marcheren op deunen van drumbands: De rest is franje. Aldus kan men de heersende mening van de brede massa binnen het Limburgse schutterswezen kort en bondig samenvatten. Zaken als vendelen worden door velen als 'exotisch' beschouwd: iets waarmee de Brabanders en Belgen zich bezig mogen houden.

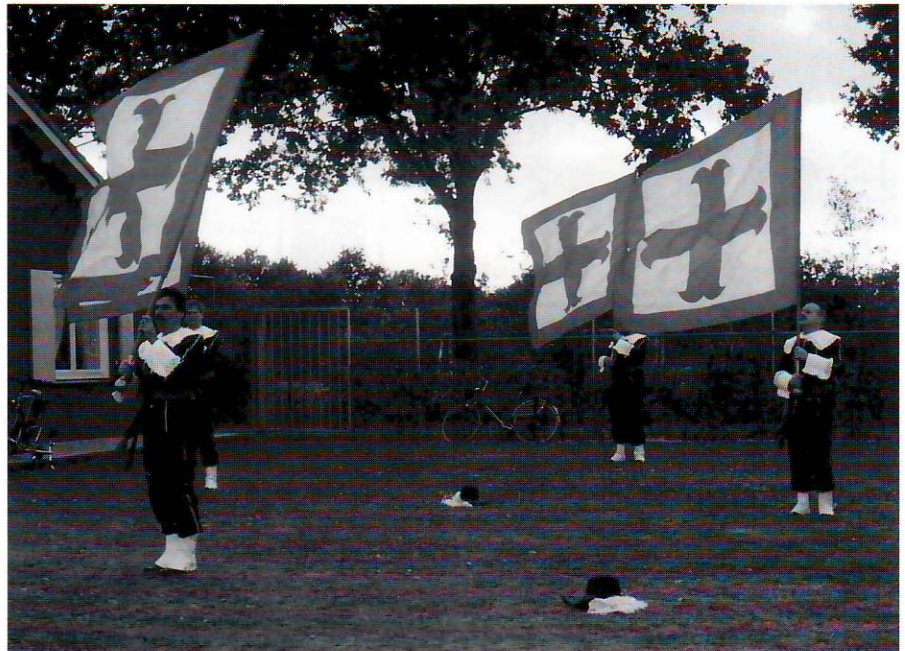
Militaire signalen

Dat onbekend, onbemind maakt, en dat dit (zoals meestal) voorbarig en onterecht is, toonde Piet van de Schans aan in een korte, met dia's ondersteunde, uiteenzetting. En Piet weet waar hij het over heeft. Als leider van de vendelgroep Alferi uit Kaulille is hij tevens verbonden aan het Instituut voor Vlaamse Volkskunde. Uit dien hoofde verzorgt hij vele vendelcursussen en schreef hij mee aan het bekende standaardwerk 'Het Vliegende Vendel'.

'Wanneer het vendelen is ontstaan, kunnen we niet meer met zekerheid achterhalen', zo merkte hij op. 'Wel weten we dat elk legeronderdeel over een alferis of vaandeldrager/vendelier beschikte. Het is bekend dat zo'n figuur in de Gulden Sporenslag meetrok. Hij had daarbij een belangrijke taak: Wanneer tijdens de veldslag kanonnen bulderden, soldaten schreeuwden en trom noch trompet boven het kabaal uitkwam, dan dirigeerde de commandant met behulp van de vendelier via vlagsignalen zijn troepen in de juiste richting.

Het zijn deze signalen die we nog steeds in het vendelspel herkennen: aanvallen, terugtrekken, uitwijken enzovoort.

Van groot belang daarbij is dat de vlag steeds in de lucht blijft. Wanneer zij valt, is dat een teken dat de slag is verloren.'

Demonstratie

Wat Piet zei, werd buiten het schutterslokaal door de vendeliers van de schutterijen St. Antonius-Stramproy, St. Lambertus-Helden Dorp en de Bussenschutten-Neer gedemonstreerd. Ondanks de sterke wind toonden zij als groep op perfecte wijze hun kunne. Vervolgens lieten enkele leden van St. Antonius-Stramproy zien dat men ook op individuele wijze met een vlag een prachtig schouwspel voor de ogen van de toeschouwers kan toveren.

Gilde of schutterij

Wat de vendeliers uit Stramproy eveneens toonden, was dat ook schutterijen in militair uniform een goed figuur kunnen slaan als vendelier. Daarmee werd de mythe, dat het vendelen tot de gildecultuur hoort en weinig of geen raakvlakken met de op militaire leest geschoeide schutterijen heeft, ontkracht. Mede vanuit de militaire functie van de vendelier of vaandrig, past ook het vendelen binnen de militaire Limburgse schutterswereld.

Stiefkindje

Hoe het ook zij, feit is dat de Limburgse vendeliers momenteel geen gloriëtijd beleven, zo werd in Neer duidelijk. Ook op het jaarlijkse OLS, waar de meeste vendeliers in de ring treden, voelen de vendelzwaaiers zich een beetje als een stiefkindje. Het was dan ook juist om die reden dat voor de bijeenkomst te Neer werd uitgenodigd: 'Hoe kunnen we het tij keren?', zo luidde de centrale vraag.

Variatie en muziek

Het was in eerste instantie weer Piet van de Schans die een vinger op een zere plek legde. Piet van de Schans: 'Mede onder invloed van Jan Tooriaans kwam in (Nederlands-) Limburg, vanaf het einde jaren '70, de zogeheten Brabantse reeks in zwang. Sindsdien is er eigenlijk niet zo veel meer gebeurd.

Dit, terwijl in Vlaanderen vijf authentieke vendelreeksen zijn gekend. Een reeks heb je in pak weg drie jaren onder de knie. Vervolgens kun je jezelf verder ontwikkelen door er een zekere mate van 'persoonlijke uitstraling' aan toe te voegen. Dan heb je het wel gehad. Voor een actieve en geïnteresseerde vendelier is het echter belangrijk dat hij steeds een nieuwe uitdaging, met andere woorden een nieuwe reeks, krijgt gesteld. Deze uitdaging vindt hij in de Limburgse schutterswereld niet of onvoldoende. Daarmee verflauwt de interesse en valt een vendelgroep, zo die er al is, langzaam uit.

Een ander punt dat Piet aandroeg was het feit dat in Limburg het vendelen nauwelijks door muziek, dat wil zeggen tamboeren met dieptetrommels, wordt begeleid. De trommels maken het vendelen echter niet alleen gemakkelijker, naar ook boeiender, zowel voor de uitvoerder als voor de toeschouwer.

Stimulans

Na deze voorzetten, kwamen uit de zaal duidelijke geluiden dat het echter niet alleen aan de vendeliers en de wijze waarop zij hun hobby beoefenen lag. 'Wat we missen is een stimulans vanuit de OLS-Federatie en de schuttersbonden om het vendelen onder de aandacht te brengen en attractief te houden', zo werd uit meerdere monden vernomen.

Door familie-omstandigheden kon Bér van Hoëff, die binnen de OLS-Federatie contactpersoon is voor muzikanten en vendeliers, niet van replek dienen. Hij werd vervangen door collega Jo Beeren. 'We zijn van mening dat de initiatieven op de eerste plaats door de schutterijen zelf en daarna via de bonden moeten lopen. De OLS-Federatie kan in deze niet zo veel betekenen', aldus Jo.

Deze opmerking viel allerminst in goede aarde. 'Alleen al omwille van het feit dat tijdens het OLS gevendeld wordt, en hiervoor, evenals voor alle andere wedstrijdelementen, normen en regels moeten worden opgesteld, zou dit voor de OLS-Federatie reden te over moeten zijn om een goed voorbeeld te stellen', zo werd opgemerkt.

Werkgroep

Daarmee brandde de discussie los. Argumenten werden over en weer gewisseld. Ook Harrie Thissen nam daarbij als lid van de SAS en Normencommissie het woord. Stil werd het even toen deelname van de Belgisch-Limburgse vendeliers ter sprake kwam. In Kaulille bijvoorbeeld vendelt men immers de Brechtse reeks, hetgeen nogal eens tot onenigheden tijdens het OLS-feest leidt.

Uiteindelijk ging een notieblok rond waarop de aanwezige vendeliers hun naam konden invullen. Uit deze lijst zou een werkgroep worden gevormd, die wellicht door Piet van de Schans zal worden voorgezeten en waaraan zowel vertegenwoordigers van de OLS-Federatie alsook van de Belgisch-Limburgse vendelgroepen zullen (zouden moeten) deelnemen. Deze werkgroep gaat de problemen en mogelijkheden en onmogelijkheden inventariseren. Vervolgens worden voorstellen geformuleerd, die ertoe dienen te leiden dat het vendelen in de beide Limburgen een nieuwe impuls krijgt. Deze stoot moet groot genoeg zijn om de toekomst van dit fraaie stukje schutterswereld veilig te stellen.

Toen ik het lokaal verliet, wist ik niet zeker of een en ander nu definitief was besloten, wie verdere initiatieven zou nemen en hoe een en ander daadwerkelijk in z'n werk zal gaan. Toch had ik het idee dat het geen verloren middag was. De tijd zal het leren.

Jos Gerits, Spaubeek.

LEOPOLDSBURG

Er werd een nieuw monument ont-huld in Leopoldsburg, geen monu-ment voor een lang overleden ge-neraal of voor een oorlogsheld. Nu een monument voor een eenvoudi-ge vrouw uit het vroegere leger; de marketenster. Een mooiere plaats voor het beeld was haast niet denk-baar, midden op de rotonde van het nieuwe Bevrijdingsplein, vlak op de raaklijn tussen de burgerwoningen en de militaire blokken.

Iedere militaire eenheid beschikte tot aan het begin van de Eerste Wereldoorlog over de hulp van een getrouwde vrouw die de was deed en haar compagnie ook op oefenin-gen vergezelde. Naast haar huis-houdelijke bezigheden, mocht zij als extra bijverdienste de 'Kampse Borrel' te koop aanbieden aan dor-stige soldaten.

De marketenster waren dames van goed gedrag en zeden die bij de compagnie inwoonden. In 1913 ging de traditie van de marketen-ster in het Belgische leger verloren. Destijds mocht zij naast de 'Kamp-se Borrel' ook 'coco' (een aftreksel van zoethout verkopen. Daarvoor zeulde ze een speciale kan op de rug. Een authentiek exemplaar van zo'n kan staat tentoongesteld in het Museum Kamp van Beverlo, op en-kele honderden meters van het mo-nument. Op andere momenten droeg de marketenster een houten vaatje aan een riem, waaruit zij je-never van goede kwaliteit tapte.

Naast de praktische rol, vervulde de marketenster blijkbaar ook een sociale rol. Naar verluidt vonden heel wat vereenzaamde jonge sol-daten een troostende schouder bij hun 'compagniesmoeder'.

Namens de veertig marketensteren uit Belgisch-Limburg feliciteren wij de heer en mevrouw Van Orshoven uit Leopoldsburg voor het genomen initiatief. Door het monument bren-gen zij hulde aan de marketensteren van destijds en geven zij eveneens uitstraling aan de marketensteren die vandaag nog hun huidige taak vervullen in de Oud-Limburgse schutterijen. Dit is dus geen dode folklore geworden maar een leven-dige werkelijkheid.

Wat de 'Kampse Borrel' betreft, door een prettig toeval werd in 1984 het originele recept teruggevonden en sinds 1985 weer in ere hersteld. Het is een bron van pret en kracht en ... echt van bij ons!

B.D.

VELDSCHIETEN IN OPMARS

Wanneer er een wachttijd is van ruim een jaar om lid te kunnen worden van een schietsportvereniging of wanneer je in het doelschieten met de handboog geen uitdaging meer ziet, dan rest een tak van schietsport die momenteel sterk in opmars is, namelijk het veldboogschieten (kortweg veldschieten genoemd).

Een uitnodiging om eens te komen kijken hoe deze schutters hun hobby beoefenen lag er al lang. Een internationale wedstrijd in de bossen bij Roggel, begin september, was een goede gelegenheid om met deze tak van de schietsport kennis te maken.

Het merendeel van de ruim 7000 leden die bij de in totaal 277 handboogsportverenigingen in Nederland staan ingeschreven beoefent het doelschieten, de olympische discipline die op vlak terrein wordt afgewerkt en waarbij het blazen op voor de schutter vaststaande en bekende afstanden staat.

Het veldschieten biedt meer mogelijkheden voor de schutter om zich te ontplooiën. Deze discipline kent drie stijlen die voornamelijk van elkaar verschillen door het type boog, van 'gewoon' (recurve kale boog) tot 'high-tech' (compoundboog).

Deze laatste, een boog met katrolsysteem, zorgt ervoor dat als de schutter de handboog over het dode punt heeft getrokken, de spanning van de pees met circa vijftig procent afneemt. Daardoor kost het de schutter aanzienlijk minder kracht om de spanning op de boog te houden.

Kenmerkend voor het veldschieten is dat de schutters in kleine groepjes van zo'n 3 à 4 personen door de vrije natuur van doel naar doel trekken. Een officiële wedstrijd beslaat twee dagen en heeft in totaal 24 doelen. Op ieder doel mogen drie pijlen worden geschoten. De afstand van de meet (de lijn waarachter geschoten wordt) tot het blazen verschilt steeds en is in de helft van de gevallen ook onbekend voor de schutter. Het goed kunnen schatten van de afstand is dan heel belangrijk.

Vooraf omdat het terrein meestal geaccidenteerd is. Soms moet zelfs over een rivier worden geschoten of vanaf een rotspunt naar een in een dal of juist hoger geplaatst blazen. Een schot in het witte hart levert vijf punten op. Wordt een van de vier ringen getroffen, dan betekent dat van binnen naar buiten steeds een punt minder. Het maximaal haalbare puntental bedraagt 360.

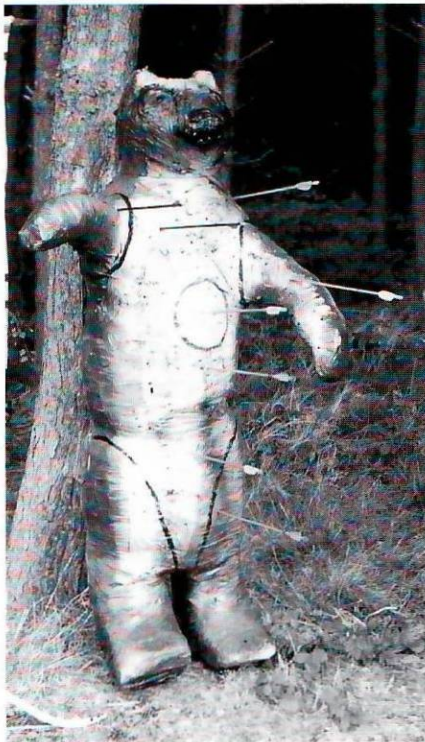
Hoewel het veel kracht kost om de boog te spannen, is het handboogschieten geen kwestie van spierballen. Integendeel, want het is het beste als bij het spannen van de boog de onderarm in één lijn komt met de pijl. Spierballen verhinderen dat alleen maar. Die drukken de onderarm als het ware weg van de bovenarm, van de ideale lijn.

Een geoefende schutter schiet met zijn boog de pijl met een gemiddelde snelheid van 260 kilometer per uur in het blazen van een doel dat circa 30 meter van de hem of haar verwijderd is.

De essentie van het handboogschieten is het verkrijgen van harmonie tussen lichaam, geest en materiaal. Lukt dat, dan heb je de macht om de pijlen daar te krijgen waar je ze wilt hebben. Het schatten van de juiste afstanden waarop de doelen geplaatst zijn, is een kwestie van veel oefenen. Juist het schatten van afstanden vanaf een hoogte of naar een hoger gelegen doel vraagt extra oefening.

Als variant op het veldschieten op blazen, ontstond het zogenaamde 'animal'-schieten. Hierbij is het doel een - van kunststof gemaakt - dier. De wedstrijd die ik bezocht was een combinatie van het veldschieten op blazen en kunststof dieren die geplaatst waren op verschillende afstanden.

Mijn mening is dat het veldschieten een mooie sport is, die fysiek en mentaal veel van de sportschutter vergt. Doordat het in het dichtbevolkte Nederland moeilijk is om voldoende geschikte en veilige parcoursen uit te zetten, blijft het een sport die pas goed tot zijn recht komt in uitgestrekte bossen en op uitgebreide privé-terreinen. Daardoor krijgt deze sport niet die belangstelling die het mijns inziens wel verdient.

Wim Pijpers.

MEDEBACH GILDESTAD 1994

Meer dan 20.000 Europese historische schutters waren naar de oude Hansastad Medebach in Hoog-Sauerland afgereisd om deel te nemen aan het 10e Europese Schutterstreffen van de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden.

Aan deze massale schuttersmanifestatie, waarin ook de 10e Europese koningsschieting werd betwist, namen 152 schutterskoningen deel. Het was een formidabel feest; een feest van vriendschap en broederschap.

Tijdens de receptie, aangeboden door het stadsbestuur van Medebach, kon burgemeester Langen vele vooraanstaanden uit het Europese schutters- en gildewezen be-

groeten waaronder EGS-president Graaf 't Kint de Roodenbeke, vice-president Bob Degol, ere-president Leo Jans, OLS-president Lei Stals en de titelvoerende Europese koning Uwe Iserhardt uit Leubsdorf bij Peine.

In zijn officiële openingstoespraak begroette de president van de EGS de duizenden schutters in de gildestad Medebach, die getuigenis kwamen afleggen van trouw aan hun christelijke traditie, hun cultuur, hun streven naar broederlijkheid en sociale bewogenheid. Hij wees er op dat het gilde- en schutterswezen doorheen vele eeuwen een dragend element is geweest van onze Europese cultuur en geschiedenis. Veertig jaar lang heeft de Europese Gemeenschap van historische Schuttersgilden zich met geestdrift en overtuiging ingezet voor het verwezenlijken van een christelijk en vrij Europa waaraan solidariteit en traditie ten grondslag liggen. Hij wees er ook op dat de EGS in de toekomst nieuwe opdrachten wil uitwerken die nodig zijn voor de Europese ontwikkeling en voor het stimuleren van de gilde-activiteiten, na zestig jaar onderbreking, in Oost-Europa. Namens de tienduizenden historische schutters op dit 10e EST aanwezig, groet ik de miljoenen gildebreders in de Europese Unie en doe een plechtige oproep tot de nog niet aangesloten schuttersgilden om trouw te blijven aan de schutters-idealen en zich aan te sluiten bij de EGS.

Als slot feliciteerde hij de St. Sebastiaan schuttersbroederschap van Medebach met hun organisatie die zeker enorm veel voorbereidingswerk heeft geleverd. In een barstensvolle Schützenhalle verklaarde hij het 10e EST voor geopend.

In de namiddag werd het Europese Koningsschieten betwist. Duizenden gildebreders volgden deze harde maar sportieve wedstrijd. Het was de 73-jarige Heinz Meier van de St. Sebastian Bruderschaft uit Rath-Heumar bij Keulen die de Europese titel veroverde. Een prachtige bekroning op de jarenlange schuttersactiviteiten van de kranige schutsbroeder.

Na een spetterende hulde-serenade in de grote schützenhalle werd de nieuwe koning in een grootse optocht naar de St. Pieter en Pauluskerk begeleid. Daar werd een feestelijke pontifikale eucharistie-

viering gecelebreerd door Aartsbischop Dr. Johannes Degenhardt uit Paderborn, mede-geassisteerd door Pater Karel de Wilde, proost van EGS-België.

Tijdens een korte plechtigheid werd Heinz Meier officieel tot Europa-koning geproclameerd

Na deze viering werd door de EGS-president een krans neergelegd aan het monument van de gesneuvelden en herdacht hij alle overleden Europese schutters van beide wereldoorlogen, vooral herdacht hij de vele Poolse schutters die hun leven hebben gegeven voor hun land en volk. Meer dan 300 Poolse schutters woonden deze plechtigheid bij.

Zondagmorgen hield de beschermheer van het 10e EST, Kanselier Helmut Kohl, op de feestweide een gelegenheidstoespraak. Hij zegde dat wij aan het begin staan van een nieuwe episode in de geschiedenis. De Kanselier riep de Europese schutters op aan deze nieuwe wereld mee te werken en herinnerde hen aan de leuze: Heimat, Vaterland en Europa.

Hoogtepunt van de 10e EST was de meer dan 3 uur durende schuttersoptocht doorheen het centrum van Medebach. De EGS o.l.v. president 't Kint de Roodenbeke, vice-president Bob Degol, secretaris-generaal Lothar Heupts, penningmeester Jan Even en de andere leden van het dagelijks bestuur alsook de stuurgroep van Medebach stapten op, vooraan in de optocht, achter het Heeresmusikkorps uit Kassel. Zij werden gevolgd door 25.000 schutters en muzikanten in kleurige uniformen. Het was een imposante optocht die een heerlijke feestelijke stemming bracht bij de Medebachse bevolking. De deelnemende schutterijen van de OLS-Federatie (De Jonge en Oude Nobelen- Valkenburg, St. Jan-Grubbenvorst en de Rode Duivels van St. Martinus-Kinrooi) oogstten bij de 30.000 toeschouwers veel succes. De Brabantse Hoofdgilden met het gekende Manneke Pis uit Brussel stalen de show.

Na de Brabantse afmars van de Noord-Brabantse gilden werd door de EGS-president het 10e EST gesloten en een afspraak gemaakt voor het 11e EST in 1996 te Haaksbergen (Nederland).

B.D.

DRIE JUBILARISSEN IN STRUCHT

Onlangs werden bij schutterij St. Mauritius-Strucht drie leden in het zonnetje gezet. Allereerst was daar Frans Ackermans die vanwege zijn grote verdiensten voor het Limburgse Schutterswezen in het algemeen en voor de Zuid-Limburgse Schuttersbond in het bijzonder werd onderscheiden met de draagspeld van de Zuid-Limburgse Schuttersbond. Deze draagspeld is een nieuw ingestelde onderscheiding waarvan Frans Ackermans het eerste exemplaar mocht ontvangen uit handen van bondsvoorzitter Jacob Gorissen.

Burgemeester Nuytens van Valkenburg was naar Strucht gekomen om de broers Ger en Piet Jennekens de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau op te spelden vanwege o.a. hun 40-jarig lidmaatschap van schutterij St. Mauritius-Strucht.

Frans Ackermans

Direct na de tweede wereldoorlog is het voor Frans Ackermans allemaal begonnen. De 18-jarige Frans treedt in 1944 toe tot de gelederen van de schutterij. In Schin op Geul wordt n.l. een vrijheids-den geplant. De schutters van St. Mauritius zijn volgens het jaaroverzicht van 1944 aanwezig in een samenraapsel van uniformkledij. Al wordt in het schutboek melding gemaakt van geweerdragers, geweren zijn er op dat moment echter niet.

In 1948 reeds wordt Frans Ackermans benoemd tot officier. Men heeft op dat moment een groot aantal geweerdragers en een tekort aan officieren, zodoende.

Drie jaar later, in 1951, wordt hij tamboer-majoor en dat blijft hij tot 1959.

Hij wordt op kermiszaterdag 1993, bij gelegenheid van de in gebruik name van de nieuwe uniformen, benoemd tot generaal, de hoogste rang, als eerbetoon van schutterij St. Mauritius aan Frans Ackermans voor zijn vele verdiensten.

Eén keer in zijn actieve schuttersloopbaan weet Frans de hoogste eer voor zich op te eisen door de laatste resten van de koningsvogel naar beneden te halen. Dat is in 1971. Vol trots draagt hij dan het koningszilver.

Verskillende jaren maakte Frans Ackermans deel uit van de exercitieploeg en aan het schieten heeft hij zijn hart verpaid. In 1969 volgt

hij zijn vader op als schietmeester, een functie die hij tot en met 1992 punctueel vervulde. In 1993 wordt officieel afscheid genomen van Frans Ackermans als schietmeester. Hij draagt deze functie dan over aan zijn zoon Hans. Binnen de Struchtse schutterij maakte Frans zich bovendien verdienstelijk op bestuursterrein. Van 1950 tot 1971 was hij bestuurslid, waarvan 18 jaar als vice-voorzitter en 3 jaar als secretaris/penningmeester.

Ook in het Limburgse Schutterswezen werd hij een markante persoonlijkheid. Hij bekleedde bestuursfuncties binnen de Zuid-Limburgse Schuttersbond, Federatie Zuid en de OLS-Federatie. Hij was bovendien 10 jaar lang redacteur-uitgever van het schuttersmaandblad "Geef Acht".

Voor zijn vele verdiensten werd Frans Ackermans in het verleden onderscheiden met de zilveren en gouden OLS-medaille, de opname in de "Edele Eedbroederschap van de Soevereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus" en last but not least de Eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. In 1988 volgde benoeming tot ere-lid van de Zuid Limburgse Schuttersbond.

Ger Jennekens

Ger Jennekens wordt als "jong broekje" op 12-jarige leeftijd in 1954 ingelijfd als tamboer in de gelederen van schutterij St. Mauritius. Hij maakte het wel en wee van de schutterij-muziek van kortbij mee. In 1959 komen er grote omwentelingen.

De tamboers en hoornblazers oefenen constant, er worden acties gehouden en in het voorjaar 1960 kan St. Mauritius Strucht zich presenteren met een officiële drumband, compleet met pauken en overslagtrom. Ger Jennekens stond mede aan de wieg van deze drumband. Hij bespeelde diverse slagwerkinstrumenten, leidde nieuwelingen op en was reserve tamboer-majoor. Van 1972 tot 1978 heeft hij als tamboer-majoor de leiding over de Struchtse schutterij-drumband. In 1978 volgt promotie tot officier, momenteel bekleedt Ger Jennekens de rang van majoor.

De hoogste eer, het koningschap, eist hij in 1966 voor zich op.

Vele jaren is hij lid geweest van de

exercitie- en schietploeg. Wat er ook door schutterij St. Mauritius georganiseerd wordt, op Ger wordt steeds een beroep gedaan. Zonder er veel woorden aan vuil te maken staat hij dan paraat. Een man waar je op kunt rekenen.

Bestuurslid was hij van 1984 tot 1987. In de stuurgroep "Zuid Limburgs Federatiefeest Strucht 1986" had hij zitting als hoofd "sectie personeel". Hij was zodoende verantwoordelijk voor de totale personeelsbezetting, hetgeen 350 medewerkers inhield.

Momenteel is hij foerier van onze vereniging. In 1979 werd Ger Jennekens gehuldigd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Hij werd toen onderscheiden met de zilveren reverbeld OLS.

Piet Jennekens

Broer Piet Jennekens treedt in 1954 eveneens toe tot de schutterij St. Mauritius. Dit in navolging van hun twee oudere broers Charel en Jacques die dan reeds 5 jaar lid zijn. Nog meer broers zullen volgen. De naam "Jennekens" wordt een begrip in de Struchtse schutterij.

De 17-jarige Piet Jennekens begint als geweerdrager zijn schuttersloopbaan. Hij wordt lid van de exercitieploeg en werkt zich op tot linker guide. In 1972 volgt bevordering tot sergeant. In 1983 wordt Piet Jennekens, op Koninginnedag van dat jaar, officieel benoemd tot commandant van schutterij St. Mauritius. Rene Weerts zaliger draagt dan wegens gezondheidsredenen het commando over aan Piet Jennekens.

Vele jaren maakt Piet Jennekens als verdienstelijk schutter bovendien deel uit van de schietploeg. Evenals Ger is ook Piet Jennekens een harde werker achter de schermen, waarop nooit een tevergeefs beroep wordt gedaan. Vooral op technisch gebied is hij een aanspreekpunt binnen de Struchtse schutterij. Zo maakte hij o.a. deel uit van de stuurgroep "Zuid Limburgse Federatiefeest 1986" als hoofd "sectie feestterrein".

Samen met Hub van de Hove was hij zodoende verantwoordelijk voor de opbouw, inrichting en afbraak van het gehele feestterrein inclusief feestpaviljoen.

In 1979 werd Piet Jennekens gehuldigd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap. Hij werd toen onderscheiden met de zilveren reverbeld OLS.

22 OKTOBER 1994; HISTORISCHE DAG

Op 22 oktober vonden in het schutterslokaal van de Koninklijke Schutterij St. Elisabeth-Stokkem twee plechtigheden plaats die niet onvermeld mogen blijven. Allereerst de uitreiking van een onderscheiding aan de eerste 'Chartermeester van de Oude Limburger' Hubert Scheepers en verder de uitreiking van de Kanunnik Coenenprijs aan het redactieteam van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Onderscheiding Chartermeester

Alvorens Alf Poell in het overvolle schutterslokaal namens Omroep Limburg en Brand's Bier de onderscheiding uitreikte aan Hubert Scheepers, bracht Jos Gerits bij de aanwezigen de 'geboorte', de 'tumultueuze' jeugd van D'n Um en de noodzaak van de instelling van de 'Chartermeester van de Oude Limburger' onder de aandacht.

Alf Poell.

Ofschoon Alf Poell nogal wat bemerkings had ten aanzien van de naleving van het 'Charter van de Oude Limburger' door de organisator van het OLS-1994 (met betrekking tot Omroep Limburg), was men unaniem van mening dat Hubert Scheepers de taak van 'Chartermeester van de Oude Limburger' naar tevredenheid heeft volbracht. Reden dus om Hubert de in het vooruitzicht gestelde onderscheiding toe te kennen.

De onderscheiding is een bronzen medaille met een doorsnede van ± 10 centimeter, ontworpen en vervaardigd door Teun Roosenburg; de kunstenaar die ook D'n Um ontwierp. Op de voorzijde staat de afbeelding van D'n Um en op de

Hubert Scheepers compleet met D'n Um en de onderscheiding.

achterzijde staan de gegevens die betrekking op de drager, Hubert Scheepers.

Na de uitreiking van de onderscheiding, gaf Alf Poell aan Hubert Scheepers de suggestie mee om een Gilde van Chartermeesters op te richten. Dit gilde zou o.a. de ceremonie rond D'n Um en de taakinvulling van de chartermeester moeten bewaken.

Kanunnik Coenenprijs

Het voltallige bestuur van de Maasketen Jan van Eyck was naar Stokkem gekomen om daar het aan het redactieteam van het Limburgs Schutterstijdschrift de Kanunnik Coenenprijs 1994 uit te reiken.

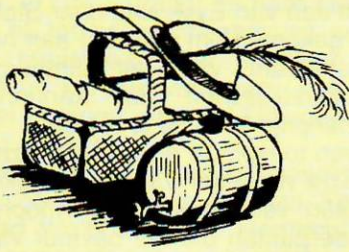
Na een toespraak en het voorlezen door de voorzitter van de Maasketen Jan van Eyck (Jean Knoors) van de punten die het bestuur van de Maasketen Jan van Eyck hadden doen besluiten om aan het redactieteam de prijs toe te kennen, werd een prachtige oorkonde met het daarbij behorende beeldje van de 'Veerman' overhandigd.

Na zijn dankwoord, ging hoofdredacteur Wim Pijpers in op de rol die het Limburgs Schutterstijdschrift vervult. In toenemende mate doen schutterijen en gilden buiten de Limburgen een beroep om ook de verhalen van hun vereniging in het Limburgs Schutterstijdschrift op te nemen. Uiteraard gaat de informatie van onze eigen verenigingen voor, maar daar waar ruimte is zullen we ook aandacht besteden aan het schutterswezen elders. Hij pleitte echter wel voor het behoud van de eigen identiteit van het Limburgs Schutterstijdschrift.

Na afloop van de beide festiviteiten was er nog een genoeglijk samenzijn in het schutterslokaal van de Koninklijke Schutterij St. Elisabeth.

De redactie onderscheiden; v.l.n.r. Jean Knoors, Jean Walraven, Wim Pijpers, Piet Hermans en Jos Gerits. Werner Smet was om dienstredenen verhinderd de uitreiking bij te wonen.

**De Stuurgroep Marketentsters en Zoetelaarsters
wenst alle marketentsters, zoetelaarsters
en besturen van schutterijen, bonden
en OLS-Federatie**

GELUKKIGE KERSTDAGEN en een VOORSPOEDIG 1995

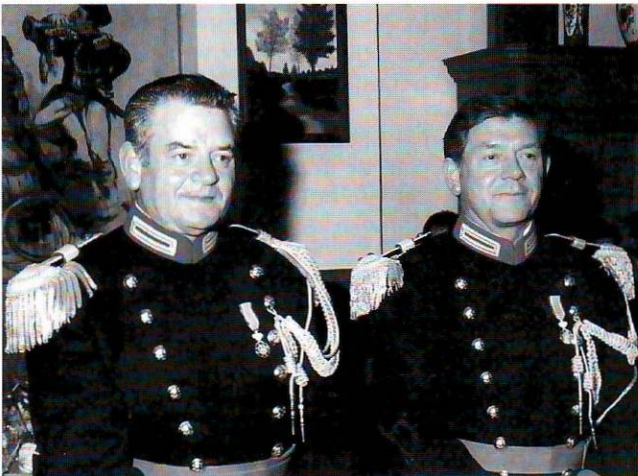
WIJ FELICITEREN

Diamanten huwelijk

Guus Verheiden (84) en Truu Verheiden-Verkoulen vierden op 20 augustus hun zestigjarig huwelijksfeest. Guus was 60 jaar lid van de schutterijen in Wessem en Grathem. Van schutterij St. Severinus-Grathem was hij ook enige tijd voorzitter.

Koninklijke onderscheidingen

Op 19 augustus kreeg G. Simons (54) tambour-maitre bij schutterij St. Petrus-Roggel de zilveren medaille verbonden aan de orde van Oranje Nassau opgespeld door burgemeester J. Peeters.

De gebroeders Jennekens; koninklijk onderscheiden.

De broers Piet en Sjer Jennekens van schutterij St. Mauritius-Strucht werden tijdens een bijzondere bijeenkomst door burgemeester Nuytens onderscheiden met de eremedaille in zilver. Elders in dit nummer leest U hierover meer.

Tijdens de receptie op 28 oktober, t.g.v. het 400-jarig bestaan van Schutterij St. Hubertus-Gulpen, kreeg generaal Cor de Bie (60) een koninklijke onderscheiding uitgereikt vanwege zijn 40-jarig lidmaatschap van de schutterij.

De eremedaille in zilver werd hem opgespeld door de burgemeester van Margraten.

In de jaren 1957, 1959, 1966 en 1967 wist Cor het koningschap van zijn schutterij te verwerven.

Naast bestuurslid (sinds 1962) en schietmeester (sinds 1964) van zijn schutterij, was Cor ook jaren bestuurslid van de Zuid-Limburgse Schuttersbond.

Nobele Orde van de Papegay

Op 19 november vond in het Kolveniershof te Antwerpen de investituur plaats van de Nobele Orde van de Papegay. Bij die gelegenheid ontvingen de heren Joep Krijnen en Piet van Lierop (Voorzitter c.q. secretaris van schutterij 't Zandakker-gilde-Venray) de zilveren respectievelijk de bronzen draagmedaille. Voor Joep Krijnen betekent dit een bevordering van brons naar zilver.

Persoonlijk kampioenschap OLS

1. Jan Willms St. Sebastianus-Dorne. (283 pt)
2. Martin Driessen St. Urbanus-Maasniel (282 pt)
3. Pierre van Melick Cornelis Irene-Posterholt (258 pt)
4. Jozef Vrolix St. Laurentius-Bocholt (160 pt)
5. Jan Ceyskens St. Sebastiaan-Grote Brogel (150 pt)
6. J. Sturme St. Sebastianus-Sevenum (142 pt)
7. H. Kleespies St. Cornelius-Swartbroek (130 pt)
8. Rudie Kuytjes St. Urbanus-Maasniel (121 pt)
9. René Maessen St. Martinus-Niel bij As (113 pt)
10. M. Geebelen St. Lambertus-Louwel (109 pt)

Dames:

1. Viviane Huypkens St. Joris-Kaulille (115 pt)
2. Jessy Tonnaer St. Andreas-Melick (114 pt)
3. Rita Kleutgen St. Ambrosius-Kinrooi (72 pt)
4. Christine Nouwen St. Sebastiaan-St. Huibrechtslille (49 pt)
5. José Ceyskens St. Martinus-Niel bij As (45 pt)

Zuid-Limburgse SchuttersBond

Op 13 en 14 augustus werden bij schutterij St. Joseph-Vijlen de diverse erekruizen vershoten van de gehouden schuttersfeesten in 1994. Tevens is aan deze wedstrijden gekoppeld het individueel bondskampioenschap. Aan de wedstrijden werd deelgenomen door ongeveer 200 schutters. Uitslagen:

Bondskampioen individueel

1. Moonen-Voerendaal
2. Lemmens-Voerendaal
3. Dadziak-Voerendaal

Voorzitter A. Emonds van St. Maternus-Wijlre toont trots een van de vele prijzen die zijn schutterij in de wacht sleepte.

Erekruis bondsfeest Nieuwenhagen

1. Dadziak-Voerendaal
2. Boosten-Ubachsberg
3. Moonen-Voerendaal

Erekruis bondsfeest Gulpen

1. v.d. Boorn-Wijlre
2. Moonen-Voerendaal
3. Smeets-Voerendaal

Erekruis bondsfeest Vijlen

1. v.d. Heyden-Wijlre
2. v.d. Boorn-Wijlre
3. Brouwers-Margraten

Bondskampioen A-zestallen

Wijlre

Bondskampioen B-zestallen

Wijlre

Schuttersbond St. Gerardus-Amstenrade

In Schimmert werd op 20 en 27 augustus strijd geleverd om de ere-kruisen van de bondsfeesten 1994 te Heerlen, Spaubeek, Stein en Geleen.

Elk bondsfeest kent 3 winnaars te weten voor A-, B- en C-klasse.

Hieraan mag iedere schutter deelnemen die bij een bondsfeest zijn 3 punten heeft geschoten in de eerste ronde.

Om te kunnen deelnemen voor een ere-kruis zal men eerst een ronde van 10 schoten moeten halen.

Voor het eerst werden de ere-kruisen niet geschoten op de kale stokjes, maar op punten van 1 x 1 cm.

Ere-kruisen A-klasse:

Bondsfeest Heerlen:

Hein Kösters St. Hubertus-Schaesberg

Bondsfeest Stein:

Hein Kösters St. Hubertus-Schaesberg

Bondsfeest Geleen:

Rob Silvertand St. Hubertus-Schaesberg

Bondsfeest Spaubeek:

Gerards St. Sebastianus-Klimmen

Algemeen Bondskampioen 1994:

Deelname door 11 schutters. Na een hevige kamp werd Hein Kösters van St. Hubertus-Schaesberg winnaar. Op de tweede plaats eindigde Rob Silvertand eveneens van St. Hubertus-Schaesberg.

Schuttersbond EMM

Bij de persoonlijke kampioenschappen van de Schuttersbond Eendracht maakt Macht-Weert werden de volgende personen kampioen:

Groep A, Richard Lambers St. Nicolaas-Heythuysen.

Groep B, P. van Lierop St. Oda-Boshoven.

Dames, L. Creemers-Verspagen St. Oda-Boshoven.

Jeugd, Rob Gabriëls St. Ansfried-Thorn.

Aan de kampioenschappen bij schutterij St. Catharina-Stramproy werd door 120 personen deelgenomen. De eerste dag schoot men op blokjes van 1½ cm, de tweede dag op blokjes van 1 cm. Richard Lambers had 145 schoten nodig om algemeen kampioen te worden. Ook in 1991 werd hij bondskampioen. Door de overwinning van Richard heeft schutterij St. Nicolaas-Heythuysen de eer om het Persoonlijk Kampioenschap van de Schuttersbond EMM in 1995 te organiseren.

Schuttersbond Juliana

Bij de kampioenschappen van Schuttersbond Juliana werden de volgende schutters kampioen:

A-Klasse, Thei Geerlings St. Barbara-Reuver

B-Klasse, Ron Eijkelenberg St. Barbara-Reuver

D-Klasse, René Geerlings St. Barbara-Reuver

Algemeen kampioen, Mathieu van Dooren St. Barbara-Reuver

Aan de kampioenschappen bij schutterij St. Anna-Maasbree namen 128 schutters deel van 21 schutterijen. De eerste dag schoten de schutters 77 schoten op bolletjes van 1½ cm, de tweede dag waren 221 bolletjes van 1 cm nodig om de winnaar aan te wijzen.

Midden-Limburgse SchuttersBond

Geschoten werd op het schietterrein van schutterij St. Urbanus-Maasniel.

Op zaterdag 17 september vielen de volgende beslissingen binnen deze schuttersbond:

Klasse A: Jo Peters Prins Hendrik-St. Odiliënberg

Klasse B: Gerrit Bornebroek Oranje Nassau-Roermond

Klasse C: M. de Boy St. Joris-Wessem

Klasse D: Maurice Bekkers Prins Hendrik-St. Odiliënberg

Klasse E: Rob Helwegen St. Michaël-Ool

Klasse Dames: G. Jeurninck St. Michaël-Thorn

Klasse Jeugd: Mej. Renee Bijlmakers St. Sebastianus-Herkenbosch

Beste schutter van de MLSB: Jo Peters Prins Hendrik-St. Odiliënberg

SCHUTTERSKONINGEN

Marcel Bours St. Lambertus-Broeksittard
 Leon Cremers St. Joseph-Buchten 81 sch.
 Eduard Demandt-St. Laurentius-Meeswijk
 Pierre Demandt St. Hubertus-Nattenhoven 101 sch.
 André Frenken St. Paulus-Roggel
 Jan Gielen St. Jan-Grubbenvorst 183 sch.
 Wim Gootzen St. Rochus-Stevensweert 47 sch.
 Theo Heijligers St. Stephanus-Dieteren 128 sch.
 J. Hubens St. Michaël-Brachterbeek
 Günther Kock St. Nicolaas-Susteren
 Wil Leurs St. Willibrordus-Obbicht
 Georges Mathijssen St. Martinus-Dilsen (6e x)
 Linda Metsemakers Jeugdkoning St. Paulus-Roggel
 (3e achtereenvolgende keer)
 Carlos Pollaert St. Matthias-Posterholt
 Hub Schmits St. Petrus en Paulus-Susteren
 A. Schrijen St. Matthias-Posterholt
 Harry Schurgers St. Martinus-Houthem (234 sch, 4e x)
 Jo Soetens St. Monulphus & Gondulphus II-Maas-
 mechelen
 Piet Steutelings St. Pieter-Leut
 Coen van Thor Stadsschutterij Maastricht 122 sch.
 Ron Timmermans St. Aldegundis-Buggenum 136 sch.
 Gerrit Tummers St. Gregorius-Illichhoven 22 sch.
 Jan Verhaag St. Sebastianus-Sevenum 63 sch.
 Thei Wolter Oranje Nassau-Roermond 161 sch.

JUBILARISSEN*12¹/₂-jarig lidmaatschap*

Léon Hennus St. Joseph-Waubach
 Hub Brassée St. Joseph-Waubach

25-jarig lidmaatschap

Peter Berben St. Hubertus-Schaesberg
 A. Bongers-Bogaerts St. Rochus-Stevensweert
 H.J. Van den Boorn St. Maternus-Wijlre
 W. Bos-Timmermans St. Hubertus-Beringe
 J. Brouns St. Hubertus-Gulpen
 G.A.M. Craemers St. Rochus-Stevensweert
 W.C.G. Didden St. Maternus-Wijlre
 Otto van Es St. Hubertus-Schaesberg
 W.A.M.C. Graus St. Rochus-Stevensweert
 H.J.M. Hannen St. Rochus-Stevensweert
 J.H. Hazen St. Maternus-Wijlre
 A.J.A.M. Hensgens St. Maternus-Wijlre
 P. Koelen Oranje Nassau-Roermond
 H.W. Koornneef St. Hubertus-Gulpen
 W.M. Koornneef St. Hubertus-Gulpen
 Leo Niks St. Joseph-Vijlen
 M. Nulens St. Nicolaas & Antonius-Budel
 J. Schaefer Oranje Nassau-Roermond
 N. Schaefer Oranje Nassau-Roermond
 J. Smeets St. Lambertus-Broeksittard
 J.H.F.M. Stassen St. Rochus-Stevensweert
 M. Suylen Oranje Nassau-Roermond
 Fred Thomas St. Hubertus-Schaesberg
 John Thomas St. Hubertus-Schaesberg
 Jos Thomas St. Hubertus-Schaesberg
 Wim Thomas St. Hubertus-Schaesberg
 L. Timmermans St. Hubertus-Beringe
 E.J. Truyen-van Zon St. Hubertus-Beringe
 H. Verdonshot St. Lambertus-Broeksittard
 P.J. Verhaegh St. Hubertus-Beringe
 L. Willekens St. Nicolaas & Antonius-Budel
 J.X. Zink St. Hubertus-Gulpen

40-jarig lidmaatschap

Cor M.B. de Bie St. Hubertus-Gulpen
 J.J. Dautzenberg St. Maternus-Wijlre
 J.M. Dautzenberg St. Maternus-Wijlre
 P.J. Demandt St. Hubertus-Nattenhoven
 F.W. Van Eys St. Hubertus-Nattenhoven
 W.J.G. Gelders St. Maternus-Wijlre
 H.A.H. Hensgens St. Maternus-Wijlre
 Sjer G.H. Jennekens St. Mauritius-Strucht
 Piet J.M. Jennekens St. Mauritius-Strucht
 J.P.L. Muijres St. Joseph-Buchten
 P.H. Ramakers St. Maternus-Wijlre
 G.J.C. Wijnants St. Maternus-Wijlre

50-jarig lidmaatschap

Frans Ackermans St. Mauritius-Strucht
 A. Ortman St. Maternus-Wijlre

60-jarig lidmaatschap

A.H. Wijnen St. Maternus-Wijlre

70-jarig lidmaatschap

Leo Koelen Oranje Nassau-Roermond

WIJ GEDENKEN

Wim Wijnands, tientallen jaren lid van schutterij St. Barbara-Reuver. Overleden te Venlo op 20 augustus op 77-jarige leeftijd. Wim Wijnands overleed tijdens onderlinge schietwedstrijden voor drietallen bij schutterij St. Hubertus-Tegelen juist toen hij onder de buks stond.

Pierre Janssen, oud-erevoorzitter en erelid van Gilde van Wieerter Stadsschötte Sinte Catharina 1480-Weert. Overleden op 20 augustus in de gezegende leeftijd van 90 jaar.

Ger Geerlings, bestuurslid van St. Georgius en St. Sebastianus-Beesel. Overleden op 4 september op 46-jarige leeftijd.

Keun Franssen, lid van St. Barbara-Reuver. Overleden op 12 september op 78-jarige leeftijd.

Pastoor P. Op den Camp, lid en geestelijk adviseur van Oranje-Boukoul. Overleden op 16 september op 78-jarige leeftijd.

Michaël Hilak, ruim 10 jaar lid van St. Hubertus-Schaesberg. Overleden op 19 september in de leeftijd van 69 jaar.

Harie Stassen, eerste luitenant en schietmeester van St. Sebastiaan-Heerlerheide. Overleden op 21 september in de leeftijd van 67 jaar.

Frits Corten, voorzitter en mede-heroprichter van de DD Stadsschutterij-Maastricht. Overleden op 30 september op 59-jarige leeftijd.

Jacob Aelmans, lid van St. Urbanus-Maasniel. Overleden op 3 oktober in de leeftijd van 79 jaar.

Toon Grispén, 50 jaar lid van schutterij St. Severinus-Grathem. Overleden op 11 oktober.

Hannie Huijten-Göbbels, mede-oprichtster van de marketentstergroep van de Kon. Schutterij St. Sebastianus-Voerendaal. Overleden op 18 oktober in de leeftijd van 48 jaar.

Mathieu Niellissen, ere-voorzitter en bijna 70 jaar lid van St. Antonius-Stramproy. Overleden op 28 oktober in de leeftijd van 84 jaar.

Bair Dohmen, ere-lid van St. Sebastianus-Herkenbosch. Overleden op 2 november op 80-jarige leeftijd.

Geachte lezer,

Naast de mogelijkheid om kennis te nemen van de lezingen etc, werd de eerste Schuttersdag door velen ook aangegrepen om elkaar alsnog een Gelukkig Nieuwjaar toe te wensen.

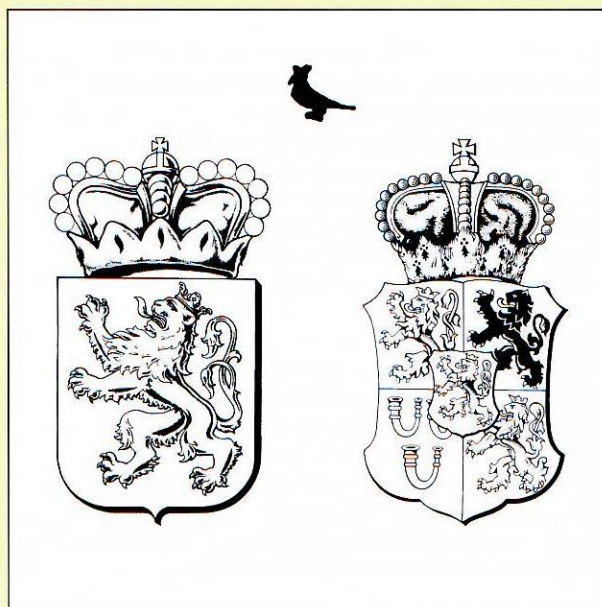
Dit laatste is voor het redactieteam van het Limburgs Schutterstijdschrift mede de aanleiding geweest om van de Schuttersdag een jaarlijks terugkerend evenement te maken.

Op zondag 15 januari 1995 zal daarom in het Cultureel Centrum Achterolmen te Maaseik de tweede 'Schuttersdag' gehouden worden.

Ik nodig U uit om de tweede Schuttersdag bij te wonen.

Onderstaand treft U het programma van de tweede Schuttersdag aan.

Wim Pijpers.

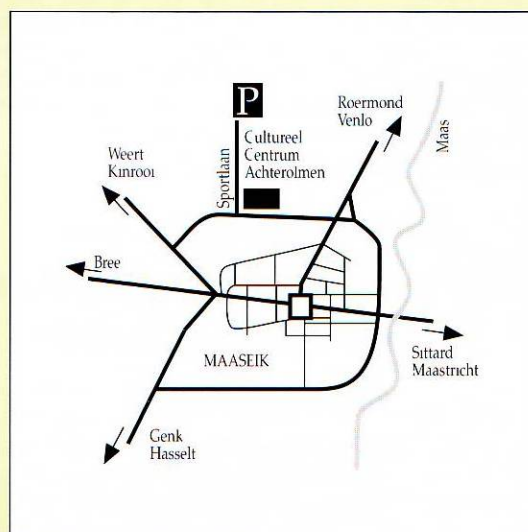

PROGRAMMA TWEEDE 'SCHUTTERS DAG' OP ZONDAG 15 JANUARI 1995

- 14.00 uur **Opening** door de dagvoorzitter.
- 14.05 uur **Openingsgebed** door Mgr. R. Maessen, Moderator van de OLS-Federatie.
- 14.10 uur **Welkomwoord** namens de Stad Maaseik door Schepen van Cultuur, Dirk Verlaak.
- 14.15 uur **Toespraak** door de heer Maurice Didden, voorzitter van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen.
- 14.30 uur **Anjerfonds.** Welke mogelijkheden biedt het Anjerfonds aan onze schutterijen en wat hebben onze schutterijen te bieden aan het Anjerfonds.
Voordracht door een vertegenwoordiger van het Anjerfonds Limburg.
- 14.50 uur **Pauze/ gelegenheid tot het stellen van vragen.**
- 15.15 uur **Uiteenzetting** over richtmiddelen en de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van wapens, door Maurice Drummen Sr, wapenmaker te Nuth.
- 15.35 uur **Pauze/ gelegenheid tot het stellen van vragen.**
- 16.00 uur **Toespraak** door de president van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie de heer Lei Stals. Spreker zal ingaan op de voorlopige uitslagen van de onderzoeken naar het voorkomen van 'lood van schutterijen' in de Limburgse bodem.
- 16.15 uur **Voordracht.** Een schutter komt zijn ervaringen vertellen.
- 16.35 uur **Afsluiting** door de dagvoorzitter.

Aansluitend: **Gelegenheid tot informeel vragenstellen aan de sprekers en het bezoeken van de stands in de foyer van onze vaste adverteerders.**

Bereikbaarheid
Cultureel Centrum Achterolmen
Van Eycklaan 72
3680 Maaseik
Telefoon 0032.89.566073.

ODE AAN DE MARKETENTSTER

1.
Daar komen de schutters, ja daar komen ze aan
Zie ze marcheren door de velden
De mannetjesputters, zie ze toch eens gaan
Dat zijn pas kerels, dat zijn onze helden.
En als de kogels dan zijn verschoten,
Des schuttersplicht is weer gedaan,
Dan mogen de schutters zich gaarne amuseren
Dan ziet men steeds dat vrouwtje gaan.

Refrein:

Ze draagt een tonnetje en ook een mandje
Ze geeft hen brood en kaas en worst
Ze vult het glaasje altijd met een glimlach
Zo schenkt ze troost en lest hun dorst
Ze doet haar plicht steeds van ganser harte
Dat doet ze waardig, trots en blij
De zoetelaarster, de marketentster
Ze is het zonnestraaltje van de schutterij.

2.

Wie is die vrouw dan toch, wat zoekt ze op het veld
Een vrouw die trekt toch niet ten strijde
Wat moet een vrouw nou tussen oorlog en geweld
Is dat haar lot, dat ze dat niet kan vermijden?
Bij elke rustplaats van het leger
Dan biedt ze graag haar waren aan
En Jan Soldaat koopt dankbaar wat ze aanbiedt
Dat geeft hem kracht om door te gaan.

Refrein:

3.
Wie is die vrouw dan toch, waar komt ze toch van-
daan
Men kent haar al uit oude tijden
Daar ligt de oorsprong juist van haar bestaan
Toen ze het leger begeleidde.
Ze draagt een penning, die zegt ons waar ze behoort
En ook het uniform van haar regiment
En beschermd door haar schutspatruon Elisabeth
Weet ze zich veilig en erkend.

Refrein:

*De muziek en de tekst van de 'Ode aan de marketent-
ster' is van Trudy van de Windt, marketentster van
schutterij St. Martinus-Houthem St. Gerlach. Tijdens
het op 13 november j.l. gehouden 4e Marketentster-
treffen werd de ode ten gehore gebracht.*

**De redactie van het
Limburgs Schutterstijdschrift
wenst ũ een gezond
en succesvol
1995**

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag.
Colofon + Voorwoord	1
Schutterij St. Pieter-Elen 400 jaar	2
De vogels van Maestrictsche D.D. Stadsschutterij	6
St. Sebastianus Schuttersbroederschap	
Kerkrade (Deel 2)	8
'Wenn das so weiter geht...'	11
De St. Martinusschuttersgilde(n) van	
Dilsen-Houtissen (9e vervolg)	14
Waterprocessie	17
Schutterijen en schuttersgilden (VII)	18
Krantekoppen	19
Uit het marketentstermandje	19
Adreswijzigingen	19
Kopstukken uit de schutterswereld in heden	
en verleden (2)	20
Schutterij St. Joris-Wessem 400 jaar	28
Limburgse schutterijen succesvol op	
bondsconcoursen	31
Onder de schietboom	32
Agenda / Limburgs Schutterijen Museum	36
Nederlands-Limburgse vendeliers hijsen noodvlag	38
Leopoldsburg	39
Veldschieten in opmars	40
Medebach Gildestad 1994	41
Drie jubilarissen in Strucht	42
22 oktober 1994; Historische dag	43
Wij feliciteren	44
Wij gedenken	46
Programma Tweede 'Schuttersdag'	47
Ode aan de marketentster	48
Inhoudsopgave / Redactie / Correspondenten	48

REDACTIE / CORRESPONDENTEN

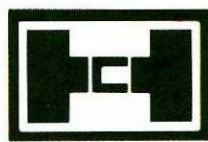
- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Brouwerslaan 25
6093 GG Heythuysen; Tel. 04749-2868.
Tot 1 juni 1995: NL detachement, HQ UNAVEM II
ANGOLA, NAPO 35, 3509 VP Utrecht-Veldpost.
- ★ Drs. Jos Gerits Soppestraat 12 6176 AM Spau-
beek; Tel. 04493-2296, fax 04493-5548.
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel.
04950-44548.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi;
Tel. 089-563132.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren;
Tel. 04499-1539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roer-
mond; Tel. 04750-18124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL
Simpelveld; Tel. 045-442585.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Maakt
Macht: Jos Janssen Boerhaavestraat 19 6001 AV
Weert; Tel. 04950-34587.
- ★ Correspondent Z.L.S.B.: Fred Louwen Baron de
Selysstraat 15 6301 JZ Valkenburg; Tel. 04406-
42322.
- ★ Correspondent schuttersbond Juliana: Mat Nellen,
Postbus 8020, 5993 ZG Maasbree; Tel. 04765-
1626, fax 04760-71980.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Am-
stenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84,
6166 XL Geleen; Tel. 046-755123.

**HENDRIK
VAN DER PUTTEN**

SLAGHOEDJES
SCHUTTERIJKRUIT
REPARATIE
HERLAAD APP.

Zwartbroekstraat 28
Roermond
Telefoon 04750-30688

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214, 6136 AE Sittard
Telefoon: 046-528899 – Telefax: 046-528900

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's, slachtofferhulp,
verkeerszaken, letselschades, schaderegeling met verzekering-
maatschappijen en contacten met Duitse en Belgische advocaten.

drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCHE POST ^B _V

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden (NL)
Postbus 5033
6097 ZG Beegden (NL)
Telefoon 04747-1651
Telefax 04747-2891

Lid Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen KVGO
Lid Vereniging Produktbewaking Grafische Industrie VPGI
Lid Sectie van Producenten van Beveiligd Drukwerk

UITLIJNEN BALANCEREN MONTAGE SPORTVELGEN

.....
ALLE BEKENDE MERKEN BANDEN DIREKT UIT
VOORRAAD LEVERBAAR

Bandenspecialist

KICKEN b.v.

VOERENDAAL

Valkenburgerweg 41
Tel. 045 - 751700

MAASTRICHT

Bemelerweg 90
Tel. 043 - 621515

TEGELEN

Kaldenkerkerweg 96
Tel. 077 - 733433

SITTARD

Bergerweg 59
Tel. 046 - 510707

Heeft u
het
abonne-
mentsgeld
VOOR
1995
al
betaald?

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR